

Latvijas Republikas Satversmes tiesas sēde

2023. gada 17. oktobrī

Sēdi vada Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētājs

Aldis Laviņš.

A. Laviņš.

Labrīt! Lūdzu, sēdieties!

Tātad šodien tiks atsākta lietas Nr. 2022-16-05 „Par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2021. gada 16. decembra rīkojuma Nr. 1-2/168 „Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domes 2021. gada 30. septembra saistošo noteikumu Nr. 38 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas domes 2017. gada 12. janvāra saistošajos noteikumos Nr. 1 „Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā”” darbības apturēšanu” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam un likuma „Par nodokļiem un nodevām” 10. panta trešajai daļai un 12. panta pirmās daļas 6. punktam”.

Šī lieta tiks izskatīta tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos.

Lietu izskatīs Satversmes tiesa šādā sastāvā:

Tienesī Irēna Kucina, Gunārs Kusiņš, Jānis Neimanis, Artūrs Kučs, Anita Rodiņa, Jautrīte Briede.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Aldis Laviņš.

Tiesas sēdi protokolē tiesas sēžu sekretāre Laura Stutāne.

Tiesnese Irēna Kucina lietas izskatīšanā šajā tiesas sēdē piedalās attālināti.

Man ir jautājums, vai tehniski jūs mūs dzirdat, redzat un vai jums ir iespēja izteikt savus apsvērumus par lietu tādā ziņā, ka tehniski ir šāda iespēja. Lūdzu, dodiet ziņu!

I. Kucina.

Labrīt, jā, viss ir kārtībā.

A. Laviņš.

Paldies.

Tātad, lietas dalībnieki šajā lietā.

Kā pieteicējs ir Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības dome, kas ir iesniegusi pieteikumu par ministra izdoto rīkojumu.

Un attiecīgi amatpersona, kura ir izdevusi apstrīdēto aktu: vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs.

Pieteikuma iesniedzēju – domi – Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domi – šajā lietā pārstāv zvērināta advokāta palīgs Kristaps Zaķis... Zaķa kungs jūs esat. Gan zvērināta advokāta palīga orderis ir iesniegts un redzu, ka ir iesniegts arī pilnvarojums.

Tiesas sēžu sekretārei... vai personas apliecinātais dokuments ir pārbaudīts?

L. Stutāne.

Dokuments ir pārbaudīts.

A. Laviņš.

Paldies.

Tāpat pieteikuma iesniedzēju pusi pārstāv Jekaterina Milberga un Edīte Silova. Jūs esat... un Edītes Silovas kundze. Vai personu apliecinātie dokumenti ir pārbaudīti?

L. Stutāne.

Dokumenti ir pārbaudīti.

A. Laviņš.

Paldies, lūdzu sēdieties. Pieteikuma iesniedzēju pārstāvjus esam noskaidrojuši.

Un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru šajā tiesas sēdē pārstāv Viesturs Razumovskis un Ilze Aigare. Attiecīgi ir ministrijas Pašvaldību departamenta direktors Viesturs Razumovskis un Telpiskās plānošanas un zemes pārvaldības departamenta direktora vietniece Ilze Aigare.

Personu apliecinātie dokumenti.... Vai ir pārbaudīti?

L. Stutāne.

Dokumenti ir pārbaudīti.

A. Laviņš.

Jā... un pilnvarojumu apliecinātie dokumenti ir iesniegti.

Paldies, lūdzu sēdieties.

Jautāšu lietas dalībniekiem, vai ir kādi lūgumi, kas sekmētu lietas izskatīšanu?

No pieteikuma iesniedzēju puses?

K. Zaķis.

Paldies, godātā tiesa! Lūgumu nekādu nebūs.

A. Laviņš.

Paldies.

Tātad... Jā, jūs pārstāvat attiecīgi ministru, tāpēc arī vaicāšu... No jūsu puses vai būs kādi procesuāli tiesiski lūgumi, kas sekmētu lietas izskatīšanu?

V. Razumovskis.

Nē, nebūs, godātā tiesa.

A. Laviņš.

Paldies.

Tad varam pāriet pie lietas izskatīšanas pēc būtības.

Šī procesuālā stadija sākas ar tiesneša ziņojuma nolasīšanu.

Tātad, tiesneša ziņojums.

Satversmes tiesā 2022. gada 16. martā tika saņemts Jūrmalas valstspilsētas domes pieteikums, kurā lūgts atzīt vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2021. gada 16. decembra rīkojumu Nr. 1-2/168 par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam un likuma „Par nodokļiem un nodevām” 10. panta trešajai daļai un 12. panta pirmās daļas 6. punktam.

Satversmes tiesas Otrā kolēģija 2022. gada 3. maijā ierosināja lietu Nr. 2022-16-05.

Lēmumā par lietas ierosināšanu amatpersona, kas izdevusi apstrīdēto aktu, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs, tika uzaicināts iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu. Ministra atbildes raksts Satversmes tiesā saņemts 2022. gada 4. jūlijā.

Lietas sagatavošanas izskatīšanai laikā par pieaicinātajām personām atzītas:

Latvijas Republikas Saeima, Tieslietu ministrija, Satiksmes ministrija, valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, biedrība „Latvijas Lielo pilsētu asociācija”, biedrība „Latvijas Pašvaldību savienība”, tiesību doktore Kitija Bite un „Jūrmalas aizsardzības” biedrība.

Pieaicināto personu viedokļi un cita lietas sagatavošanas laikā saņemtā informācija pievienota lietas materiāliem.

Lieta nodota izskatīšanai 2022. gada 4. oktobrī.

Lietas dalībniekiem 2022. gada 5. oktobrī paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Satversmes tiesa 2023. gada 3. oktobrī pieņēma lēmumu par lietas izskatīšanas atsākšanu tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos un par pieaicinātajām personām lietā atzina arī Finanšu ministriju, ekonomisko zinātņu doktoru Kārli Ketneru, tiesību zinātņu doktoru Edvīnu Danovski un laikā, kad tika pieņemts apstrīdētais ministra

rīkojums, ministra pienākumus izpildīja... ministrs bija Artūrs Toms Plešs, un Artūrs Toms Plešs arī ir pieaicināts lietā kā pieaicinātā persona.

Paziņojums par lietas izskatīšanas atsākšanu tiesas sēdē ar lietas dalībnieku piedalīšanos publicēts 2023. gada 6. oktobrī oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” Nr. 194.

Lietas dalībniekiem par tiesas sēdi rakstveidā paziņots 2023. gada 6. oktobrī.

Šis bija tiesneša ziņojums.

Pāriesim pie lietas dalībnieku uzklausīšanas.

Vispirms vārds pieteikuma iesniedzēju pusei. Ņemot vērā, ka Satversmes tiesa ir nosūtījusi jautājumus, kurus tā vēlas no lietas dalībniekiem noskaidrot un arī no pieaicinātajām personām, šādā situācijā lūgšu 20 minūtēs iekļauties, lai sniegtu tos būtiskākos argumentus, ko katra no pusēm vēlas prezentēt tiesai un pēc tam sekos arī tiesnešu jautājumi.

Paldies. 20 minūšu laiks katrai pusei tiek piešķirts. Vārds pieteikuma iesniedzēja pārstāvjiem. Un 20 minūtes, cienījamie kolēģi, 20 minūtes ir domātas jūsu pusei kā tādai. Ja jūs esat trīs, tas nenozīmē, ka katram ir 20 minūtes piešķirtas. Šo laiku, lūdzu, izmantojiet tā, kā jūs esat iecerējuši savā starpā to izmantot lietderīgi. Lūdzu, vārds jums!

K. Zaķis.

Paldies.

Jā. Tātad, par cik mūsu tie svarīgākie argumenti bija arī pieteikumā un jau lietā iesniegtajā viedoklī, tad attiecīgi dēļ piešķirtā laika tos neatkārtosu.

Bet pamata tēzes saistībā, teiksim, ar Satversmes 115. pantu, ir tādi, ka pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka, palielinot iebraukšanas nodevu un tās piemērošanas periodu, ir pildījusi savu pienākumu, realizējot pasākumus, lai aizsargātu vidi un personas subjektīvās tiesības dzīvot labvēlīgā vidē.

Turpretī ministra izdotais rīkojums ievērojami samazina pieteikuma iesniedzējas izmantoto līdzekļu efektivitāti.

Savukārt, kas ir pieminams par likuma „Par nodokļiem un nodevām” 10. panta trešo daļu un 12. panta pirmās daļas 6. punktu, tad mūsu ieskatā vēl joprojām ministram nav tiesības pārbaudīt lietderību pašvaldības saistošo noteikumu, bet pārbaudīt tikai šo te noteikumu tiesiskumu.

Savukārt, teiksim pievērsties tādiem jautājumiem, kā 1 eiro paaugstinājums nodevai vai arī mēneša izvērtējums, tas faktiski nozīmē, ka tiek pārbaudīta lietderība un šajā situācijā vēl pie tam līdz galam neiedziļinoties konkrētajā situācijā, kādā atrodas pašvaldība.

Kas attiecas uz godātās tiesas uzdotajiem jautājumiem, teiksim, tad par pirmo no šiem te uzdotajiem jautājumiem varam paskaidrot sekojošo.

Tātad, atbilstoši likuma „Par budžetu un finanšu vadību”, 6. panta pirmajai daļai, pašvaldību budžeti katram saimnieciskajam gadam ietver visu pašvaldību, tostarp pašvaldības institūciju, iekasētos vai saņemtos ieņēmumus un aizņēmumus, kurus pašvaldības aproprīe pašvaldības mērķiem. Minētā likuma 1. nodaļā ir skaidrots, ka ar jēdzienu „ieņēmumi” ir saprotami saskaņā ar Nodokļu likumu iekasētie vai saņemtie nodokļi valsts un pašvaldības nodevu un citu maksājumi budžetos.

Turklāt, no Pašvaldību likuma 4. panta ceturtās daļas un 5. panta trešās daļas izriet, ka aproprīcijas no pašvaldības budžeta ir nosakāmas pašvaldības autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu, ja tās netraucē autonomo funkciju izpildi, īstenošanai.

Iepriekš minētais ļauj secināt, ka visas pašvaldības iekasētās nodevas ir uzskatāmas par ieņēmumiem pašvaldības budžetā, kurš izlietojams tikai un vienīgi pašvaldības autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanai.

Turpinot... noteikumu Nr. 484 punkts paredz, ka pašvaldība nodevu veidā apmaksā atlīdzību tikai par pašvaldības sniegto nodrošinājumu. Pirms pašvaldības nodevas likmes noteikšanas, pašvaldības dome izvērtē tās apmēra samērīgumu pašvaldības paredzētajam nodrošinājumam.

Un tālāk šo te noteikumu Nr. 480. 11. punkts arī vēl precīzē šo te, ka nodevas par transportlīdzekļa iebraukšanu īpašā režīma zonās, kuras ir noteiktas attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumā ceļu satiksmes drošības uzlabošanai, sabiedrības veselības, sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai, kā arī dabas īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai, pašvaldības ir tiesīga uzlikt personām, kuru transportlīdzekļi iebrauc attiecīgajā īpašā režīma zonā...

Tātad, nodevu par transportlīdzekļa iebraukšanu pašvaldības īpašā režīma zonā var noteikt tikai ceļu satiksmes drošības uzlabošanai un pārējiem jau pieminētajiem mērķiem un tieši šādiem mērķiem līdz šim arī izlietojusi ieņemtos ienākumus pieteikuma iesniedzēja.

Un tā, piemēram, 2020. gadā ceļu satiksmes drošības uzlabošanai izlietoti vairāk nekā 5 miljoni eiro, sabiedrības veselības, sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai izlietoti gandrīz 3 miljoni eiro, dabas, īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai izlietoti vairāk nekā 4,5 miljoni eiro.

2022. gadā ceļu satiksmes drošības uzlabošanai izlietoti gandrīz 8 miljoni eiro. Un tikpat daudz arī, teiksim, sabiedriskās kārtības, sabiedrības veselības un īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai.

Iepriekš minētie dati apliecina, ka ieņēmumi no nodevas par transportlīdzekļu iebraukšanu īpašā režīma zonā ir tikuši izmantoti autonomo funkciju izpildei, kas reizē ir arī pašvaldības sniegtais nodrošinājums noteikumu Nr. 480 izpratnē. Saņemot un

izlietojot ieņēmumus no nodevas par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā tiek uzlabota pašvaldības autonomo funkciju izpilde. Turpretī bez ieņēmumiem no nodevas par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā pilsētas iedzīvotājiem netiktu sniegta ar nodevas iekasēšanu sniegtais nodrošinājums un autonomo funkciju izpilde tiktu nodrošināta esošo finanšu resursu ietvaros bez nodrošinājuma.

Tajā pašā laikā ir jānorāda, ka ar ieņēmumiem no nodevas iekasēšanas šobrīd iespējams veikt pavisam nelielu daļu no visām pašvaldības autonomajām funkcijām. Konkrētāk. 2020. gada ieņēmumi no nodevas sasniedza aptuveni 2 700 000 eiro, kas ir tikai 2,16 procenti no pašvaldības kopējiem ieņēmumiem. Savukārt pašvaldības izdevumi tieši ceļu satiksmes drošības uzlabošanai, sabiedrības veselības, sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai, kā arī dabas, īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai šajā pašā gadā sasniedza gandrīz 13 miljonus eiro. Tātad, ar šiem ieņēmumiem no nodevas bija iespējams segt vien aptuveni 10,5 procentus no kopējiem izdevumiem iepriekš minētajās jomās.

2022. gadā ieņēmumi no nodevas sasniedza gandrīz 3 miljonus eiro. Un tas ir tikai 2,83 procenti no pašvaldības kopējiem ieņēmumiem.

Savukārt pašvaldības izdevumi tieši iepriekš uzskaitītajiem mērķiem 2022. gadā sasniedza gandrīz 15,3 miljonus eiro. Nu, tātad, ja tādu pašu procentuālo izteiksmi attiecina uz 2022. gadu, tad visiem šiem te mērķiem nodeva sastādīja 14,54 procentus.

Iepriekš minētais ļauj secināt, ka ieņēmumi no nodevas par iebraukšanu īpaša režīma zonā sastāda vien nelielu daļu no pašvaldības kopējiem ieņēmumiem. Ar šiem ieņēmumiem no nodevas ir iespējams segt vien nelielu daļu no šiem izdevumiem, un faktiski... tas, teiksim, ir nozīmīga daļa, bet tā ne tuvu nav tā lielākā daļa, kas tiek iekasēta šīs te nodevas veidā.

Un jāpiemin saistībā ar šo jautājumu arī tas, ka, atbilstoši Pašvaldību likumam, kas stājās spēkā šī gada 1. janvārī, tātad 4. panta pirmās daļas 22. punktam, viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir veicināt klimata pārmaiņu ierobežošanu un pielāgošanos tām. Un līdz Pašvaldību likuma spēkā stāšanās brīdim pašvaldībām šādas autonomās funkcijas nebija. Un arī pieteikuma iesniedzējas veiktie pasākumi nosakot šādu te nodevu, teiksim, atbilst šai te jaunajai funkcijai, un tādā veidā samazina transporta līdzekļu plūsmu pilsētā un vistiešākajā veidā ir vērsti uz klimata pārmaiņu ierobežošanu.

Kas attiecas uz otro jautājumu. Jā, vēlos arī informēt, godāto tiesu, ka kolēģes ir sagatavojušas, teiksim, tādu tabulu, kur ir uzskaitīti šie te procenti un norādīts precīzi, kā šie te procenti veidojas, un ja ir precīzāki jautājumi, tad kolēģes no Jūrmalas domes arī varēs atbildēt uz šiem jautājumiem.

Tātad, otrais jautājums. Vai un kā pieteikuma iesniedzēja pirms saistošo noteikumu Nr. 38 pieņemšanas ir vērtējusi ar vidi saistītos riskus Jūrmalas valstspilsētas

teritorijā? Kādus ieguldījumus no nodevas ieņēmumiem pieteikuma iesniedzēja ir veikusi un plāno veikt, lai Jūrmalas valstspilsētā uzlabotu vidi?

Tātad, ar vidi saistītos riskus pieteikuma iesniedzēja ir vērtējusi īstenībā jau 2010. gadā, pieņemot dokumentu ar nosaukumu „Grozījumi Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā 1995. līdz 2007. gadam” ar grozījumiem un papildinājumiem līdz jaunā teritorijas plānojuma spēkā stāšanās brīdim un nosakot šo te vispār īpašā režīma zonu. Un jau šajos grozījumos, šo grozījumu paskaidrojuma rakstā ir norādīts, ka īpašā režīma zonas izveidošanas mērķi ir tranzīta autosatiksmes ierobežošana, vides kvalitātes saglabāšanas nolūkā, dabas un kūrortoloģijas resursu aizsardzība un ilgtspējīga apsaimniekošana, kā arī ceļu satiksmes uzlabošana un kultūras pieminekļu aizsardzība. Tātad, lai visiem varētu nodrošināt šo augsta līmeņa atpūtu kūrortoloģijas un veselības tūrisma jomā, tātad bija jānodrošina arī paaugstināts komforts, iespēju robežās samazinot vidi ietekmējošos un traucējošos faktorus: gaisa piesārņojumu troksni, antropogēno ietekmi uz dabas teritorijām.

Tātad, varbūt par paveikto un turpmāk plānoto arī... kolēģe Jekaterina tad varētu izstāstīt.

J. Milberga.

Turpinot teritorijas plānojuma apstiprināšana, nozīmē to, ka mēs esam pieņēmuši arī savu redzējumu par turpmāko teritorijas attīstību saistībā ar īpašo režīma zonu un 2021. gadā pašvaldība, līdzīgi kā visas pārējās pašvaldības Latvijā, izstrādāja savu vidējā termiņa plānošanas dokumentu, kas ir attīstības programma septiņiem gadiem – no 2023. līdz 2029. gadam un kopā ar iedzīvotājiem izskatīja visas nepieciešamās darbības un aktivitātes, kas ir iekļaujamas šajā periodā, lai nodrošinātu visu, kas ir vajadzīgs pašvaldībām.

Izvērtējot kopā ar iedzīvotājiem dažādus jautājumus, īpašā režīma zona netika apspriesta kā maiņas variants, jo īpašā režīma zona ir tas, kas arī apmierina iedzīvotājus atbilstoši SKDS aptaujai, ko veic pašvaldība ik pēc diviem gadiem. Bet izskatot gan valsts, gan arī Eiropas Savienības plānošanas dokumentus uz to brīdi, kas bija jau spēkā esoši 2021. gadā, pašvaldība attīstības programmā savās definēja vides, klimata neitralitātes un veselības un arī citas aktivitātes, kas ir veicamas laika periodā – septiņi gadi. Šobrīd attīstības programma ir pieņemta un rīcības plāns nosaka, ka viena no pašvaldības prioritātēm ir klimatnoturīga pilsētvide, kuras apakšā ir gan īpašā režīma zona, kura ir definēta kā tranzīta samazināšana un automašīnu ar iekšdedzes dzinēju samazināšana pilsētā, vienlaicīgi pie klimata noturības ir minēts arī, ka mēs kā pašvaldība risinām šo jautājumu ne tikai ar tūrisma plūsmu, kas ir ienākošā pilsētā, bet arī aicinot savus iedzīvotājus neizmantot privātos transportlīdzekļus, bet, pārsēžoties uz sabiedrisko transportu, kas ir Jūrmalā sabiedriskais autobuss bez maksas un tuvākajā

laikā arī vilciens Jūrmala-Rīga būs bez maksas mūsu iedzīvotājiem. Tādējādi vēl vairāk samazinot šo efektu uz gaisa piesārņojumu un vides kvalitāti pilsētā kopumā.

Par projektiem, kurus mēs plānojam īstenot tuvākajā laikā, attīstības programmas neatņemamā sastāvdaļa ir investīciju plāns. Investīciju plāns ir apstiprināts uz septiņiem gadiem – līdz 2029. gadam. Pašvaldība katru gadu pieņem investīciju plānu īsākam periodam, kur definē konkrētus projektus. Tuvākie projekti, kas ir saistīti ar Jūrmalas īpašo režīma zonu, ir Dzintaru viadukta pārbūve, tas ir lielapjoma projekts pilsētas centrālajā daļā, kas ietekmē gan vietējos iedzīvotājus, gan arī tūristus. Kā arī ir virkne pasākumu, kas ir vērsti uz gaismekļu nomaiņu, uz Lielupes kreisā krasta stiprināšanu un citas aktivitātes saistītas ar jūras līci un Lielupes krastu. Ar tām visām aktivitātēm ir iespējams iepazīties publiski pieejamā dokumentā „Attīstības programma 2023.–2029. gadam”.

K. Zaķis.

Tātad, saistībā ar trešo jautājumu... Jeb, kā, pieņemot saistošos noteikumus Nr. 38, tika ņemtas vērā to Jūrmalas valstspilsētas iedzīvotāju tiesības uz labvēlīgāku vidi, kuri nedzīvo īpaša režīma zonā?

Tātad, jānorāda, ka ieņēmumi no šīs te nodevas par iebraukšanu īpaša režīma zonā, netiek izlietot ceļa satiksmes drošības uzlabošanai, sabiedrības veselības... sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai, kā arī dabas īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai tikai īpaša režīma zonas teritorijā, proti, šie naudas līdzekļi tiek izlietoti visiem šiem uzskaitītajiem mērķiem, visā Jūrmalas teritorijā, un arī tādā, kura atrodas ārpus īpašā režīma zonas un tajā skaitā, piemēram, Slokā un Kauguros. Līdz ar to ar vides stāvokļa uzlabošanas saistītie pasākumi nodrošina tiesības uz labvēlīgu vidi arī tiem iedzīvotājiem, kuri dzīvo ārpus īpaša režīma zonas.

Tātad, otrkārt, vērtējot šo te jautājumu ir jāņem vērā, ka apbūves un iedzīvotāju skaita blīvums īpaša režīma zonā ir vēl lielāks, nekā tas ir ārpus īpaša režīma zonas. Līdz ar to arī autotransporta radītais piesārņojums īpaša režīma zonā rada ievērojami lielāku ietekmi uz dzīves vidi nekā tas ir, piemēram, Slokā un Kauguros. Šajā sakarā salīdzinājumam ir jānorāda, ka īpaša režīma zonas šaurākajā vietā, Dubultu līkumā, Lielupi no Rīgas jūras līča šķēr vien 380 metru plata sauszemes teritorija, kuru šķērso Jūrmalas pilsētas galvenā maģistrālā iela. Un tā kā posmā starp Majoriem un Dubultiem šī ir vienīgā iela, kurai cieši piekļaujas krasta kāpas un vēsturiskā apbūve, šeit nav iespējams izveidot papildus satiksmes infrastruktūru transporta plūsmas caurlaidības uzlabošanai. Un autotransporta pārvietošanās ierobežojumu atcelšana un tam sekojošā transporta plūsmas palielināšanās izraisītu ceļa satiksmes traucējumus un radītu ievērojamu kaitējumu vides kvalitātei.

Treškārt. Nodevas par iebraukšanu īpašā režīma zonā maksāšanas pienākums lielā mērā pasargā arī to Jūrmalas teritoriju, kura neatrodas īpašā režīma zonā, jo, lai pilnībā šķērsotu Jūrmalas pilsētu, jebkurā gadījumā ir jāveic nodevas apmaksa. Līdz ar to liela daļa transportlīdzekļu vadītāju, kuri brauc no Rīgas uz Kurzemes pusi vai otrādi, izvēlas izmantot apvedceļu jeb šoseju A10, kurš ir valsts nozīmes autoceļš un tādējādi šī transportlīdzekļu plūsma tiek novadīta caur salīdzinoši mazapdzīvotu teritoriju, neskarot ne īpaša režīma zonu, ne lielāko daļu Jūrmalas pilsētas teritorijas ārpus šīs te īpaši aizsargājamās zonas.

Un arī jānorāda to, ka jūrmalnieki netiek šķīroti tādā veidā, kuriem deklarētā adrese ir vai nav šajā te īpašā režīma zonā, ka nav jāmaksā šī te nodeva arī tad, ja cilvēki ir deklarēti ārpus tās.

Tad nākamais jautājums... Kādi argumenti pamato nepieciešamību piemērot nodevu par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalā visa gada garumā?

Un pieteikuma iesniedzēja var norādīt to, kad savas kompetences ietvaros jau ir pieņēmusi daudzus lēmumus, kas saistīti ar transporta mobilitātes uzlabošanu, transporta intensitātes samazināšanu, sabiedriskā transporta un videi draudzīgu transportlīdzekļu izmantošanas veicināšanu. Tomēr ar jau veiktajiem pasākumiem ir bijis par maz, lai būtiski mazinātu gaisa piesārņojumu Jūrmalas pilsētā. Lai gan pakāpeniski palielinās elektroauto un citu dabai labvēlīgāku transportlīdzekļu izmantošana, saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2020. gadā 87,4 procentos gadījumu vienas dienas braucienos pa Latviju izmantotais transporta veids bija vieglais automobilis ar iekšdedzes dzinēju vai motocikls.

Un tad minētā statistika korelē faktiski ar Jūrmalas domes apkopotajiem datiem par iegādāto dienas caurlaižu skaitu 2019. līdz 2021. gadā un kopējo transportlīdzekļu plūsmu. Ja, teiksim, 2019. gadā tas bija 1 153 944, tad 2020. gadā ir, protams, jā, tāds samazinājums, 2020. gads krīt ārā no šīs te kopējās statistikas *Covid 19* dēļ, bet 2021. gadā ir novērojams atkal pieaugums un tas skaits, iegādāto dienas caurlaižu skaits, laika periodā no 1. aprīļa līdz 30. septembrim ir 1 185 495 vienības. Un tad no šīs te statistikas ir redzams tas, ka, lai gan pieteikuma iesniedzēja ir pieņēmusi Satiksmes ministrijas un transporta attīstības pamatnostādnēs 2021.-2027. gadam norādītos lēmumus tieši klimata kvalitātes uzlabošanai, tomēr transportlīdzekļu satiksmes intensitāte ir nemainīgi augsta. Un tad viens no veidiem, kā mazināt transportlīdzekļu plūsmu ir nodevas perioda piemērošanas palielināšana. Un ja šobrīd nodeva tiek piemērota no 1. aprīļa līdz 30. septembrim, tad faktiski palielinot šo te periodu, šo te plūsmu ir iespējams efektīvi mazināt, jo viņa aug nepārtraukti visu laiku.

Saistībā ar uzdotajiem jautājumiem tas arī būtu viss. Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Tā. Pirms sekos tiesnešu jautājumi, ir palicis neatrisināts jautājums par kārtību, kādā uzklausīsim pieaicinātās personas.

Par pieaicinātajām personām es jau norādīju, ir četras pieaicinātās personas. Satversmes tiesa ir piedāvājusi pieaicinātās personas uzklausīt šādā secībā: vispirms tātad bijušo vides aizsardzības un reģionālās attīstības lietu ministru Pleša kungu, pēc tam uzklausīt Danovska kungu un tad Ketnera kungu. Vai pieteikuma iesniedzēju pārstāvjiem... un noslēgumā Finanšu ministriju. Šādā secībā...

Vai jums ir kādi citi priekšlikumi, kādā veidā mēs varētu uzklausīt pieaicinātās personas?

K. Zaķis.

Nav iebildumu pret klausāmo kārtību.

A. Laviņš.

Nav iebildumu. Paldies.

Un no pretējās puses pārstāvjiem?

V. Razumovskis.

Nav iebildumu. Paldies.

A. Laviņš.

Labi. Tad esam nofiksējuši šādu kārtību.

Tagad sekos tiesnešu jautājumi.

Vispirms man būs jautājums, kas nav norādīts lēmumā, kurā mēs esam uzdevuši vairākus jautājumus lietas dalībniekiem un arī pieaicinātajām personām.

Ministrs Satversmes tiesai savā atbildes rakstā bija lūdzis izbeigt lietā tiesvedību, norādot uz procesuālo kārtību, kādā attiecīgā pašvaldības dome ir tiesīga apstrīdēt ministra izdoto rīkojumu. Un ir norādīts uz to, ka pašvaldībai pēc tam, kad tā ir saņēmusi negatīvu ministrijas atzinumu par to, ka izdotie saistošie noteikumi atbilst tiesību normām, tad pašvaldībai ir jāizsaka iebildumi, vai arī, ja tā piekrīt, tā var precizēt normatīvo aktu, ko tā ir izdevusi. Un konkrētajā gadījumā Jūrmalas valstspilsētas dome ir precizējusi... kā jūs rakstāt, ir precizējusi šos saistošos noteikumus. Bet, neraugoties uz to, vēlāk ministrs tomēr ir izdevis rīkojumu par šī normatīvā akta darbības apturēšanu un Satversmes tiesai ir norādījis argumentus par to, ka pēc būtības nekas jau neesot precizēts. Un, tā kā neesot precizēts, neesot divu mēnešu laikā ievērots termiņš, kādā šos iebildumus izteikt un tāpēc šis pieteikums ir iesniegts, kā to ministrs teica, neievērojot normatīvajos aktos paredzēto procesuālo kārtību.

Un tad mans jautājums ir, paskaidrojiet, lūdzu, šajā tiesas sēdē, ko tad jūs pēc būtības esat precizējuši. Jo, ja tā varētu teikt, tas strīdus jautājums, ko var nolasīt no pušu argumentācijas, ir par to, ka iebildumi ir, ka maksa... es domāju iebraukšanas maksa Jūrmalas speciālajā zonā, īpaša režīma zonā, tiek paaugstināta par 50 procentiem un šī nodeva tiek piemērota nevis no 1. aprīļa līdz 1. oktobrim, bet visa gada garumā. Pēc tam, kad Jūrmalas valstspilsētas dome ir precizējusi, šie pamata divi jautājumi jau nav tikuši precizēti.

Došu jums iespēju šajā tiesas sēdē paskaidrot, kas tad ir precizēts, lai mēs saprastu, vai tas ir pēc būtības veikts precizējums, vai tā ir bijusi vienkārši formāla rīcība? Šāda ir tā robežšķirtne, ko Satversmes tiesa labprāt dzirdētu no jums.

Lūdzu, Jūrmalas domes pārstāvji, kurš sniegs atbildi uz šo?

E. Silova.

Godātā tiesa! Jā, mēs esam pēc būtības izvērtējuši ministrijas atzinumu un lielākā daļa no precizējumiem, protams, ir iekļauti saistošo noteikumu paskaidrojumu rakstā. Mēs arī esam precizējuši saistošo noteikumu mērķi, jo, ja līdz šim tas mērķis bija saistīts... viens no mērķiem bija saistīts ar tranzīta plūsmas samazināšanu, tad analizējot visus šos statistikas datus, ko mēs esam apkopājuši par transportlīdzekļu plūsmu, mēs esam secinājuši, ka mēs ar šo nodevu vēlamies ietekmēt ne tikai tranzītu, bet vispār transportlīdzekļu plūsmu kā tādu, pilsētā to samazinot. Līdz ar to mēs esam precizējuši gan saistošo noteikumu mērķi, gan paskaidrojuma rakstu. Paskaidrojuma raksts tika ļoti būtiski pārstrādāts un papildināts, iekļaujot gan statistikas datus, ko ir apkopojusi Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība, tajā skaitā par iebraukušo transportlīdzekļu skaitu, gan esam apkopājuši un atspoguļojuši paskaidrojuma rakstā statistikas datus par vidējo cenu pieaugumu valstī, inflāciju, gan esam papildinājuši paskaidrojuma rakstu ar pašvaldības ieņēmumiem un izdevumiem, salīdzinot šos divus rādītājus un attiecīgi secinot, ka ieņēmumi no nodevas sedz tikai nelielu daļu no mūsu izdevumiem. Tāpat mēs esam apkopājuši arī ārvalstu praksi. Un paskaidrojuma rakstā esam analizējuši un piedāvājuši arī alternatīvus risinājumus, piemēram, par zemas emisiju zonas ieviešanu, tā kā tas ir citās valstīs. Esam analizējuši, kādā veidā vispār Latvijā... kādi transportlīdzekļi ir reģistrēti, secinot, ka pēc būtības mums vēl joprojām ir ļoti liels dīzeļauto īpatsvars valstī un veco dīzeļauto īpatsvars un kā tas varētu ietekmēt, tajā skaitā arī Jūrmalas iedzīvotājus šī nodevas ieviešana.

Tāpat mēs esam arī apkopājuši statistikas datus par tūrisma plūsmu un secinājuši, ka, jā, kaut šai plūsmai ir sezonālitate, tomēr analizējot datus, piemēram, par vietējiem tūristiem, mēs redzam, ka tomēr šī sezonālitate nav tik ļoti izteikta, jo Jūrmala, piemēram, ir otrais populārākais galamērķis pēc Rīgas.

Tāpat mēs paskaidrojuma rakstā esam iekļāvuši informāciju par veiktajām konsultācijām. Jā, mēs esam veikuši konsultācijas ar Uzņēmēju konsultatīvo padomi,

kura bija atbalstījusi šos mūsu grozījumus, tajā skaitā arī nodevas apmēra palielināšanu un nodevas perioda pagarināšanu, un arī esam analizējušo tos datus, ko esam ieguvuši, veicot iedzīvotāju aptaujas, SKDS aptauju, un esam skatījušies, kā šādos gadījumos arī citās valstīs šīs aptaujas, iedzīvotāju aptaujas, rezultāti tika interpretēti.

Līdz ar to es gribētu vērst uzmanību, ka tiešām mēs pēc būtības esam izvērtējuši visus ministrijas iebildumus un esam būtiski paskaidrojuma rakstu pārstrādājuši.

A. Laviņš.

Paldies. Tātad ir precizēts saistošo noteikumu mērķis, un, jūs jau arī norādījāt argumentus, ka ir būtiski papildināts normatīvā akta izdošanas pamatojums vai paskaidrojuma raksts, kas tiek pievienots pašvaldības izdotajiem saistošajiem noteikumiem.

Jā... un norādīšu, ka īsi pēc tam ministrs ir pieprasījis informāciju pēc šī papildinājuma vai precizējuma, ko jūs minējāt, ir vēl pieprasījis papildu informāciju Jūrmalas valstspilsētas domei un, nesagaidot atbildi uz šo informāciju, ir pieņemts rīkojums par šī normatīvā akta darbības apturēšanu. Un, protams, ka Satversmes tiesa vaicās iepriekšējam ministra kungam arī šo apsvērumu. Jau laicīgi es šo minu, lai Pleša kungs var sagatavot atbildi uz šo.

Turpināsim ar jautājumiem Jūrmalas valstspilsētas domei. Tātad, jūs norādāt, ka viens no mērķiem, kas bija norādīts sākotnējā paskaidrojuma rakstā, kas ir pievienots šiem saistošajiem noteikumiem, ir tranzīta samazināšana caur pilsētu.

Sakiet, lūdzu, vai Jūrmalas valstspilsētas domes rīcībā bija kādi pētījumi par to, kāda tad ir tranzīta plūsma caur Jūrmalas valstspilsētas īpašā režīma zonu. Vai jūsu rīcībā bija tikai informācija par to, cik tad daudz transportlīdzekļu ir iebraukuši Jūrmalas īpašā režīma zonā?

Bet uzreiz, lai būtu skaidrs mans jautājums... Ne jau visi šie iebraukušie transportlīdzekļi ir tādi, kuri brauc tranzītā. Un ja reiz jūs apgalvojat, ka mērķis ir mazināt tranzīta plūsmu caur īpašā režīma zonu, tad mans jautājums ir, vai bija dati un kā šis normatīvais akts, ieviešot 3 eiro maksu par iebraukšanu visa gada garumā, sasniegs šo mērķi?

Lūdzu.

E. Silova.

Jāatzīst, ka Jūrmalas valstspilsētas administrācijas rīcībā nav konkrētu datu tieši par tranzīta plūsmu, bet...

A. Laviņš.

Tad mans jautājums ir, kāpēc jūs runājat par tranzīta plūsmas samazināšanu?

E. Silova.

Jā, tieši tā. Bet mēs esam arī saistošajos noteikumos precizējuši šo mērķi, attiecinot viņu ne tikai uz tranzītu, bet vispār uz kopējo transportlīdzekļu satiksmes intensitāti pilsētā. Līdz ar to, neatkarīgi no tā, vai tas transportlīdzeklis brauc tranzītā vai nē, šis transportlīdzeklis rada izplūdes gāzes un rada šo piesārņojumu. Līdz ar to tas mūsu mērķis šobrīd... mēs nerunājam tikai par tranzītu, mēs runājam noteikti par transportlīdzekļu intensitātes samazināšanu pilsētā kopumā.

Un mums arī ir apkopotu dati. Piemēram, 2021. gadā caurlaižu periodā no 1. aprīļa līdz 30. septembrim mēs esam fiksējuši kopā 3,6 miljonus reizes, ka transportlīdzekļi ir iebraukuši īpašā režīma zonā. Tajā skaitā 2,6 miljoni reizes ir virzienā no Rīgas uz Jūrmalu Priedaines kontrolpunktā.

Ja mēs runājam par statistikas datiem un par to tendenci, tad 2022. gadā šajā pašā periodā mēs esam fiksējuši jau kopumā 4,3 miljonus reizes, kad transportlīdzekļi ir iebraukuši Jūrmalā īpašā režīma zonā un tajā skaitā 3,5 miljoni reizes ir fiksētas Priedaines kontrolpunktā.

Tas pieaugums, salīdzinot 2021. gadu ar 2022. gadu, sastāda 34 procentus. Un, ja mēs runājam absolūtos skaitļos, tad, piemēram, 2022. gadā tas vidējais transportlīdzekļu skaits, kas šķērso Priedaines kontrolpunktu, ir vairāk nekā 19 tūkstoši transportlīdzekļi dienā.

Līdz ar to, pamatojoties uz šiem datiem par transportlīdzekļu plūsmas pieaugumu, mēs arī esam precizējuši saistošo noteikumu mērķi un arī esam pieņēmuši lēmumu par šīm izmaiņām, kas skar gan nodevas apmēru, gan arī nodevas periodu, jo nodevai ir arī savs mērķis un pēc būtības šādā veidā uzliekot nodevu, mēs liekam cilvēkiem pārdomāt, vai tiešām ir jābrauc ar transportlīdzekli, vai var izmantot arī citus alternatīvus pārvietošanās veidus, piemēram, sabiedrisko transportu. Jo šis princips – piesārņotājs maksā – arī ir piemērojams konkrētajai situācijai. Un tāpēc mēs uzskatām, ka, palielinot šīs nodevas apmēru un pagarinot periodu, mēs varētu ietekmēt cilvēkus. Un, ja cilvēks tiešām vēlas vienkārši braukt cauri pilsētai, tad viņš varētu izvēlēties apvedceļu, savukārt, ja cilvēks vēlas apmeklēt pilsētas to zonu, kas ir īpaša režīma zonu, tad viņš varētu izvēlēties vai nu videi draudzīgus transportlīdzekļus, piemēram, elektromobiļus, kuri šobrīd vispār ir atbrīvoti no nodevas samaksas, vai arī izmantot alternatīvus pārvietošanās līdzekļus, jo Jūrmala ir ļoti ērti sasniedzama arī ar sabiedrisko transportu.

A. Laviņš.

Jā! Tātad, paturpināsim.

Vai es pareizi saprotu, ka sākotnējā paskaidrojuma rakstā norādītais mērķis – tranzīta samazināšana caur pilsētu – vairs netiek uzturēts kā patstāvīgs mērķis, bet šobrīd, kā tas ir rakstīts precizētajā paskaidrojuma rakstā, mērķis ir vērsts, kā te ir

rakstīts, „uz transportlīdzekļu satiksmes intensitātes samazināšanu kopumā, lai nodrošinātu vides kvalitātes saglabāšanu un iedzīvotāju veselības aizsardzību un drošību”. Šāds ir mērķis?

E. Silova.

Jā, tieši tā.

A. Laviņš.

Labi.

Tad paturpināšu ar vēl citiem jautājumiem par to, kādi tad ir vides rādītāji Jūrmalas valstspilsētas teritorijā. Un mēs esam pieprasījuši informāciju Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centram. Saņēmām atbildi... Un šai atbildei ir jābūt nosūtītai abām pusēm, es ceru, ka esat saņēmuši? Jā, pēc žestu valodas es saprotu, ka esat saņēmuši.

Tajā ir norādīts, ka, „salīdzinot emisiju daudzumu Jūrmalā 2020. līdz 2022. gadā ar to, kas tika sniegts šīs institūcijas vēstulē Satversmes tiesai iepriekš, proti, par laika periodu no 2017. līdz 2019. gadam, nav vērojamas krasas atšķirības emisiju tendencēs.” Te ir runa CO₂ un PM₁₀ emisijām.

Ja reiz nav izmaiņas uz negatīvo pusi, kā jūs pamatojat to, ka bija nepieciešams paaugstināt iebraukšanas maksu un to piemērot visa gada garumā? Vides kvalitāte taču, kā mums valsts institūcija sniedz informāciju, nav pasliktinājusies. Kāpēc ir pieņemti šādi mēri? Un es domāju ar mēriem par 50 procentu paaugstinājumu un visa gada garumā tās piemērošanu? Labi, jūs man atbildējāt par to, ka tranzīts vairs netiek uzturēts kā mērķis un datu jums par tranzītu nav. Bet jūs uzturat joprojām to, ka jāsamazina transporta plūsma vispār kopumā ar mērķi saglabāt vides aizsardzību un iedzīvotāju veselību. Mums ir dati, ka nepasliktinās vides kvalitāte. Kāpēc tad ir šāda rīcība? Jūrmalas domes pārstāvjiem... Lūdzu, paskaidrojiet.

E. Silova.

Viens no vides politikas pamatprincipiem ir piesardzības princips un, kā ir atzinusi Satversmes tiesa vienā no saviem spriedumiem, atbilstoši šim principam vides problēmu risināšana uzsākama jau tad, kad vēl nav saņemti pilnīgi zinātniski pierādījumi par paredzētas darbības par negatīvu ietekmi uz vidi. Un ja mēs konstatējam, apkopojot savus statistikas datus par to, ka transportlīdzekļu plūsma gadu no gada pieaugtu kopumā, mēs varam izdarīt arī secinājumu par to, ka pieaug arī gaisa piesārņojums un pieaug arī cita veida negatīvā ietekme.

A. Laviņš.

Tātad, jūs balstāties uz tādu kā vispārzināmu pieņēmumu, ka transportlīdzekļi, kuri iebrauks Jūrmalas īpašajā zonā, noteikti atstās izmešus un tas atstās negatīvu ietekmi uz vides kvalitāti. Un balstoties uz piesardzības principu, jūs sakāt, ka ir nepieciešams paaugstināt iebraukšanas maksu. Tāda ir loģika?

E. Silova.

Jā. Jo arī mēs paskaidrojuma rakstā esam atsaukušies gan uz Pasaules veselības organizācijas, gan uz Eiropas Vides aģentūras, gan uz Vides inspekcijas datiem par to, ka transporta negatīvā ietekme uz cilvēka veselību ir zinātniski pierādīta. Par to un ka mūsu mērķis ir samazināt šo negatīvo ietekmi, gan arī samazināt izmešus kopumā.

A. Laviņš.

Labi. Bet šis aspekts par to, ka vides kvalitāte nepasliktinās, kā mums valsts institūcija norāda. Kāpēc tad bija jābūt kādai reakcijai no Jūrmalas valstspilsētas domes, lai teiktu, ka tagad tie faktiskie apstākļi ir tādi, ka noteikti ir jāpiemēro piesardzības princips, jāpaaugstina maksa un jāaizsargā tā negatīvā tendence, kas ir Jūrmalā, jo vides kvalitāte it kā pasliktinās. Bet dati mums ir tādi, ka nepasliktinās.

Vai jums bija pamats piemērot šo piesardzības principu, uz kuru jūs atsaucaaties? Lūdzu.

J. Milberga.

Es varbūt nedaudz precizēšu. Mēs kā Latvijas vienīgā kūrortpilsēta un kā veselīgā pilsēta skatāmies uz šiem jautājumiem arī no šī punkta un iesniegtie dati no LVĢC, cik es esmu izlasījusi, ir atbilstoši citām stacijām, kas neatrodas Jūrmalā. Līdz ar to gaisa piesārņojums Jūrmalā netiek mērīts tiešā veidā. Tuvākā stacija, manuprāt, atrodas Pierīgā... tā kā attālināti no Jūrmalas. Līdz ar to šie arī varētu būt, protams, oficiālas iestādes dati, bet balstoties uz aprēķiniem. Līdz ar to mēs kā pilsēta vēlamies, lai mūsu iedzīvotājiem un arī tūristiem būtu kūrorta un veselīgas pilsētas ekskluzivitāte uz iespēju baudīt kūrorta pakalpojumus tīrā un drošā vidē. Un drošība ir kā vēl viens aspekts, kas palielinās, samazinot transporta plūsmu.

Tas varbūt tāds kā precizējums.

A. Laviņš.

Paldies. Bet vai es pareizi sapratu, ka jūs nedaudz kritizējat tos datus, ko ir iesniegusi mums valsts institūcija, jo precīzi mērījumi šajā īpašā režīma zonā neesot. Es pareizi saprotu jūsu argumentu?

J. Milberga.

Es nekritizēju. Es konstatēju faktu, ka Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības teritorijā nav veikti šādi aprēķini. Vismaz arī šeit šajā iesniegtajā dokumentā nav minēts, ka Jūrmalas valstspilsētas teritorijā ir izvietotas kādas stacijas, kas mērītu šo gaisa piesārņojumu.

A. Laviņš.

Tad es citādi formulēšu. Vai, jūsuprāt, šie dati, kas ir iesniegti no valsts institūcijas, nav izmantojami lietā?

J. Milberga.

Viņi ir izmantojami, jo šis ir pieņēmums atbilstoši esošajiem datiem, kas ir pieejami mūsu valstī. Jā. Bet vai tie ir absolūti dati, vai, pieņemsim, pilsētā iebraucošās mašīnas, kas iebrauc pīķa stundā, karstākajās dienās, viņu izmeši neatspoguļojas mūsu pilsētas vidē, nu... tas ir jautājums, uz kuru ne mēs, es domāju, nevarēsim atbildēt.

A. Laviņš.

Labi. Vai jums kā pusei, kura ir rīkojusies, lai uzlabotu vides kvalitāti Jūrmalas īpašā režīma zonā, ir citi dati, kas liecināja par to, ka ir nepieciešama rīcība, lai mazinātu negatīvo tendenci?

J. Milberga.

Mums ir visai Eiropas Savienībai pieejamie dati, ka mēs virzāmies uz klimata neitralitāti 2050. gadā...

A. Laviņš.

Jautājums bija cits.

J. Milberga.

Jā, bet mums kā pašvaldībai, arī šogad ar Pašvaldības likumu ir uzlikta jauna autonomā funkcija par klimata jautājumu un viens no tiem...

A. Laviņš.

Jautājums bija par datiem. Vai jums bija citi dati, nekā tie ir dati, ko mums ir iesniegusi valsts institūcija...

J. Milberga.

Nē, pēc šiem pieņēmumiem...

A. Laviņš.

... kur Jūrmalas valstspilsētas dome varēja gūt pārliecību, ka vides kvalitāte pasliktinās. Vai jums bija šādi dati?

J. Milberga.

Citi dati mums nav.

A. Laviņš.

Citi dati nebija. Paldies.

Nedaudz noskaidrosim šo jautājumu par nodevas izpratni. Tātad, ko mēs varam lasīt no ministra rīkojuma, ar kuru ir apturēta šā normatīvā akta darbība. Pašvaldība neesot vērtējusi, kāds tad ir nodrošinājums bijis tam, lai noteiktu noteikta apjoma vai noteikta apmēra pašvaldības nodevu par iebraukšanu šajā zonā. Un ministrs ar to ir secinājis, ka pēc būtības, tā kā šāda izvērtējuma neesot bijis, ka rezultāts ir tāds, ka ir noteikta maksa par autoceļa lietošanu Jūrmalā, kur, protams, pašvaldībai šādas kompetences nav noteikt maksu par autoceļa lietošanu. Par to lietā nav strīda.

Bet ministrs jau nesaka, ka pašvaldība šādā veidā tieši ir noteikusi. Ministrs saka, ka īsti neesot izprasts jautājums, ka, lai noteiktu šādu nodevu par iebraukšanu, iebraukšanas maksu... esot jāizvērtē, kāds tad ir tas nodrošinājums, ko pašvaldība ir sniegusi. Un tad, lai šo nodrošinājumu segtu, var noteikti attiecīgu nodevu.

Jūs paskaidrojumā sniedzāt un norādījāt mums šādus skaitļus, ka ielu ceļu infrastruktūrai 2020. gadā ir tērēti 5,5 miljoni un tos skaitļus jūs arī minējāt un tie ir norādīti arī mūsu lēmumā.

Tad, sakiet, lūdzu, vai pašvaldības autonomo funkciju izpildei tērētie līdzekļi var tikt sasaistīti ar nodrošinājumu, kas var tikt sasaistīts gadījumā, kad tiek piemērota pašvaldību nodeva. Es mēģināšu paskaidrot. Šīs autonomās funkcijas jau ir ikvienai Latvijas pašvaldībai, tās ir jāizpilda. Jūrmalas gadījumā, kā mēs to saprotam, jūs sakāt, ka mēs esam iztērējuši... tātad ir šie skaitļi 5,5 miljoni, 2,9 miljoni, 4,7 miljoni dažādām pašvaldības autonomajām funkcijām... un tiesai mēģināt norādīt, ka tā kā šādi līdzekļi ir ieguldīti, tad tas ir uzskatāms par nodrošinājumu, kas pamato, kāpēc nodeva ir jāpiemēro.

Sakiet, ar ko tad īpašāka ir Jūrmalas autonomo funkciju izpilde no citu 45 atlikušo Latvijas pašvaldību autonomo funkciju izpildei tērēto līdzekļu raksturojums, ja tā varētu teikt.

Vai varētu paskaidrot? Vai uztvērāt manu jautājumu?

K. Zaķis.

Es domāju, ka es uztvēru jūsu jautājumu.

Bet, atbildot uz jūsu jautājumu, tad es varu norādīt uz to, ka gan šajā te ministra rīkojumā, gan arī atbildes rakstā, šī te informācija tiek pasniegta diezgan, teiksim, tendenciozi, jo ir skaidrs, ka pašvaldības budžetā, jo tāda speciāla budžeta nav, budžets ir viss kopā... iet arī šie te ieņēmumi no nodevas – iebraukšana īpašā režīma zonā. Kā es minēju jau sniedzot paskaidrojumus, tos procentus... tad ieņēmumi, teiksim, no kopējiem ieņēmumiem 2020. gadā šī te nodeva sastāda 2,16 procentus, savukārt 2022. gadā 2,83 procentus. Tie procenti ir ļoti, teiksim, niecīgi uz visu kopējo ieņēmumu fona. Un skaidrs, ka izdalot dažādiem mērķiem šo te nodevu, šie mērķi nevarētu tikt īstenoti, tikai ja būtu šis te nodevas finansējums.

Savukārt, vismaz manā ieskatā, atbildes rakstā un šajā te rīkojumā pašā šī informācija ir pasniegta tādā veidā... nu, pirmkārt, jau tas, ka tiek lietots visu laiku šis 50 procentu palielinājums, bet īstenībā to var pateikt arī savādāk, ka tas ir 1 eiro palielinājums – no 2 uz 3. Kas izklausās uzreiz, piekritīsiet, pilnīgi citādāk. Bet šis te informācijas veids tiek pasniegts tādā ziņā, ka pašvaldība nopelna uz šo te nodevu ļoti lielu naudu, kas tā nav... tas tīri skatoties no šiem te procentuālajiem ieņēmumiem... Un tad palielinot šo te nodevu par 50 procentiem, tiks iegūti papildus līdzekļi, kas tiks tērēti dažādiem citiem mērķiem un citām autonomajām funkcijām, kas nav uzskaitītas šajos te noteikumos Nr. 480 un tādā veidā, teiksim, pārkāps šīs te nodevas būtību, ka viņa ir jāizlieto tikai tiem mērķiem, kas ir minēti šajā te normatīvajā aktā.

Es varbūt... es tā jūsu jautājumu sapratu. Kaut gan faktiski, kā jau es minēju, tad visi šie te mērķi, kas ir uzskaitīti noteikumos Nr. 480, kam var iztērēt šo te nodevu, tad tie mērķi, teiksim, šajā te 2020. gadā kopā sastādīja gandrīz 13 miljonus eiro, kas tiek tērēti, bet nodevā tika iekasēti 2,7 miljoni. Tātad, šī te nodeva pat nespēj nosegt pati par sevi šos te mērķus, kas ir norādīti noteikumos Nr. 480.

A. Laviņš.

Nu, labi. Bet tagad palūkosimies uz šo jautājumu no otras puses. Tātad, pašvaldība nodevu veidā apmaksā atlīdzību tikai par pašvaldības sniegto nodrošinājumu. Un ja jūs tagad sakāt, ka šis pašvaldības sniegtais nodrošinājums ir 5,5 miljoni – ceļu infrastruktūrai, sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai – 2,9, dabas aizsardzībai, kultūrvēsturisko teritoriju aizsardzībai – 4,7 un no nodevas iekasētās summas ir tikai 2 procenti, tad kādai tad ir jābūt iebraukšanas maksai, lai visu šo segtu? Vai kā šo aspektu, ka pašvaldība nodevu veidā apmaksā atlīdzību tikai par pašvaldības sniegto nodrošinājumu...

Lūk, jūs mums esat ieskicējuši, kas ir tas nodrošinājums, ko jūs esat likuši pretī. Lieli skaitļi. Vai tiešām ar nodevu tagad viss šis varētu tikt atlīdzināts?

K. Zaķis.

Atbilde ir nē, kā es minēju. Bet vismaz manā ieskatā šis te, teiksim, atlīdzība pret nodrošinājumu tiktu pārkāpts, kā jau es minēju, tad ja šie nodevas ieņēmumi būtu tik grandiozi un lieli, ka tiktu novirzīti šie te ieņēmumi nevis tikai tiem mērķiem, kas ir uzskaitīti, bet, teiksim, dažādas papildus aktivitātes, kas nav saistītas tieši ar šiem te mērķiem. Tādā gadījumā, teiksim, būtu pārkāpts šis te regulējums, bet lai...

Nu faktiski... un atbilde uz to pirmo jautājumu, cik lielai vajadzētu būt nodevai, lai varētu segt visus šos te pasākumus, tad attiecīgi es domāju, ka kolēģ... visticamāk, ka šādas te precīzas informācijas nav. Bet skaidrs ir tas jau pirmsšķietami, rēķinot tos procentus pret... izdevumu un ieņēmumu procentus... tātad, ja nodeva ir 10 procenti... spēj segt 10 procentus 2020. gadā, tātad 9/10 vēl ir jāizpilda... Tad faktiski mēs uzreiz nonāktu pie tā, ka tā nodeva ir nesamērīga.

A. Laviņš.

Labi. Man vēl ir citi jautājumi par vēl dažiem citiem aspektiem, bet es pieļauju, ka ir tieši par izrunāto jau tiesnešu jautājumi, tāpēc šajā brīdī došu iespēju kolēģiem uzdot jautājumus un vispirms vārds tiesnesei Jautrītei Briedei. Lūdzu!

J. Briede.

Paldies.

Labdien. Es par to, ko jau nupat priekšsēdētājs uzdeva, bet drusciņ tā kā citādā aspektā. Jūs ziniet, ka katrai valsts pārvaldes darbībai ir jāsasniedz kaut kāds mērķis. Ir līdzeklis, ko jūs izvēlaties un jūs esat izvēlējušies tātad ar to nodevu sasniegt to, lai, tā kā mazāk tās mašīnas tur brauktu. Tas ir tas mērķis, cik es no jums dzirdēju.

Un tas, par ko es šaubos jāsaka... un pārliciniet mani, ka es nepareizi šaubos, ir tas, ka tādi 3 eiro cilvēkiem, kas šodien brauc ar mašīnu, ka viņš nebūs tas līdzeklis, kas kaut kādā veidā sasniegs to jūsu mērķi. Un tad es atceros, ka, teiksim, tā nodeva tika ieviesta 1996. gadā laikam, ja... un tad bija 1 lats, vai ne? Tad minimālā alga bija aptuveni, ja mēs tā pārrēķinām kaut kur plus mīnus... nevis minimālā alga, bet vidējā alga bija aptuveni 100 eiro, jeb 3,3 eiro dienā. Tātad pat patiesībā jūs par iebraukšanu prasāt nu tas 1 lats... jā, latos... nē, ja 100 eiro... saukārt tad tas 1 lats ir... šobrīd tas ir 1,4... vārdu sakot, tas iznāk tāda salīdzinoši liela summa cilvēkam, kurš saņem vidējo algu. Un tas patiesām, es redzu, ka tas varētu tam cilvēkam liktu padomāt, vai viņš tā kā grib braukt, vai viņš negrib braukt. Un līdz ar to tas mērķis ir sasniedzams.

Ja mēs pārrēķinām šobrīd to visu, tad patiesībā tai nodevai, lai viņa tiešām sasniegtu to mērķi, būtu jābūt vismaz 10 eiro un tad jūs patiesām... vizmaz... un tad jūs sasniegtu to mērķi. Jo šeit mēs runājam par to, ka tie ir ierobežojumi... un tie patiesībā ir arī pārvietošanās brīvības ierobežojumi un pārvietošanās brīvību var ierobežot, ja tiešām ir tas sasniedzamais mērķis un viņš arī tiek sasniegts reāli.

Nepietiek tikai ar to, ka jūs iekasējiet naudiņu. Jo tas, kā tas šobrīd izskatās... jūs vienkārši esat izdomājuši, kā papildus dabūt finansējumu savu autonomo funkciju veikšanai, kas... Un jūs saprotiet, ko es ar to gribu teikt, jo es gaidu, lai jūs man to atspēkotu.

A. Laviņš.

Respektīvi, vai nodeva šādā apmērā sasniegs jūsu izvirzītos mērķus? Lūdzu.

K. Zaķis.

Tā atbilde, tad varbūt vispārīgāk no manis un precīzāk no kolēģes, ir tāda, ka šī nodeva ir tāds viens no rīkiem tādā kompleksā pašvaldības rīcībā, kas ir saistīta tieši ar transportu. Teiksim, nodevas paaugstināšana ir viens no šiem te līdzekļiem...bet, teikim, precīzāk noteikti par to pastāstīs kolēģe... ka ir dažādas iniciatīvas par to, kā motivēt vienlaicīgi cilvēkus izmantot tieši elektriskos autobusus, kas kursē pilsētā un tieši vilcienu, teiksim, arī uz Rīgu... un, ja es pareizi atceros, tad ir arī kādas atlaižu programmas un arī ir tā kā par velti tiek dota iespēja cilvēkiem izmantot šos te transporta līdzekļus. Līdz ar to, ja izolēti mēs skatāmies, vai 1 lats 1996. gadā ir tikpat daudz, cik tagad 3 eiro pret to, kā ir audzis iedzīvotāju turības līmenis, tad ir skaidrs, ka man ir jāatbild ar nē. Protams, ja dienas alga ir 3,3 lati un 1/3 no dienas algas ir jāatdod, lai iebrauktu Jūrmalā, tad tagad ir skaidrs, ka tas finansējums nav tik liels, teiksim, tie 3 eiro salīdzinot pret to, cik ikdienā nopelna...

Bet ja skatās ar kompleksajiem pasākumiem, par ko kolēģe varbūt paturpinās... ja to uztver kā daļu no šiem te visiem pasākumiem, tad tas arī ir sava daļa no tās motivācijas.

J. Milberga.

Es jau iepriekš biju minējusi par pasažieru vilcienu, par kuru arī kolēģis tikko minēja. Tas būs attiecināms uz... es precizēšu, tas būs attiecināms uz jūrmalniekiem, ka bezmaksas sabiedriskais transports. Bet vilciens joprojām ir viens no galvenajiem satiksmes līdzekļiem, ar kuru mēs aicinām pilsētā iebraukt citu pilsētu iedzīvotājiem un tūristiem.

Vienlaicīgi elektromobīli ir tie, kuriem nav jāmaksā par iebraukšanu. Vienlaicīgi pašvaldībai ir virkne projektu, kurus pašvaldība vēlas īstenot, lai cilvēki, kas vēlas iebraukt, pieņemsim, pilsētas daļā, kas nav īpašā režīma zona, to varētu izdarīt. Līdz ar to mēs neskatāmies uz nodokli kā panaceju visām mūsu problēmām, kas ir saistītas ar mašīnu iebraukšanu. Mēs aicinām cilvēkiem mainīt paradumus. Ja mēs uzliksim 10 eiro, mēs varam arī kūrortpilsēta būt nesagatavoti Latvijā, ka cilvēki tik ātri nespēj mainīt savus paradumus. 10 eiro varētu būt, vai jebkura cita summa, pārāk liela maksa, lai cilvēks izbaudītu laiku pie mums. Jo mūsu mērķis jau nav aizliegt cilvēkiem iebraukt

mūsu pilsētā, mūsu mērķis ir, lai viņi nebrauc ar dīzeļdegvielas automašīnām, nestāv korķos, neraisa ne drošības, ne kādus vides aspektu pasliktinājumus pilsētā. Līdz ar to pilsēta skatās uz to kompleksi un šī ir viena no aktivitātēm.

J. Briede.

Tātad, sasniedz vai nesasniedz mērķi?

J. Milberga.

Ja mēs skatāmies valstiski, ka paradumu maiņai ir vajadzīgs ilgāks laiks. Es ceru, ka 3 eiro būs papildus iemesls cilvēkiem padomāt un nebraukt mūsu pilsētai vienkārši cauri.

J. Briede.

Es vēl gribētu turpināt. Tagad no 1. oktobra jau vairs nav jāmaksā nodeva. Tas, ko es sagaidīju... ka jūs tagad atnāksiet uz šejieni un teiksiet, redziet, no 1. oktobra iebrauc daudz vairāk mašīnas. Tā ir? Jums tagad ir tādi pētījumi par to, ka no 1. oktobra ir daudz vairāk nekā vēl, teiksim, septembra beigās?

E. Silova.

Jā, mums šādi ir. Viņi apkopoti gan par 2021. gadu, gan par 2022. gadu...

J. Briede.

Es atvainojos. Mans jautājums nebija par 2021., 2022. gadu tāpēc, ka tad bija Covid situācija, cilvēki brauca uz Jūrmalu. Mani interesē šobrīd. Šogad. Jau ir pagājis pietiekami ilgs laiks, teiksim, pirmās dienas... Jūs zinājāt, ka ir Satversmes tiesas sēde, ka jūs būtu sagatavojušies un teikuši, redziet, tikko kā nav nodevas, paskatieties, cik daudz automašīnas brauc. Tā ir?

E. Silova.

Nu par 2023. gadu es tiešām jums nevarēšu piedāvāt šos datus, bet tie dati par 2021. un 2022. gadu ir pietiekami reprezentatīvi. Un, piemēram, mēs redzam salīdzinot iebraukšanas skaitu martā un aprīlī, kad martā netiek piemērota nodeva un aprīlī tiek piemērota nodeva, un savukārt salīdzinot arī datus par septembri un oktobri mēs redzam to starpību, kad mēnešos, kad nodeva netiek piemērota, to iebraukušo transportlīdzekļu skaits ir krietni lielāks. Šādu sakarību mēs redzam no apkopotajiem datiem par transportlīdzekļu plūsmu.

Jā, mums nav diemžēl datu par šo gadu, jo mums caurlaižu sezona ir tikko beigusies, bet dati par pēdējiem diviem gadiem šo sakarību pierāda.

A. Laviņš.

Šajā brīdī es palūgšu precizēt. Tātad, par datiem. Mūsu rīcībā ir dati par 2021. gadu. Transportlīdzekļu iebraukšanas reizes kopā. Un šie dati ir pievienoti precizētajā paskaidrojuma rakstā, kas ir pievienots aptur...es nosaukšu to tā, apturētajiem saistošajiem noteikumiem. Ir apturēta šo saistošo noteikumu darbība un juridiskais spēks... Tātad, ko mēs redzam, ir dati iesniegti par periodu, kad piemēro pašvaldības nodevu – aprīlis-septembris, tad ir iesniegti dati viens mēnesis pirms aprīļa un viens mēnesis pēc tam, kad beidzas šis posms, tas ir, oktobris.

Man, pirmām kārtām būtu jautājums: kāpēc tikai viens jautājums? Kāpēc ne arī februāris, janvāris un decembris, un novembris? Tas ir viens.

Bet tagad pieskarsimies tam aspektam, ko jūs nupat minējāt, ka šajos divos mēnešos, kas ir ārpus nodevas piemērošanas perioda, jūs raksturojāt tā, ka šie skaitļi ir būtiski lieli un tie uzreiz norāda, ka nodevas neesība veicina transportlīdzekļu iebraukšanu īpašajā zonā.

Palūkojamies uz datiem. Martā tie ir 463 012. Pareizi? Mēs esam vienā tabulā?

E. Silova.

Jā.

A. Laviņš.

Palūkojamies jūnijā – 553 tūkstoši. Tātad, jūnijā vairāk. Jūlijā – 486. Arī vairāk. Augustā – 386. Mazāk. Septembrī – 379. Mazāk. Oktobrī – 447.

Kur ir tā būtiskā atšķirība, par kuru jūs runājāt?

E. Silova.

Jā, mēs ļoti apzināti izvēlējamies salīdzināmos mēnešus. Jo Jūrmala ir kūrortpilsēta un ir pilnīgi skaidrs, ka lielāks apmeklētāju un tūristu skaits būs vasaras mēnešos. Līdz ar to salīdzināt augustu ar ziemas mēnesi nu nebūtu īsti objektīvi un tieši tāpēc mēs salīdzinām mēnešus, kas ir... klimatosko apstākļu dēļ ir līdzīgi. Mēs salīdzinām mēnesi pirms sezonas sākuma, kas ir marts, aprīlis un salīdzinām septembri ar oktobri, jo ziema... Jā, protams, iebrauc... ja mēs salīdzinām ziemas mēnešus ar vasaras mēnešus, protams, ka ziemas mēnešos iebrauc krietni mazāk. Tas arī ir loģiski, bet salīdzinot šos divus savstarpēji salīdzināmos rādītājus un periodus, mēs varam izdarīt secinājumus par nodevas ietekmi.

A. Laviņš.

Labi. Apsvērums par vienu mēnesi pirms un vienu mēnesi pēc nodevas piemērošanas posma ir saprotami. Bet jūsu rīcībā ir dati par mēnešiem, kurus neesat aplūkojuši? Jūrmalas valstspilsētas domes rīcībā ir šie dati par novembri, decembri, februāri?

E. Silova.

Ir. Viņi ir ierobežotā apjomā.

A. Laviņš.

Nesapratu... kā tas ir? Ir ierobežota pieejamība vai kā...

E. Silova.

Ierobežotā apjomā, jo datu apstrāde ir atkarīga mums no datu aizsardzības viedokļa, līdz ar to mēs ārpus sezonas apkopojam datus ļoti ierobežotā apjomā.

A. Laviņš.

Labi. Šo esam precizējuši.

Turpināsim ar tiesnešu jautājumiem. Jautrīt, vai vēl ir jautājumi? Noslēgsim ar viena tiesneša jautājumiem un tad turpināsim ar citiem. Lūdzu!

J. Briede.

Jā, man vēl bija jautājums par piesardzības principu. Es neatceros, kurš no jums pieminēja to piesardzības principu. Bet piesardzības princips, kā arī jūs minējāt Satversmes tiesas spriedumu, tiek piemērots tad, ja vēl nav panākta zinātniska vienošanās par attiecīgo jautājumu.

Par ko šeit nav panākta vienošanās? Vai tā kā nav skaidrs, ka tās izplūdes gāzes ietekmē vidi?

K. Zaķis.

Nē, nu ir skaidrs, ka izplūdes gāzes rada kādu, teiksim, negatīvu efektu uz cilvēku... nu, īstenībā ne tikai uz cilvēku veselību un, teiksim, varbūt arī vidi. Bet šajā ziņā varbūt tas piesardzības princips vairāk izpaužas tajā, ka ir skaidrs, nu, vismaz pēc datiem, ka šī kustība, transportlīdzekļu skaits kā tāds Latvijā palielinās, vienlaikus šis te autoparks varbūt nav tik jauns, kā citās valstīs, līdz ar to tad tas piesardzības princips varbūt vairāk būtu jāvērtē tādā ziņā, ka varbūt ir skaidrs, ka palielināsies un ir jāmēģina bremsēt šī te kustība kaut kādā veidā. Lai mēģinātu samazināt tās sekas, kas varētu iestāties.

J. Briede.

Es sapratu, ka jūs nerunājat par piesardzības principu Vides aizsardzības likuma un tajā Satversmes tiesas sprieduma izpratnē. Paldies.

K. Zaķis.

Es to šādā veidā paskaidroju, jā.

A. Laviņš.

Labi. Turpinām ar tiesnešu jautājumiem.

Bet pirms tiesnešu jautājumiem.

Tātad tas, ko mēs dzirdējām par šiem datiem attiecībā uz transportlīdzekļu iebraukšanas reizēm, kā tas ir saskaitīts. Kā jau minēju, šajā paskaidrojuma rakstā, kas pievienots normatīvajam aktam, ir dati par 2021. gadu. Tiesa sēdē mēs varējām dzirdēt, ka jums ir apkopoti dati arī par 2022. gadu. Bet dati par 2022. gadu nav iesniegti lietas materiālos Jūrmalas domes pārstāvjiem... Jūs minējat arī datus par 2022. gadu mutvārdos pirms kāda brītiņa. Tā ir jaunākā informācija, kas ir jūsu rīcībā?

E. Silova.

Jā. Tieši tā. Mums paskaidrojuma rakstā ir minēti dati par 2021. gadu. Tie ir tie dati, kas bija mūsu rīcībā tajā brīdī, kad mēs iesniedzām šo pieteikumu. Līdz ar to šobrīd, protams, pēc 2022. gada sezonas beigām mēs apkopojām datus arī par 2022. gadu un šie dati arī pierāda šo tendenci, ka mēnešos, kad nodeva netiek piemērota, tā transportlīdzekļu plūsma salīdzināmos mēnešos pieaug. Jā, līdz ar to, ja šie dati nav iesniegti, bet viņi ir mums pieejami.

A. Laviņš.

Tieneši apspriežoties nolēma, ka Jūrmalas valstspilsētas domei ir jāiesniedz rakstveidā dati par to, kāda ir apkopotā informācija par transportlīdzekļu iebraukšanas reizēm kopā 2022. gadā. Tiklīdz šī informācija būs saņemta, mēs to nosūtīsim arī otrai pusei... otram lietas dalībniekam.

Tad turpināsim lietas izskatīšanu arī pēc šīs tiesas sēdes, vēl 27. oktobrī būs tiesas sēdes turpinājums un ļoti īsā laikā pēc šīs dienas sēdes ir lūgums iesniegt datus. Es saprotu, ka tas neprasa trīs dienu termiņu. Pilnībā būtu iespējams vienas, divu dienu laikā šādu informāciju iesniegt rakstveidā.

E. Silova.

Jā, protams. Mēs rītdien šos datus sagatavosim un jums iesniegsim.

A. Laviņš.

Paldies.

Turpinām ar tiesnešu jautājumiem. Vārds jautājumu uzdošanai ir tiesnesim Gunāram Kusiņam. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā, labdien. Man divi jautājumi.

Pirmais jautājums. Vai es pareizi sapratu jūsu argumentāciju, ko jūs sniedzāt tiesas sēdes sākumā. Jūs kā argumentu pieminējāt Pašvaldību likumu. Un konkrēti Pašvaldību likumu par autonomo funkciju uzskaitījumu. Tas ir 4. panta pirmās daļas 22. punkts, ja es pareizi sapratu: veicināt klimata pārmaiņu ierobežošanu un pielāgošanos tām.

Vai es pareizi sapratu, ka jūs atsaucāties uz Pašvaldību likuma autonomo funkciju?

K. Zaķis.

Godātā tiesa, jā, tas bija vienkārši kā norāde uz to, ka ar šo te jauno likumu, teiksim, šī te autonomā funkcija ir tā kā pielikta klāt un kas faktiski nozīmē, ka pašvaldībām jau, teiksim, ja arī iepriekš par to bija jārūpējas, bet tagad, teiksim, tiek atsevišķi izdalīta kā vesela šāda te... nu, tas, protams, ir tikai no 2023. gada.

G. Kusiņš.

Jā, par to man tieši jautājums. Mums tiesas sēdē ir izvērtējums no Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības „2021. gada 30. septembra saistošie noteikumi”.

Sakiet, lūdzu, vai arguments, ka Pašvaldību likuma 4. pantā ir tagad šāda autonomā funkcija, ir arguments? Vai uz to var pamatot saistošo noteikumu Nr. 38 izdošanu?

K. Zaķis.

Nē, protams, ka nē. Tas bija tā tīri salīdzināšanai vienkārši. Protams, ka nē...

G. Kusiņš.

Vai es pareizi saprotu, ka jums arī ir tieši tāda pati pozīcija, ka normatīvais akts, kas stāties spēkā vēlāk, nu nekādīgi nevarētu izmantot kā argumentu, kāpēc jūs esat izdevuši saistošos noteikumus Nr. 38?

K. Zaķis.

Nē, protams, jā, protams, ka...

G. Kusiņš.

Jā, paldies. Par pirmo jautājumu skaidrs.

Otrs. Man liekas, ka jūsu kolēģe norādīja datus arī par 2022. gadu, par ko mums arī šobrīd ir diskusija. Sakiet, lūdzu, vai dati par iebraukšanu ir tādi, kas ļauj identificēt, vai palielinās vai samazinās to iebraucēju skaits, kas nemaksā valsts nodevu. Jums ir sasītošajos noteikumos vairākas personu grupas, kas ir atbrīvotas. Mans jautājums: vai jūsu dati ļauj identificēt, vai samazinās vai palielinās to iebraucēju skaits, kas nemaksā valsts nodevu? Piemēram, nu tie, kas dzīvo Jūrmalā, pašvaldības policijas transports, nezinu tur cits. Paldies.

E. Silova.

Jā, šādi dati ir mūsu rīcībā, protams. Bet es neteiktu, ka tur pastāv kaut kādas tendences. Vienīgā tendence, kas ir ļoti raksturīga pēdējiem gadiem, ka pieaug elektromobiļu skaits, kas iebrauc pilsētā un tur, manuprāt, kolēģe var mani papildināt, ka, aptuveni, ja mēs salīdzinām pēdējos gadus, tad pieaugums ir apmēram 50 procenti attiecībā uz elektromobiļiem. Respektīvi, elektromobiļi ir atbrīvoti no nodevas samaksas, ko mēs redzam savos datos, ka elektromobiļu iebraukšana pilsētā ļoti strauji palielinās. To mēs redzam šādu tendenci.

G. Kusiņš.

Mans jautājums nebija par elektromobiļiem. Es nezinu, kāpēc... iespējams, kāds pārpratums. Mans jautājums ir, vai 2022. gadā vai arī 2021. gadā, kad jūs pieņēmat šādus noteikumus, ir dati, vai palielinās, salīdzinot ar iepriekšējiem periodiem, to personu skaits, kas iebrauc, bet nemaksā.

E. Silova.

Nu, mums tie ir atbrīvojumi, respektīvi, ir jūrmalnieki, cilvēki, kuri ir deklarējuši savu dzīvesvietu Jūrmalā vai kuriem pieder īpašums Jūrmalā. Nu, tur krasu izmaiņu nav.

G. Kusiņš.

Un par ko tas liecina? Tas ir tāds jūsu šobrīd vērtējums. Mēs gribam noskaidrot faktus un pēc tam mēs mēģināsim izdarīt tos secinājumus, balstoties uz faktiem. Jūs sakāt, ka palielinājuma nav. Uz kādu faktu pamatiem?

E. Silova.

Nu, mēs redzam, protams, konkrētus skaitļus, bet šobrīd to skaitļu man vienkārši nav līdzī par to, cik daudz atbrīvojumus mēs esam piemērojuši, piemēram, pagājušogad un aizpagājušogad. Es jums nevarētu šobrīd nosaukt. Bet mēs šādu

statistiku par tām personu grupām, kuras tiek atbrīvotas no nodevas samaksas, protams, apkopojam. Jā. Tās ir bezmaksas caurlaides, ko mēs piešķiram iedzīvotājiem.

G. Kusiņš.

Un saki, lūdzu, tās bezmaksas caurlaides, tas skaits vai iebraukšanas reizes arī ir kaut kā faktoloģiski izsekojamas, izdodot noteikumus Nr. 38? Tur nepalīdinās un palielinās tieši tajā citā jomā, kas, mēs pieņemam, ka tas ir tranzīts vai tie ir tūristi, kas atbrauc?

E. Silova.

Jā, piemēram, paskaidrojuma rakstā mēs esam arī analizējuši, cik daudz no transportlīdzekļiem, kas iebrauc, pieder jūrmalniekiem un cik daudz no tiem, kuri iebrauc, pieder ne jūrmalniekiem. Un tā proporcija bija aptuveni 70 pret 30. Tātad no visiem iebraukušajiem transportlīdzekļiem aptuveni 30 procenti tie, kuri pieder jūrmalniekiem. Tur mana kolēģe jau stāstīja par tiem pasākumiem, ko mēs tā kā vēlamies īstenot un jau īstenojam, lai samazinātu arī jūrmalnieku transportlīdzekļu izmantošanu, savukārt absolūti lielākā daļa bija transportlīdzekļi, kuri pieder vai nu uzņēmumiem, komerc transports, viesiem, tūristiem, respektīvi ne jūrmalniekiem, bet tiem, kuri apmeklē pilsētu.

G. Kusiņš.

Un saki, lūdzu, vai palielinās arī to izsniegto caurlaižu skaits? Jūs teicāt 70 pret 30. Vai iepriekš bija 28 tagad ir 30, vai iepriekš bija 35 tagad ir 30? Kāda tur ir tendence? Un kādi fakti šo tendenci apliecina?

E. Silova.

Nu, mums ir apkopojums, kas arī ir iekļauts paskaidrojuma rakstā, par dienas caurlaidēm. Par dienas caurlaides un to tendencēm, ja mēs skatāmies no 2019. gada līdz 2022. gadam, mēs redzam, ka katru gadu šis caurlaižu skaits pieaug, respektīvi, tie cilvēki, kuri nebrauc regulāri, jo tie, kuri brauc regulāri, tie parasti nopērk kādu ilgtermiņa caurlaidi, bet dienas caurlaidi pārsvarā nopērk cilvēki, kuri iebrauc atpūtas vai tūrisma mērķi. Līdz ar to šo caurlaižu skaits palielinās.

G. Kusiņš.

Es atvainojos... Mans jautājums bija par tiem Jūrmalas iedzīvotājiem. Es vienkārši gribu noskaidrot, vai laika periodā, piemēram, 2016., 2017. vai 2022. gads... palielinās šo personu skaits, kas saņem šo atvieglojumu un iebrauc? Nesamazinās? Jo, cik es saprotu, jūs fiksējat vienā vietā, pie iebraukšanas. Vai pie iebraukšanas uzreiz var nodalīt, vai palielinās tranzīta skaits, palielinās tie, kas dzīvo, vēl kaut kādu personu

skaits. Jo, ja ir viens cipars, tad kā šo ciparu var sadalīt pa sastāvdaļām un izdarīt kaut kādus secinājumus? Paldies.

J. Milberga.

Sistēma, kas veic uzskaiti, mums ir vairākās vietās jeb visās iebraukšanas zonās. Viņa nolasa numura zīmi un atdala jūrmalniekus, kam ir caurlaides, atdala svešzemju numurus, mums ir uzskaitē arī par citu valstu pilsoņiem, mums ir uzskaitē par to, vai šis cilvēks ir samaksājis vai nav samaksājis, un mums uzkrājās dati, vai pret viņu ir ierosināta administratīvā lieta, ka viņš nav samaksājis konkrētajā termiņā. Tā sistēma veic to statistikas savākšanu un mēs varam izvilkt ārā no sistēmas nepieciešamos datus un veikt datu analīzi. Bet, jā viņa uzreiz pēc numura zīmes nolasa, vai tas ir jūrmalnieks vai kādas citas mūsu atlaides saņēmējs. Vai tas ir, pieņemsim, pilsētā strādājošs cilvēks vai uzņēmums viņam pieder, vai kāds cits, kāpēc viņam ir dota caurlaide. To mēs varam redzēt.

G. Kusiņš.

Paldies.

Un tad vai iekš tiem 3,7 miljoniem jau ir atlasītie dati, vai tie ir kopējie dati?

E. Silova.

Tie ir kopējie dati.

G. Kusiņš.

Un tad, ja tos datus atlasītu, tad kāds cipars būtu? Jeb to mēs vēl nezinām?

E. Silova.

Nu, kā jau es minēju, aptuveni 30 procenti no tām iebraukšanas reizēm ir tās, kur iebrauca jūrmalnieki un aptuveni 70 procenti ir tās reizes, kad iebrauc pārējie, ne jūrmalnieki.

J. Milberga.

Vai es drīkstu vēl...

Precizējumam. Jūrmalā ir 58 tūkstoši iedzīvotāju pēc statistikas datiem. Un trešā daļa jūrmalnieku dzīvo Kauguros, kas nav īpašā režīma zona. Līdz ar to 18 tūkstoši pēc datiem dzīvo tur. Ja viņi izmanto sabiedrisko transportu vai vilcienu, lai pārvietotos, viņiem nav nepieciešamība iebraukt īpašā režīma zonā. Tas tā... lai neizklausās, ka mūsu skaitļi nav atbilstoši. Tās caurlaides... jā, viņas ir no abām pusēm uzskaitāmas, bet jūrmalnieki izmanto pieņemsim arī apvedceļu, lai tiktu uz Kauguriem un lai

nebrauktu cauri pilsētai, jo tā ir ātrāk dažbrīd un arī Kauguros ir tas savienojums, kur viņi dzīvo.

G. Kusiņš.

Tad mans jautājums nupat no tā, ko jūs pateicāt... tas ir ātrāk... jūs teicāt. Sakiet, lūdzu, vai tad tas vispār sasniegs to mērķi, ja brauktu tā ir ātrāk.

J. Milberga.

Ātrāk... tas nozīmē, ka pilsētā ierobežojums ir 50 km/h, apvedceļš, kas ir valsts ceļš, tur ir 90 km/h. Ātruma ziņā, vai jūs braucat ar 50 km/h vai 90 km/h, protams, ir atšķirība.

G. Kusiņš.

Jā... tad tas mērķis tiek sasniegts, ka viņi nebrauks. Jo patiesībā var nokļūt Kauguros ātrāk pa apvedceļu...

J. Milberga.

Tas ir ļoti labi. Jo viņi tad nebrauc caur pilsētas centru. Arī mēs kā jūrmalnieki mēģinām izmantot gan ceļus, gan sabiedrisko transportu, lai samazinātu plūsmu pilsētas centrā.

Es varbūt papildināšu... mums ir arī kartes „Pilsētas ģeogrāfiskais stāvoklis”. Arī ir viens aspektiem, kas spēlē lomu. Jo gadījumā, ja Dubultos notiek kāds negadījums, pilsēta tiek nobloķēta centrālajā daļā, sastrēgumi tiek veidoti abās pusēs un nav iespējams no turienes izkļūt kā tikai pa apvedceļu apkārt.

Tas ir arī tāds kā precizējums, kāpēc mēs arī rosinām visus neizmantot pilsētas centrālo ielu, kurā ir tikai 300 metru platums visai teritorijai starp jūru un Lielupi.

G. Kusiņš.

Labi. Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Jautājumi par Jūrmalas iedzīvotājiem īpašā režīma zonā un ārpus tā vēl sekos, bet es saprotu, ka vēl ir citi par to, kas jau ir izrunāts.

Vārds tiesnesim Artūram Kučam. Lūdzu!

A. Kučs.

Labdien. Man būs... Es sāksu varbūt pāris jautājums sākumā par nodevas mērķi. Es gribēju precizēt jūsu pozīciju, jo Saeima savā viedoklī norāda, ka nodevas mērķis nevar būt finansējuma nodrošināšana pašvaldības autonomo funkciju izpildei.

Savukārt jūs, izklāstot savu pozīciju, tieši norādījāt, ka tā ir tikai ļoti neliela daļa, ar ko var finansēt autonomās funkcijas.

Tad es gribu saprast, vai jūs nepiekrītat Saeimas pozīcijai? Kāda ir, teiksim, jūsu nostāja?

K. Zaķis.

Nu, teiksim, ja ir apgalvojums, ka nodeva nedrīkst tostarp finansēt autonomo funkciju izpildi, tad šādam apgalvojumam es nevaru piekrist tāpēc, ka tie, teiksim, ieņēmumi, aizņēmumi, jebkuras pozīcijas ar plus zīmi, kas ieiet pašvaldības budžetā, viņas jau nedrīkst kaut kā īpaši dalīt un saplūst vienā kopējā maciņā, kas ir pašvaldībai. Un izdalīt kaut kādā veidā... Es neredzu tam pamatojumu, šim apgalvojumam, kāpēc nedrīkstētu, tāda aizlieguma jau īsti tieši normās noteikti nav. Tas būtu tas pats, ka, mēs vēlētos maksāt nodokli un vēlētos, lai mūsu konkrētais nodoklis aizietu konkrētam mērķim. Nu, skaidrs, ka tāda režīma nekad nebūs.

A. Kučs.

Labi. Es tikai gribēju precizēt, kāda ir jūsu nostāja par šo Saeimas argumentu.

Tad otrs. Vēl turpinot par nodevu. Saeima ir arī norādījusi, ka ir jābūt šai saiknei starp šo mērķi, ko mēs gribam sasniegt. Un tas, ko es redzs, kas ir norādīts jūsu pieteikumā, ka no nodevas ieskaitītie līdzekļi tiek ieskaitīti pamatbudžetā, kā jūs teicāt un izmantoti kūrorta infrastruktūras attīstībai, pastaigu vietām, labiekārto atpūtas vietu, piestātņu izveidei, tūrisma attīstības nodrošināšanai. Vai tiešām mēs varam teikt, ka šeit ir saikne starp... mazināt vides piesārņojumu un starp to, kur šie līdzekļi tiek izlietoti, kā jūs esat to nodrošinājuši. Vai visur šeit ir šī saikne... vai, jūsuprāt, nebūtu arī jāmeklē šī saikne? Es gribēju precizēt to.

K. Zaķis.

Nu, jā... es varu teikt tikai to, ka kolēģes ir apkopojušas šādu te tabulu... kas ir tā kā attiecināmie izdevumi ar aizņēmumiem un mērķdotāciju, nodevas par transportlīdzekļu iebraukšanu īpašā režīma zonā nodrošinājumam. Un jūs faktiski nosaucāt, teiksim, daļu no visiem tiem mērķiem, kam tiek izlietoti... bet nu pēdējie tie dati, kas ir iegūti, tad viņi parāda, ka ir daudz vairāk, teiksim, to pasākumu, kuri uzskaita cik summas tiek izlietotas.

A. Kučs.

Nu, paņemsim, piemēram, piestātņu izveidi. Kā tas mazina to, ka jums brauks mazāk ar iekšdedzes dzinējiem? Brauks ar kuģiem cilvēki vai ar laivām? Kāds ir tas mērķis? Kā jūs to domājat? Kur tur ir saikne? Es vienkārši to gribu saprast.

K. Zaķis.

Tādai tieši piestātņu izveidei saikne ar transportlīdzekļu iebraukšanas samazinājumu... nu... acīmredzami nav nekāda. Bet, ja skatās to saikni, izvērtējot, teiksim, to piestātņu izvietojumu, izveidošanu ar vides kaut kādu uzlabojumu un ja to vēl pievelk klāt šim te īpašajam statusam, ka tā ir kūrortpilsēta, nu, tad manā ieskatā tā ir vides uzlabošana. Protams, tas ir viens tāds piemērs par piestātnēm... bet ir, teiksim, arī daudzi projekti, kas saistās ar gājēju celiņu, velo celiņu izveidi, kas tieši veicina arī nu... Arī tiešas saiknes nav ar transporta iebraukšanu pilsētā, bet, vispār velociņģu izveidošana pilsētā un šī te tīklojuma attīstīšana... nu, tad manā ieskatā viņa ir saistīts ar to, kā cilvēki izmanto šajā te īpašajā zonā vai arī vispār Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības teritorijā transportu. Vai, teiksim, arī projekti, kur kolēģe Jekaterina pieminēja par to, kas ir plānoti nākotnē un kas būs jāveido Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai par šiem te... Kauguru apvedceļš, piemēram, vai arī jauna tilta izbūve, kas izmaksās grandiozus līdzekļus... bet šādi pasākumi manā ieskatā... jā, arī sasniedz un ir vērsti uz šo te mērķi.

A. Kučs.

Paldies.

Tad vēl viens jautājums par iedzīvotājiem. Jūs esat norādījuši, ka iedzīvotājus nebija nepieciešams aptaujāt, jo tas bija arī iedzīvotāju interesēs un jūs vadījāties pēc SKDS datiem. Mans jautājums ir, vai tika noskaidrots to iedzīvotāju viedoklis, kas nedzīvo šajā īpašā režīma zonā, pieņemsim, Kauguros? Jūs teicāt, ka apbūves blīvums ir lielāks tieši šajā zonā. Bet nu tikko arī kolēģe teica, ka 30 procenti no visiem iedzīvotājiem dzīvo tieši Kauguros. Man nav datu, bet es tā vispārīgi, tā kā man bieži nākas braukt tajā virzienā, es redzu, ka tā pūsma caur Kauguriem līdz ar to varētu būt lielāka. Vai tika noskaidrots iedzīvotāju viedoklis, arī ņemot vērā to, ka, paredzot aizliegumu šajā zonā, protams, tā transporta plūsma kaut kur pārvirzās? Un ja cilvēkiem ir jānokļūst visos piejūras ciemos, tad viņi visdrīzāk brauks caur Kauguriem.

E. Silova.

Jā, SKDS pētījumu uzņēmums, kad veic savu aptauju un izvēlas... viņi izvēlas iedzīvotājus no atšķirīgām teritorijām. Līdz ar to šajā aptaujā, kurā piedalījās Jūrmalas iedzīvotāji, viņi arī ir sadalīti no dažādiem rajoniem. Līdz ar to mēs varam viennozīmīgi apgalvot, ka arī Kauguru iedzīvotāji ir izteikuši viedokli šajā aptaujā veiktajā.

J. Milberga.

Es varbūt drīkstu nedaudz precizēt... Pašvaldība veic šādu aptauju katrus divus gadus, tā ir liela apjoma aptauja par visādiem jautājumiem, kas ir svarīga pašvaldībai, tostarp par ceļa kvalitāti, par vides pasākumiem un tamlīdzīgi. Un kā viens no jautājumiem, kurus mēs esam iekļāvuši, ir šis par īpašo režīma zonu un tā mērķauditorija tiek aprēķināta atbilstoši pilsētas iedzīvotāju skaitam un atbilstoši tam, cik kurā apkaimē ir to iedzīvotāju skaits. Mums pašvaldībā ir 26 apkaimes ar kopējo skaitu 58 tūkstoši un proporcionāli katrai apkaimei tiek izvēlēti šie cilvēki, kuriem tiek uzdoti šie jautājumi. Vidēji tie ir 800–830 cilvēki, par ko mums arī šī pētījumu aģentūra ir apliecinājusi, ka ar šiem skaitļiem ir iespējams operēt kā ar viedokli no kopējā pilsētas iedzīvotāju viedokļa, jo viņš proporcionāli tiek sadalīts.

A. Laviņš.

Jā... šobrīd vārds tiek dots tiesnesei Anitai Rodiņai. Lūdzu!

A. Rodiņa.

Jā, paldies.

Labdien. Man būs pavisam praktisks jautājums. Sakiet, lūdzu, vai es pareizi saprotu. Tātad, ka šī nodeva ir jāmaksā par iebraukšanu īpašajā zonā. Tikai par iebraukšanu. Un vai es pareizi saprotu, ja, piemēram, es iebraucu pirmdien un galvenais man ir neizbraukt ārpus šīs zonas, bet es tur braukāju, apceļoju un iepazīstu Jūrmalu visu nedēļu, līdz pat svētdienai un tad es izbraucu laukā no šīs zonas. Par cik dienām tad man būs jāmaksā tā nodeva?

Es ceru, ka jūs sapratāt. Vai nodeva tātad tiešām ir tikai par iebraukšanu un tas nozīmē, ka es maksāju tikai šobrīd, pieņemsim, 2 eiro, vai arī man ir jāmaksā par to katru dienu, ko es tur pavadu? Vai jūs, lūdzu, man varētu izskaidrot šo vienkāršo lietu. Paldies.

E. Silova.

Jā, šī ir iebraukšanas nodeva. Līdz ar to šajā jūsu aprakstītajā gadījumā jums būtu jāsamaksā viena reize par iebraukšanu, par iebraukšanas dienu. Savukārt, ja jūs uzturaties īpašā režīma zonā un neizbraucat no tās, tad vairāk jums nav jāmaksā.

A. Rodiņa.

Paldies.

Un pie reizes es vēl vienu jautājumu gribēju pajautāt.

Tātad, jūs arī stāstījāt, ka, protams, izprotot Jūrmalas domes šo te vēlmi ierobežot transporta plūsmu caur jūsu pilsētu, bet tomēr vienlaikus ir jāsaprot, ka cilvēkiem, kas dzīvo Jūrmalas Rīgas pusē jānokļūst Kurzemes pusē, kā jūs arī

pieminējāt... Vai, jūsuprāt, Jūrmalai, domājot par šādas nodevas noteikšanu ar šo te mērķi ierobežot transporta plūsmu, tomēr nebūtu arī jāskatās uz citu ceļu noslogojumu. Proti, mans jautājums ir, vai jūs konsultējaties ar valsts institūcijām atbildīgajām, jo ir skaidrs, ka, ierobežojot kustību caur Jūrmalu, automātiski, jo tas ir pēc loģikas, automātiski palielinās apvedceļa noslogojums? Vai jūs pētījāt šo aspektu, vai arī jūs uzskatāt, ka tas jums nav svarīgi un jums galvenais ir rūpēties tikai par Jūrmalu un ar to ir viss?

J. Milberga.

Es varbūt sākšu un ja kolēģiem būs kas piebilstams...

Mēs kā pašvaldība pieņemot.... Sniedzot deputātiem priekšlikumu pieņemt kādu no lēmumiem, iepazīstamies ar informāciju un arī prasām papildus informāciju kaimiņu pašvaldībām, izstrādājot plānošanas dokumentus, to pašu attīstības programmu manis minēto vai teritorijas plānojumu, tas tiek saskaņots ar kaimiņu pašvaldībām. Mūsu gadījumā tā ir Tukuma novada pašvaldība, tā ir Mārupes novada pašvaldība un tā ir Rīgas valstspilsētas pašvaldība. Teritorijas plānojums mums nosaka šo īpašo režīma zonu. Viņā tas ir atzīmēts, kaimiņu pašvaldības to ir saskaņojušas. Šobrīd ir grozījumi, bet šie grozījumi neietekmē īpašā režīmu zonu.

Līdz ar to no šī es varētu secināt, ka mēs kā pašvaldība esam un katru reizi, kad pieņemam aizvien jaunus plānošanas dokumentus, mēs konsultējamies un sniedzam gan savus priekšlikumus kaimiņu pašvaldībām, gan kaimiņu pašvaldības mums. Tas ir noteikts arī likumdošanā, ka mums tā ir jā dara.

A. Rodiņa.

Labi. Paldies. Bet vai tāda konsultācija ar Latvijas Valsts ceļu uzturētāju... jo, kā es saprotu, tas ir valsts nozīmes ceļš... šādu konsultāciju jums nebija?

J. Milberga.

Es diemžēl nevaru atbildēt uz šo jautājumu, jo mans kolēģis, kas ar to nodarbojās, šeit nav, bet pieņemot, ka valsts nozīmes ceļš... mēs salīdzinām šobrīd valsts nozīmes ceļu un pilsētas maģistrālo ielu. Viņas ir dažādas nozīmes ceļi. Valsts ceļš paredz intensīvāku plūsmu un lielāku mašīnu apjomu nekā maģistrālais pilsētas ceļš, kas iet caur pilsētas centru. Un tur ir vienalga, vai tā ir Jūrmala vai Rīga, vai jebkura cita Latvijas pašvaldība, kurai cauri iet satiksmes plūsma.

A. Rodiņa.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Paturpināsim ar jautājumiem par to, kā pieteikuma iesniedzēja ir izpildījusi likuma „Par pašvaldībām” 43.¹ panta pirmajā daļā noteikto.

Un šis noteikums... protams, te runa ir par likuma „Par pašvaldībām”... labi... šobrīd varbūt nav tik daudz svarīgi no tiesību intertemporālās piemērošanas viedokļa, bet kā nosacījums, ko es nupatās minēju, tas bija arī spēkā tad, kad tika izdots rīkojums par šo noteikumu darbības apturēšanu. Un proti, pašvaldību saistošajiem noteikumiem tad, kad tie tiek izdoti, ir jāpievieno paskaidrojuma raksts un paskaidrojuma rakstā ir jābūt informācijai gan par šā normatīvā akta nepieciešamības pamatojumu, to mēs jau esam izrunājuši un ir jābūt ietvertai informācijai arī par šādiem aspektiem: pirmkārt, uzņēmējdarbības vidi, kā tas ietekmēs pašvaldības teritoriju, un vai ir notikušas konsultācijas ar privātpersonām.

Vispirms sāksim ar aspektu par konsultācijām ar privātpersonām. Paskaidrojuma rakstos abos ir norādīts, ka tādas tiešas konsultācijas ar privātpersonām nav bijušas. Tas, ko jūs norādāt un jau tika sniegta atbilde uz tiesneša Kuča uzdoto jautājumu par to, ka jūs sava veida konsultācijas ar privātpersonām uzskatāt šo pētījumu – SKDS pētījums „Attieksme pret Jūrmalas domes darbu”. Mēs varam lasīt, ko ministrs norāda, kāds ir vērtējums viņa skatījumā uz to, vai šādu pētījumu var uzskatīt par konsultācijām ar privātpersonām. Un ministrs norāda, ka tā ir tikai vispārīga informācija un šī informācija neliecina, ka pašvaldība būtu veikusi jebkādas konsultācijas ar privātpersonām.

Tātad, precizēsim šo aspektu. Kādas tad ir konsultācijas bijušas ar privātpersonām? Vai šo var uzskatīt par konsultāciju ar privātpersonām? Un tad man nākamais detalizētākais jau jautājums ir... Mazliet detalizētāks, vai bija nepieciešams veikt konsultācijas ar iedzīvotājiem, kuri dzīvo īpašā režīma zonā un jau izskanēja jautājums – ar iedzīvotājiem, kuri dzīvo ārpus īpašā režīma zonas, jo, kā mēs noskaidrojām, novirzot transporta plūsmu pa apkārteļu, vairāk transportlīdzekļi tiek, ja tā varētu teikt, vadīti tajā daļā, kas ir ārpus Jūrmalas administratīvās teritorijas esošās īpašās režīma zonas.

Tātad, kā norisinājās konsultācijas ar privātpersonām?

Un, ja tāda pauze ir iestājusies, tad kā Jūrmalas valstspilsētas domes pārstāvji uzskata šo prasību, ka paskaidrojuma rakstā šādai informācijai ir jābūt norādītai. Tā ir obligāta, fakultatīva, cik plašai tai ir jābūt? Nu, šāda rakstura jautājumi... Paskaidrojiet, lūdzu!

J. Milberga.

Ja drīkst, es sākšu ar pirmo daļu.

Kā jau es minēju pašā sākumā, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības viens no 2021. gada pamata uzdevumiem, ko mēs veicām saistībā ar iedzīvotājiem, bija attīstības programmas izstrāde. Tā bija ļoti liela iesaistes kampaņa, kurā mēs iedzīvotājus iesaistījām gan viedokļa izteikšanā, gan arī darba grupās pie attīstības programmas izstrādes. Tur varēja piedalīties jebkurš iedzīvotājs, kurš ir izteicis vēlmi un tā kā ir ieradies.

Mēs esam arī publiskajā apspriešanā bijuši ļoti aktīvi un informējuši iedzīvotājus par visām iespējamām publiskajām apspriešanām dažādās jomās, tostarp viena no publiskajām apspriešanām bija par klimata noturību pilsētvidē, tā ir mūsu pilsētas prioritāte. Mēs translējām publisko apspriešanu *Facebook*, mums bija ļoti daudz iesaistīto Jūrmalas iedzīvotāju un pēc tam arī bija no viņiem iesniegumi. Nevienš no jautājumiem, kas publiskajā apspriešanā tika pacelts no iedzīvotāju puses, nebija saistīts ar īpašā režīma zonu. Arī izstrādājot attīstības programmu, nevienš no iedzīvotājiem nav iesniedzis informāciju par to, ka tas ir tas jautājums, kuru mums kā pilsētai tuvāko septiņu gadu laikā ir jārisina.

Līdz ar to, es kā Stratēģiskās plānošanas nodaļas vadītāja, varu jums teikt, ka šis jautājums nebija tā kā iedzīvotāju dienaskārtībā.

Vai mēs gtieši pajautājam, vai īpašā režīma zona ir tas, ko jūs gribētu izmainīt, tas bija kā viens no rīcības plāna aktivitātēm, kura visiem bija pieejama un kuru akceptēja visās darba grupās, kurās strādāja iedzīvotāji.

Līdz ar to... Jā... šis ir...

A. Laviņš.

Tātad... vai pareizi saprotam jūsu teikto... lai tikai pareizi uztvertu... Tātad, jūrmalnieki ir aptaujāti par to, kas ir tās aktualitātes, un šī kā aktualitāte no jūrmalniekiem nebija izskanējusi, tāpēc Jūrmalas valstspilsētas dome ir secinājusi, ka tādas tiešas konsultācijas ar īpašā režīma zonā dzīvojošajiem jūrmalniekiem un ārpus zonas dzīvojošajiem jūrmalniekiem nav nepieciešams veikt. Tāda ir atbilde?

J. Milberga.

Es atbildēju kā Stratēģiskās plānošanas nodaļas vadītājs, ka šāds ir tas lielākā plānošanas dokumenta uzstādījums, ka mēs esam apzinājuši sabiedrību. Tajā pašā gadā bija arī SKDS pētījumu rezultāti. Sabiedrība nav izteikusi šādu te pieņēmumu.

Bet kāpēc mēs kā pašvaldība nebijām veikuši sarunas ar privātpersonām, es šobrīd jums... kā atsevišķām privātpersonām nevaru nosaukt. Mēs esam veikuši un apzinājuši uzņēmējus, kā Uzņēmēju konsultatīvo padomi, mēs esam informējuši savus konsultatīvo padomju pārstāvjus un mums ir vairākas konsultatīvās padomes pilsētā,

kuras sniedz mums padomus. Mēs par to esam informējuši. Bet Uzņēmēju konsultatīvā padome ir tā, kas ir sniegusi mums atbalstu atbilstoši nepieciešamībai saistošajiem noteikumiem.

A. Laviņš.

Par Konsultatīvās padomes sniegto viedokli būs vēl jautājumi.

Tomēr, ja mēs saņemam šādu atbildi, ka tā nebija aktualitāte un tāpēc tādas konsultācijas nav bijušas, lietā ir pieaicinātās personas – Jūrmalas aizsardzības biedrības sniegtais viedoklis, kas ir pieejams lietas dalībniekiem. Tajā mēs varam redzēt, ka biedrība ir izteikusi iebildumus par to, ka, izdodot vai pieņemot šos saistošos noteikumus, neesot bijusi konsultācija ar Jūrmalas iedzīvotājiem. Un tātad noteikta daļa Jūrmalas iedzīvotāju ir apvienojušies šajā biedrībā un biedrība mums lietā ir izteikusi šādus apgalvojumus. Kā tas atbilst jūsu teiktajam, ka tā nav aktualitāte un tāpēc nesaskatījāt praktisku nepieciešamību pēc tiešām konsultācijām ar privātpersonām, kuras dzīvo Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā?

K. Zaķis.

Jā, godātā tiesa. Es domāju, ka tas, ko kolēģe centās pateikt ir, ka kas vienīgs veids, kā tika uzrunāti tieši iedzīvotāji, bija tas, ko nosauca jau kolēģe un es domāju, ka daļēji tas to aktualitātes neesamību izkaidro tāpēc, ka jūrmalniekiem, kuri dzīvo vai nedzīvo īpašā režīma zonā, viņiem nav viņa jāmaksā. Nu, teiksim, tas būtu tas pats... un es arī nevaru iedomāties, kā to varētu praktiski realizēt, lai aptaujātu iedzīvotājus: „vai jūs uzskatāt, ka, teiksim, pārējiem vai pilsētas viesiem ir jāmaksā paaugstināta”... Tad arī tikpat labi šādu aptauju varētu uztaisīt katrā, teiksim, no šiem pilsētas rajoniem... un pēc tam tad noteikti varētu strīdēties, vai tā ir pietiekami plaša aptauja vai nav aptauja. Bet jebkurā gadījumā es domāju, ka tā neaktualitāte un kāpēc arī tas tika veikts tādā veidā, ir tas, ka jūrmalniekiem jau pašiem nav jāmaksā tiem, kas ir deklarēti.

A. Laviņš.

Jā. Tātad, ko mēs arī varam lasīt no lietā esošajiem materiāliem, ko Jūrmalas valstspilsētas domes pārstāvji ir snieguši, ka šādas nodevas noteikšana ir jūrmalnieku interesēs. Un šis arī saskan ar to, ko jūs nupat minējāt.

Bet, sakiet, lūdzu... Respektīvi, ka tas ir jūrmalnieku interesēs un tāpēc tādas atsevišķas konsultācijas nebūtu nepieciešamas. Ir saprotams, ka tas ir viņu interesēs.

Bet joprojām paliek šis aspekts. Vai tiešām arī to jūrmalnieku interesēs, kuri dzīvo ārpus īpašā režīma zonā un kuru paradumus, piemēram, šī nodeva maina iedzīvotāju paradumus un vai tie ir saistīti ar deklarēto dzīvesvietu Jūrmalā vai nē, viņi izvēlas apbraukt apbraucamo ceļu un satiksmes plūsma Kauguros un citās ārpus īpašās režīma zonas Jūrmalā ir palielinājusies. Vai šo jūrmalnieku interesēs arī ir šādas

nodevas noteikšana? Un līdz ar to, vai tad ar šīs daļas jūrmalnieku iedzīvotājiem nebija šīs konsultācijas nepieciešamas? Kā jūs to varētu reflektēt uz šādu aspektu?

K. Zaķis.

Teiksim, ir jāņem vērā tās īpašās režīma zonas noteikšana, kas, tād... ja es pareizi atceros, bija 2010. gads... un arī iemesli, kāpēc viņa tika noteikta tieši tur, kur viņa pašlaik arī atrodas. Jo tostarp iepretī apbūvei tieši šajā te zonā... ja teiksim, kā jau mēs arī minējām, visšaurākā vieta, kur izbaukt cauri pilsētai... un arī valstsnozīmes kultūras pieminekļi... visa tā teritorija ir tieši šajā te īpašā režīma zonā, kas nav atkal Slokā un Kauguros.

Vai tas ir viņu interesēs? Tad primāri ir jāsaka, ka īstenībā, nogriežoties uz to Priedaines pusi, tad daļēji varētu teikt, ka ir viņu interesēs, jo es domāju, ka lielākā daļa tā plūsma, nu, varbūt ne lielākā daļa, bet daļa no tās plūsmas vispār tiek aizvadīta prom no Jūrmalas pilsētas pašvaldības teritorijas uz Kuldīgas pusi.

Mums, kā jau kolēģe teica, arī kartes ir līdzī, bet vai tas ir viņu interesēs? Kā es minēju paskaidrojot, tad – jā, jo faktiski šī te nauda, kas ir ieņemta nodevas veidā, tie arī projekti uzskaitītie, kur šī te nauda tiek tērēta no nodevas, viņa tiek tērēta visā pilsētas teritorijā, nedalot, īpašā režīma zona vai tā nav īpašā režīma zona. Respektīvi, labumu gūst visi pašvaldības iedzīvotāji.

A. Laviņš.

Sapratu atbildi. Sapratu atbildi, ka līdzekļi tiek investēti arī šajā Jūrmalas valstspilsētas teritorijas daļā.

Labi. Nākamais jautājums būs par to, vai pašvaldība ir izvērtējusi ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā. Ir šāds aspekts, kuram ir jābūt izvērtētam.

Tā tad jau tika minēts, ka sākotnēji šī nodeva, kad bija noteikta 1 lata apmērā, tad šīs nodevas piemērošanas periods bija viss gads. Un tad, jūs, protams, varat mani precizēt, bet lietas materiālos es varu izlasīt, ka 2013. gadā ir veikti grozījumi normatīvajos aktos, kas regulē šīs nodevas apmēru un nodevas piemērošanas laiku. Tajā laikā, 2013. gadā, pirms desmit gadiem, jūs esat atcēluši to, ka nodeva tiek piemērota visa gada garumā, un šajos saistošajos noteikumos pievienotajā paskaidrojuma rakstā jūs rakstāt, ka šo noteikumu... tā tad „sakarā ar uzņēmējdarbības izteikto sezonālītāti Jūrmalas pilsētā, lai veicinātu saimnieciskās darbības attīstību, ir nepieciešams noteikt ar nodevu neapliekamo laika periodu, kas sekmēs tūristu pieplūdumu rudens, ziemas periodā un pozitīvi ietekmēs uzņēmējdarbības vidi”. Pēc desmit gadiem tiek pieņemts... Respektīvi, 2021. gadā šie noteikumi bija pieņemti un paskaidrojuma rakstā jūs rakstāt pretējo, ka nē, šis neietekmēs negatīvi uzņēmējdarbības vidi. Tā nav pretruna? Vai tā ir tikai šķietama pretruna ir? Lūdzu, Jūrmalas valstspilsētas domes pārstāvjiem reflektēt uz šādu aspektu.

J. Milberga.

Izvērtējot saistošos noteikumus 2021. gadā, kā jau es esmu minējusi, esam konsultējušies ar Uzņēmēju konsultatīvo padomi, kas apvieno sevī daļu no Jūrmalas uzņēmējiem un kas strādā kā konsultatīvā rakstura padome arī mūsu pašvaldībā un kas arī bija viens no ierosinātajiem mainīt šo sistēmu iepriekš 2011.–2012. gadā. Papildus mēs skatījāmies informāciju par statistiku, par uzņēmumu skaita pieaugumu, par dažādām izmaiņām uzņēmējdarbībā un secinājām, ka jā, varbūt tūristu skaits no vietējiem tūristiem mums ir pieaudzis, bet to skaits nav krasi pieaudzis. Tas ir viens no tiem jautājumiem.

Un otrs. Mēs esam analizējuši šos datus un secinājuši, ka šis varbūt nav tas mehānisms, kas mums palīdz to sezonalitāti mainīt, jo tūristi ie brauc pilsētā, bet vai uzņēmējdarbības vide no tā uzlabojas, vai uzņēmējdarbības vide tiek uzlabota, nu, šādu datu mums diemžēl nav, kas parādītu, ka uzņēmējdarbības videi šis ir nācis par labu. Tostarp tas kopējais redzējums no uzņēmējdarbības perspektīves, mēs esam secinājuši, ka mums kā pilsētai vajadzētu nevis akcentēt, ka mums ir viena sezona, ko dara arī citas pasaules pilsētas, bet ka mēs esam vissezonāla pilsēta un ka nosacījumi ir vienādi gan vasarā, gan ziemā un aicinām tūristu jebkurā laikā.

Un tas, protams, varbūt uzņēmējs kaut kādā mērā, kuram ir uzņēmums mūsu pilsētā, varbūt tā kā nepiekrīt tam, bet šādas informācijas, izņemot varbūt to, ko varbūt Uzņēmēju biedrība... nevis Uzņēmēju, bet Aizsardzības biedrība ir minējusi, mums diemžēl nav.

Līdz ar to kopā ar Uzņēmēju konsultatīvo padomi, kas ir arī mūsu konsultatīvā padome, mēs esam pievienojuši šo viedokli kā mūsu, kā pašvaldības, viedokli, ka ir atbalstāms un sezonalitāti mēs ietekmēt nespējam, mēs varam taisīt kā vissezonas pilsētu un uzņēmējiem ir jāpielāgojas un jāmēģina kopā ar pašvaldību meklēt citus mehānismus, kā uzlabot šo vidi pilsētā.

A. Laviņš.

Jā. Jūs atsaucāties uz šo Uzņēmēju konsultatīvās padomes sniegto viedokli. Sakiet, kā tad notika šī konsultēšanās ar šo 18 Jūrmalas valstspilsētas nozaru uzņēmumu pārstāvjiem?

J. Milberga.

Es varu izstāstīt, kāda ir standarta konsultēšanās procedūra, jā. Konsultatīvajai padomei ir jātiekās vismaz reizi trijos mēnešos, man liekas, un to sasauca padomes priekšsēdētājs. Šajā gadījumā es pieņemu, ka Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ir aicinājusi Uzņēmēju konsultatīvo padomi sasaukt sēdi, lai izskatītu mūsu saistošo noteikumu projektu un sniegtu priekšlikumus par to, vai ir nepieciešamas kādas izmaiņas gan saistošo noteikumu projektā, gan arī kopā pilsētai šajā jautājumā. Un es

domāju, ka šie te 18 cilvēki, kas tur ir minēti kā Uzņēmēju konsultatīvās padomes pārstāvji, viņi ir parakstījušies uz tā, ka viņi piekrīt Jūrmalas viedoklim un ka viņiem nav iebildumu.

Es pieņemu, bet nu noteikti, ka tur ir bijušas dažādas diskusijas. Bet viņi strādā kā vienots organisms. Teiksim tā, ka viņi pieņem vienu lēmumu, viņiem nav tā, ka 18 cilvēki katrs pauž savu viedokli. Viņi kā Uzņēmēju konsultatīvā padome sniedz priekšlikumus pašvaldībai. Mums tādas ir vairākas konsultatīvās padomes un tas ir noteikts arī ar Pašvaldību likumu.

A. Laviņš.

Paldies.

Kolēģi, vai būs par šiem aspektiem papildjautājumi? Lūdzu!

A. Kučs.

Varbūt, ja es varu precizēt. Varbūt uz nākamo sēdi jūs varat precizēt, es saprotu, ka šodien jums to datu nav. Jūs nosaucāt, kā vispārīgi parasti bija, bet kā bija konkrētajā gadījumā, varbūt līdz nākamai sēdei var to precizēt.

A. Laviņš.

Labi. Paldies.

Šobrīd tiesnešiem vairāk jautājumu nav Jūrmalas valstspilsētas domes pārstāvjiem.

Dosim iespēju ministra pārstāvjiem uzdot jautājumus Jūrmalas valstspilsētas domes pārsēdētājiem, ja tādi jautājumi ir. Un lūgums, ja ir jautājumi, tad neatkārtojiet tos, ko tiesneši jau ir uzdevuši... laika taupīšanas nolūkā.

Lūdzu, ja ir jautājumi, ir iespēja šādu tiesību izmantot.

V. Razumovskis.

Godātā tiesa, mums nav jautājumu papildus.

A. Laviņš.

Paldies.

Tad šobrīd tiks izludināts pārtraukums uz vienu stundu. Pulksten 14.05 atgriezīties, tiks dots vārds ministra pārstāvjiem un pēc jautājumu sesijas vārds būs pirmajai pieaicinātajai personai, Pleša kungam.

Pārtraukums līdz 14.05.

(Pārtraukums.)

A. Laviņš.

Lūdzu, sēdieties.

Turpinām tiesas sēdi.

Vārds lietas faktisko apstākļu un juridiskā pamatojuma sniegšanai ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības lietu ministra pārstāvjiem.

Lūdzu, jūs esat divi, jums arī ir 20 minūtes piešķirtas. Lūdzu, jums vārds!

V. Razumovskis.

Paldies par doto vārdu.

Godātā tiesa! Juridiskie apsvērumi ir pausti gan mūsu, gan ministra izdotajā rīkojumā, gan arī sagatavotajā atbildes rakstā, līdz ar to, ekonomējot visu mūsu laiku, es ķeršos uzreiz klāt pie tiem jautājumiem, sniegšu atbildes uz tiem jautājumiem, kas bija uzdoti tiesas lēmumā ministram.

Proti, pirmais jautājums bija: kādi ministra apsvērumi pamato to, ka jāveic konsultācijas ar privātpersonām arī gadījumos, kad tiek pieņemti saistošie noteikumi, kas noteic nodevas piemērošanu, ja tās bija jāveic, tad kādā apjomā?

Vēlos vērst tiesas uzmanību, ka laikā, kad tika izskatīts jautājums par Jūrmalas saistošajiem noteikumiem, bija spēkā likums „Par pašvaldībām”. Likums „Par pašvaldībām” paredz divus veidus, kādā tiek nodrošināta sabiedrības līdzdalība, uzklauts sabiedrības viedoklis, tā teikt.

Publiskā apspriešana, kas nostiprināta likuma „Par pašvaldībām” 61.¹ pantā, nav piemērojama, jo tas noteic, ka publisko apspriešanu nerīko par pašvaldības budžetu, pašvaldības maksas pakalpojumu nodokļu un nodevu likmēm, arī par pašvaldības amatpersonu iecelšanu amatā un atbrīvošanu no tā. Savukārt likuma „Par pašvaldībām” 43.¹ panta pirmajā daļā ir noteikts, ka izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno paskaidrojumu rakstu, kurā citastarp, sniegta informācija par konsultācijām ar privātpersonām.

Vērtējot likuma „Par pašvaldībām” 43.¹ panta pirmajā daļā noteiktā regulējuma apjomu secināms, ka izņēmums ir noteikts likuma „Par pašvaldībām” 43.¹ panta otrajā daļā: izstrādājot saistošo noteikumu projektu par pašvaldības nodevām, paskaidrojumu rakstā neiekļauj informāciju par plānoto projektu ietekmi uz pašvaldības budžetu.

No minētā izriet, ka attiecībā uz saistošajiem noteikumiem par pašvaldības nodevām, vienīgais izņēmums saistošo noteikumu paskaidrojumu rakstā iekļautās informācijas atspoguļošanā ir attiecībā uz sadaļu, kas saistīta ar informāciju par plānotā projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu. Tas savukārt nozīmē, ka, izstrādājot saistošo noteikumu projektu par pašvaldības nodevām, konsultācija ar privātpersonām veikšana izriet kā obligāta.

Arī Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta trešajā daļā noteikts, ka valsts pārvalde darbojas sabiedrības interesēs, pie sabiedrības interesēm pieder arī samērīga privātpersonu tiesību un tiesisko interešu ievērošana.

Satversmes tiesa 2016. gada 12. februāra spriedumā lietā 2015-13-03 ir atzinusi, ka personas pienākums maksāt pašvaldības nodevu, pēc sava ekonomiskā rakstura var tikt pielīdzināts personas pienākumam maksāt nodokli. Tāpēc arī pienākums maksāt jebkuru pašvaldības nodevu kā pašvaldības noteiktu obligātu maksājumu ir jāvērtē kā personas īpašumtiesību ierobežojums. Tādējādi normatīvā akta izstrādē jāiesaista privātpersonas un jānodrošina samērīga privātpersonu tiesību un tiesisko interešu ievērošana.

Pašvaldībai kā valsts pārvaldes sastāvdaļai normatīvo aktu izstrādāšanā būtu jāievēro tas pats, ko ievēro arī Ministru kabinets, izdodot Ministru kabineta noteikumus, un Saeima, izstrādājot un pieņemot likumus. Šī vienādotā normatīvo aktu izstrāde gan valsts, gan pašvaldību līmenī nodrošina un veicina sabiedrības iesaisti sabiedrības interešu nodrošināšanā, tajā skaitā arī tātad informējot pašvaldības iedzīvotājus par plānotajiem normatīvo aktu grozījumiem.

Tajā pat laikā spēkā esošajos normatīvajos regulējumos attiecībā uz konsultācijām ar privātpersonām par saistošajiem noteikumiem nav noteikta detalizēta konsultāciju veikšanas kārtība. Līdz ar to šo konsultāciju veikšana ir pašvaldības pārziņā.

Satversmes tiesa 2020. gada 15. maija spriedumā lietā 2019-17-05 ir atzinusi, ka aptaujas vai neformālas konsultācijas var uzskatīt par efektīviem līdzekļiem sabiedrības viedokļa noskaidrošanai.

Vienlaikus jānorāda, ka privātpersona saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. panta 11. punktu ir fiziska persona, privāto tiesību juridiska persona vai šādu personu apvienība, tādējādi par saistošo noteikumu paredzamo regulējumu ir jāveic konsultācijas gan ar fiziskajām, gan privāto tiesību juridiskajām personām, vai šādu personu apvienībām. Turklāt, konsultācija ir jāveic ar visām privātpersonu grupām, kuras ietekmēs paredzēto saistošo noteikumu regulējumus, jo, pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 45. panta pirmo daļu, spēkā esošie saistošie noteikumi ir saistoši jebkurai fiziskai un juridiskai personai attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Šobrīd šāda kārtība ir precizēta Pašvaldību likumā, proti, Pašvaldību likuma 64. panta trešā daļa noteic, ka saistošo noteikumu projektu un tam pievienoto paskaidrojumu rakstu pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļa vietnē sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, paredzot termiņu, kas nav mazāks par 2 nedēļām. Saņemtos viedokļus par saistošo noteikumu projektu pašvaldība apkopo un atspoguļo šo noteikumu projekta paskaidrojumu rakstā.

Vēlos vērst tiesas uzmanību attiecībā uz to, ka saistībā ar... neatkarīgi no tā, kādā veidā šīs te konsultācijas ar sabiedrību un iedzīvotājiem var tikt organizētas, svarīgākais

šajā brīdī būtu uzsvērt to, ka... tāpat ministrija, protams, arī ir reflektējusi uz saņemtajām sūdzībām par saistošajiem noteikumiem. Iedzīvotājiem tajā skaitā... Mēs jau pirmajā daļā uzklauzījām Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības pārstāvjus, bet jāteic, ka... nu, teiksim tā... ne juridiski klasificējot, bet tomēr sabiedrības viedokļi arī tika saņemti ministrijā saistībā ar saistošajiem noteikumiem. Un kā viens no tādiem arī bija, ka paši jūrmalnieki vērsa ministrijas uzmanību attiecībā uz šo tiesiskumu un šo konsultāciju neesamību tādā ziņā, ka tie ir Jūrmalas iedzīvotāji, pie kuriem liegts iebraukt ciemiņiem un ģimenes locekļiem, kuru deklarētā dzīvesvieta nav Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība. Un tādā veidā arī mēs nonākam pie tādas kā ierobežotas kustības vai kustības ierobežošanas attiecībā uz it kā vienlaikus ģimenes locekļiem, kuri ir deklarēti, bet pie kuriem nevar nonākt tāpēc, ka, lūk, ir jāmaksā šī te pašvaldības nodeva.

Visu šo te rezumējot tāpat un ņemot vērā visu iepriekš minēto, tāpat nevarētu pastāvēt situācija, ka konsultācijas ar privātpersonām nav jāveic vispār vai tādas vispār nav notikušas. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domes 2021. gada 30. septembra saistošo noteikumu Grozījumi Jūrmalas pilsētas domes saistošajos noteikumos Nr. 1 paskaidrojumu raksta 6. punktā ir norādīts, ka konsultācijas ar privātpersonām 2021. gadā nav notikušas. Vienlaikus, pieņemot lēmumu par nodevas perioda pagarināšanu, pašvaldība, atbilstoši likuma „Par pašvaldībām” 3. pantā noteiktajam, ievēro tieši Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses.

No minētā izriet, ka Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības dome, konsultācijas ar privātpersonām par saistošajiem noteikumiem nav veikusi.

Ministrija konstatēja, ka saskaņā ar Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domes 2021. gada 16. decembra saistošo noteikumu Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības nolikuma 10.2. apakšpunktu, lai iesaistītu sabiedrību atsevišķu pašvaldības funkciju vai uzdevumu pildīšanā, dome no pašvaldības iedzīvotājiem pašvaldības administratīvajā teritorijā reģistrētu komersantu vai komersantu filiāļu, biedrību un nodibinājumu pārstāvjiem, kā arī pašvaldības administratīvajā teritorijā strādājošajiem speciālistiem izveido Jūrmalas Sabiedrisko padomi. Jūrmalas Sabiedriskās padomes sastāvā ielpst vairāk kā 40 biedrības un nodibinājumi, kuru darbība ir Jūrmalas administratīvā teritorija. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domes 2016. gada 25. februāra iekšējā normatīvajā aktā Nr. 5 „Sabiedriskās padomes nolikums”, 1. punktā noteic, ka Sabiedriskā padome ir Jūrmalas pilsētas domes veidota nevalstisko organoizāciju padome, lai veicinātu dialogu starp pilsētas nevalstiskajām organizācijām un Jūrmalas pilsētas pašvaldību pilsētai un pilsētniekiem nozīmīgu jautājumu risināšanā. Saskaņā ar Sabiedriskās padomes nolikuma 4. un 5. punktu, Sabiedriskās padomes citastarp uzdevumi ir priekšlikumu izskatīšana par pasākumiem, sabiedrības informētības, iesaistes un savstarpējās sapratnes veicināšanai, noskaidrot pilsētas nevalstisko

organizāciju viedokli par dažādiem pilsētas dzīves jautājumiem un sagatavot priekšlikumus to risināšanai, kā arī sekmētu pilsētas iedzīvotāju informētību par pašvaldības lēmumiem un citām aktualitātēm un citiem tamlīdzīgiem uzdevumiem. Tādējādi Sabiedriskā padome, iespējams, ir viena no tām platformām, kurā Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domei bija iespējas nodrošināt konsultācijas ar privātpersonām par attiecīgo saistošo noteikumu redakciju.

Kā mēs zinām, tātad ir notikušas konsultācijas un ir tikai viena vēstule no Uzņēmēju konsultatīvās padomes.

Attiecībā uz Satversmes tiesas uzdoto otro jautājumu: kādēļ ministrs uzskata, ka paskaidrojumu rakstā sniegtā informācija par pieteikuma iesniedzējas veiktajiem ieguldījumiem nav pietiekama, lai secinātu, ka no nodevas gūtie ienākumi ir saistīti ar ieguldījumu pašvaldības nodrošinājumā?

Sniedzu turpmāk atbildi. Tātad, pirmām kārtām, vēlos teikt, ka, manuprāt, pirms pārtraukuma šajā sēdē jau daudz arī tika par to izrunāts, arī par to, kā tiek vērtēts nodrošinājums un tāpēc, ja es varu kaut ko vēl pielikt klāt, tad es to šobrīd arī darīšu.

Tātad, saskaņā ar saistošo noteikumu Nr. 38 paskaidrojumu rakstā sniegto informāciju, nodevas piemērošana faktiski ir saistīta ar samaksu par likuma „Par pašvaldībām” 15. pantā noteikto pašvaldības autonomo funkciju izpildi. Saistošo noteikumu paskaidrojuma rakstā bija norādīti pašvaldības izdevumi ceļu, satiksmes drošības uzlabošanai, sabiedrības veselības, sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai. Savukārt dabas, īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai 2012. gadā un 2019. gadā ir attiecīgi tātad piešķirti finanšu līdzekļi šo funkciju īstenošanai. No paskaidrojuma rakstā sniegtās informācijas nevar izsecināt par finanšu plūsmām pašvaldības autonomās funkcijas nodrošināšanai un kāds ir ieguldījums pašvaldības nodrošinājumam.

Likuma „Par pašvaldībām” 15. panta pirmajā daļā noteiktās attiecīgās autonomās funkcijas. 2. punkts ir gādāt par administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, 5. punkts runā par rūpēm par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūrvērtību saglabāšanu, tautas un jaunatnes attīstību, 6. punkts runā par veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu, 12. punkts – piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, apkarot žūpību un netiklību.

Kā viens no lielajiem mērķiem, kas jau arī acīmredzot arī tātad sarunas gaitā mēs esam tātad viņu jau atmetuši, ir saistīts ar tātad Jūrmalā pastāvošo tranzīta problēmu. Bet jāteic tā, ka gan LVĢC sniegtajā vēstulē... tur ir jāuzsver divas lietas, kas ir norādītas, ja mums ir jāpieņem lēmumi, kas balstīti datos. Pirmām kārtām, mēs neizšķirām strīdu par to, kā tad ir ticis formulēts šajā vēstulē formulējums, ka runa ir par modelēšanu tātad, nevis mērierīču faktisko informācijas nolasīšanu, bet modelēšanu, kas ir pakļauta zināmām interpretācijām, bet pat pieņemot to jautājumu,

netop atbildēts uz jautājumu par to, vai šādā veidā tiek vai netiek tātad apkarots tranzīts, jo vismaz tā modeļa shēma parāda to, ka intensitāte ir uz galvenās ielas un viņa nav viscaur gar jūras krastu, lai teiktu, ka tai ir ļoti būtiska ietekme.

Kas cits vēl attiecībā uz LVGC vēstuli, kas ir ticis pausts šajā ziņā. Ir pateikts, ka arī tātad... ka piesārņojumu rada gan autotransports, gan uzņēmumu darbība. Tātad mēs nevaram koncentrēties kā uz vienīgo grēkāzi vides piesārņojuma ziņā attiecībā tikai uz transportu, un risinājums būtu jāredz kompleksi.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 7. panta otro daļu, šā likuma 15. pantā paredzēto autonomo funkciju izpildi, organizē un par to atbild pašvaldība. Šo funkciju izpilde tiek finansēta no attiecīgās pašvaldības budžeta, ja likumā nav noteikts citādi.

Vienlaikus pašvaldības autonomās funkcijas ir pildāmas kārtībā, kāda ir paredzēta attiecīgajos likumos un Ministru kabineta noteikumos. Tas nozīmē, ka pašvaldības autonomo funkciju pildīšanas kārtība ir noteikta likumos un pašvaldības autonomās funkcijas ir jānodrošina visiem pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotājiem neatkarīgi no tā, vai konkrētā administratīvās teritorijas daļa atrodas īpašā režīma zonā vai nē.

Līdz ar to ministrija pauž viedokli, ka nav pamatota nodevas uzlikšana, lai iegūtu finanšu līdzekļus autonomo funkciju īstenošanai, jo attiecīgā nodeva nav saistīta ar pašvaldības autonomajām funkcijām. Praktiski mēs varētu modelēt situācijas, ka īpašā režīma zona ir izveidota... protams, likums to detalizētāk nepasaka, bet, iespējams, tas būs arī viens no šī strīda risināmajiem jautājumiem, cik samērīgi ir noteikt kā īpaša režīma zonu praktiski pusi administratīvās teritorijas un tādējādi liedzot vispār kustību. Jo arī konsultējoties ar kolēģiem šīs lietas sakarā, mēs esam... nu, iedomājušies situāciju, ka, piemēram, var būt kāds vietējās pašvaldības nacionāls parks, kurā, iespējams, piemēram, iebraukšanas maksa tiktu... šī te nodeva tiktu piemērota par to tāpēc, ka tur ir ierobežots vispār mašīnu vietu skaits, ko varētu... Ķemeru tīrelis vai kāda stāvvietā, kas ir ļoti ierobežota. Un tad saproti... ka jā, cilvēks maksā, cilvēks dodas zaļajā zonā un tādā veidā samaksā arī savu daļu par to, lai varētu baudīt šīs lietas, bet nevis atņemt vispār iespējas citas pašvaldības iedzīvotājiem apmeklēt Jūrmalas valstspilsētas pašvaldību.

Un tādā veidā tad varētu arī tālāk turpmāk modelēt par to, vai īpaša režīma zonai būtu kas specifiskāks jādefinē attiecībā uz to, ko tur paredzēt, lai izvairītos no šādām situācijām, kā tas ir šobrīd.

Ņemot vērā minēto un to, ka pašvaldības nodrošinājums pēc pašvaldības sniegtās informācijas faktiski pārklājas ar pašvaldības autonomo funkciju, aktualizējas jautājums, vai pašvaldības īpašā režīma zona ir noteikta atbilstoši normatīvajos aktos par īpaša režīma zonas noteikšanas mērķim, proti, vai attiecīgo normatīvo aktu mērķis bija dot tiesības pašvaldībām noteikt īpaša režīma zonu praktiski visas administratīvās teritorijas robežās vai arī pašvaldībai tika dotas tiesības īpašā režīma zonu noteikt kādā

pašvaldības administratīvās teritorijas daļā. Piemēram, dabas parkā vai ciema teritorijā, kur pastāv unikāli dabas un kultūrvēsturiski apstākļi. Tādējādi attiecīgā teritorijas daļa papildus autonomajai funkcijai nodrošinātu īpašus apstākļus, kuri nepastāv pašvaldības administratīvajā teritorijā kopumā.

Tas no manas puses šobrīd arī būtu viss.

Paldies par uzmanību, godātā tiesa.

A. Laviņš.

Paldies.

Būs vairāki jautājumi.

Pirmais jautājums. Lai saprastu lietas izskatīšanas robežas. Nupatās viens no beidzamajiem argumentiem, par ko jūs runājāt, bija tas, vai... jūs lietojāt vārdu „samērīgi”, varam teikt, vai tas ir tiesiski, ka tik liela teritorija no pašvaldības tiek noteikta kā īpaša režīma zona, ja tā es pareizi sapratu.

Sakiet, lūdzu, norādiet man rīkojumā, ar kuru ir apturēta pašvaldības izdoto saistošo noteikumu darbībā šis apsvērums par to, ka Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība, izdodot šos noteikumus, ir pārkāpusi šādu tiesisko aspektu, ka tas ir bijis kā arguments, kāpēc šie noteikumi būtu apturami.

Uztvērāt jautājumu?

V. Razumovskis.

Es sapratu jūsu jautājumu godātā tiesa.

Tieši tā tas nebūtu laikam izlasāms. Bet tad man būtu jāprecizē, par kuru punktu ir runa, tāpēc ka mēs runājam par maksas ceļiem tajā rīkojuma punktā. Proti, es iepriekš runāju attiecībā arī uz tiem argumentiem, kas ir saistīti ar citu personu tiesībām ierasties pie ģimenēm, kas dzīvo tur. Kas nozīmē to, ka, pārvietojoties pa publisku, valsts publisku infrastruktūru, mēs arī maksājam maksu par ceļiem, kurus citkārt lietotu bez maksas.

A. Laviņš.

Tad paturpināsim, lai būtu šis aspekts skaidrs, kas tad Satversmes tiesai ir jāizvērtē.

No šī ministra rīkojuma var noprast, viens no argumentiem, kāpēc ministrs ir nolēmis apturēt saistošo noteikumu darbību, ir tas, ka Jūrmalas valstspilsētas dome nav izpratusi nodevas uzlikšanas objektu un, proti, to nav sasaistījusi ar to, ka nodeva ir... ar šo nodevu apmaksā atlīdzību par pašvaldības sniegto nodrošinājumu. Tas ir viens no argumentiem.

Otrs arguments, kas ir... ja es tā varētu teikt, caurvij praktiski visu rīkojumu, ir par to, ka iztrūkstot ministraprāt pamatojumam, kāpēc tas ir nepieciešams, šie saistošie

noteikumi, un vai ir bijušas konsultācijas un tādi ir tie apsvērumi. Un tagad es nesaprotu. Jūs sakāt, ka Satversmes tiesai vajadzētu pārbaudīt, vai Jūrmalas valstspilsētas dome ir tiesiski noteikusi šo īpašā režīma zonu tik lielu. Tas nav jauns arguments? Vai to mēs varam ielasīt esošā rīkojuma tekstā vai jēgā?

V. Razumovskis.

Godātā tiesa, es domāju, ka to var ielasīt jau šobrīd esošajā jēgā, proti, no tā, kādā apmērā ir noteikta šī speciālā... šī īpašā režīma zona, no tās arī veidojas tie apgrūtinājumi, kas ir attiecināmi uz šo teritoriju. Tajā skaitā viens no šiem punktiem ir, vai centrālā Meierovica iela ir publiska vai privāta... vai pašvaldības privāta.

A. Laviņš.

Vai tad tas nav zināms šobrīd?

V. Razumovskis.

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem tā ir vispār pieejama teritorijas daļa, jā. Ar to es domāju tādā ziņā, ka viņai nav aprobežojumu.

A. Laviņš.

Labi. Tad ļoti konspektīvā veidā, lūdzu, pasakiet, ko tad Jūrmalas valstspilsētas dome ir pārkāpusi... noteiktajā kārtībā... nu, par noteikto kārtību varbūt es šobrīd atturēšos teikt, bet nosakot šādu teritoriju kā īpašā režīma zonu... Ko tad tā ir pārkāpusi?

V. Razumovskis.

Ministrijas ieskatā šobrīd īsā atbilde būtu tāda, ka pārkāpuma kā tāda nav, ja jūs, tiesa, man uzdodat jautājumu, ko viņa ir pārkāpusi. Es varētu teikt tā, ka viņa nav neko pārkāpusi tādā veidā, kā jūs man uzdodat jautājumu. Viņa ir saskaņā ar normatīvajiem aktiem gan paredzējusi teritorijas plānojumā īpaša režīma zonu, par iebraukšanu īpaša režīma zonā ir paredzējusi nodevu, un tur saskaņā ar šobrīd spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem viss ir atbilstoši... nu nav nekas pārkāpts.

A. Laviņš.

Tātad pat ja, kā jūs sakāt, tik liela daļa no valstspilsētas administratīvās teritorijas ir noteikta kā īpašā režīma zona, tad šobrīd nekādus pārkāpumus jūs nevarat norādīt tiesai?

V. Razumovskis.

No šobrīd spēkā esošā normatīvā regulējuma – nē.

A. Laviņš.

Labi. Turpināsim.

Tātad, vai joprojām tiek uzturēts arguments par to, ka lietā būtu jāizbeidz tiesvedība, jo Jūrmalas valstspilsētas dome nav ievērojusi procesuālo kārtību pieteikuma iesniegšanai, proti, tas ir saistīts ar šo divu mēnešu termiņu, kādā bija jāizsaka iebildumi par negatīvo atzinumu. Un, kā mēs dzirdējām no Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības pārstāvju sniegtās atbildes, tad ir viņuprāt notikusi saistošo noteikumu precizēšana un detalizēta informācija tika sniegta. Kas tad tur ir precizēts un turklāt paskaidrojumu raksts esot būtiski pārstrādāts. Jums... jūsu rīcībā visa šī informācija bija... es domāju... ministra rīcībā bija, bet, neraugoties uz to, ministrs tik un tā ir pieņēmis rīkojumu par darbības apturēšanu un kā vienu no argumentiem arī izvirza, ka nav ievērota procesuālā kārtība. Joprojām šis arguments tiek uzturēts?

V. Razumovskis.

Ja viņš atbilst faktiskajiem apstākļiem, tad viņš tiek uzturēts.

A. Laviņš.

Tad man jautājums tāds. Kas no tā, ko Jūrmalas valstspilsētas domes pārstāvji šajā tiesas sēdē paskaidroja par to, ka pēc būtības šie precizējumi ir tikuši veikti, jūs nepārliecina, un jūs joprojām sakāt, ka tie ir formāli precizējumi, kas nenovērsa atzinumā norādītos trūkumus?

Nu, lai būtu saprotamāks jautājums, mēs varam redzēt, kādi ir precizējumi iesniegti pašā normatīvajā aktā uz četrām lapaspusēm, un tad tas, ko norādīja pieteikuma iesniedzēju pārstāvji par šo paskaidrojuma rakstu, tas ir uz 17 lapaspusēm. Tas ir jums pieejams.

V. Razumovskis.

Jā.

A. Laviņš.

Vai šī norādītā informācija nav tas, kas liecina par to, ka pēc būtības Jūrmalas valstspilsētas dome ir precizējusi un novērsusi tos trūkumus, ko atzinumā norādījāt?

V. Razumovskis.

Es gribētu teikt drīzāk tā, ka, ņemot vērā to, kā tiesību norma likumā „Par pašvaldībām” skanēja, tad es nevarētu piekrist... Jo tur pastās divi darbības vārdi. Viens darbības vārds ir „precizēt”, otrs ir „nepiekrist” un attiecīgi to pamatot. Ja precizēt atbilstoši iebildumam, viņš nepalielinās par 50 procentiem un nav visa gada garumā, nenosaka šo te režīmu, kas ir šajā redakcijā noteikts. Un tas otrs bija... ā... savukārt viņi

var nepiekrīst un nosūtīt „Latvijas Vēstnesim” pasakot un pamatojot attiecīgi, kāpēc viss kārtībā. Un ministrija var neizmantot pārraudzības rīku, lai šos noteikumus apturētu.

A. Laviņš.

Vai es pareizi izprotu jūsu atbildi? Es mēģināšu pārvaicāt. Tātad, jūs uzskatītu, ka precizējumi ir veikti, ja tie precizējumi attiektos uz pašas nodevas apmēru un piemērošanas termiņu?

V. Razumovskis.

Tās lietas... Jā, tās lietas, kuras tajā skaitā. Tās lietas, kuras nav ievērotas.

A. Laviņš.

Papildu pamatojuma norādīšana, jūsuprāt, nav precizēšana, ja? Un nav jau tikai papildināts paskaidrojuma raksts. Ir, kā jau es teicu, uz trīs lapām arī ir iesniegts precizējums pašos saistošajos noteikumos. Nu, tātad, kas, jūsuprāt, ir precizējums šā likuma izpratnē, jo jūs sakāt, ir jāskatās uz „precizēšanu” un uz „nepiekrīšanu”, ka tie ir divi dažādi darbības vārdi un ir jāsaprot. Tad šeit ir notikusi precizēšana?

V. Razumovskis.

Redakcionāli precizējumi noteikti ir, to mēs varam konstatēt tāpēc, ka atšķirās tā redakcija, kāda bija sākotnēji un kāda ir pēc tam.

A. Laviņš.

Labi. Turpināsim tālāk,

Nākamais. Jūs norādāt, ka pašvaldība nav izpratusi nodevas objektu. Un neesot pašvaldība veikusi samērīguma izvērtējumu ar pašvaldības sniegto nodrošinājumu. Jūs minējāt, ka šis nodrošinājums nevar būt saistīts ar pašvaldības autonomo funkciju izpildi. Kā tad jūs kā ministra pārstāvji šobrīd skaidrotu, par kādu nodrošinājumu šajā normā ir runa? Kam tur vajadzēja būt? Ko vajadzēja samērot, ja jūs sakāt, ka pašvaldība neizprata to. Paskaidrojiet, kā tad bija jāizprot?

V. Razumovskis.

Tieši tāpēc mēs arī neielasām to informāciju, kas ir gan no paskaidrojuma raksta, gan tām lietām, jo tas būtu pašvaldības uzdevums to pamatot.

A. Laviņš.

Labi. Tad ir jautājums. Kas tur varēja būt kā pamatojums tam nodrošinājumam?

V. Razumovskis.

Mēs šobrīd... lietojam terminu „pašvaldības nodeva”, faktiski, kas ir maksa par iebraukšanu Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā, šķērsojot Lielupi.

A. Laviņš.

Nē, nē... Jautājums ir par to, ka... tad es nolasīšu: 4. punkts, uz ko jūs atsaucaties. „Pašvaldība nodevu veidā apmaksā atlīdzību tikai par pašvaldības sniegto nodrošinājumu.” Pašvaldība saka, ka tā ir veikusi ieguldījumus un šodienas tiesas sēdē es jau to divkārt norādīju, apjomīgos apmēros – 5,5 miljoni ceļu infrastruktūras uzturēšanai, dabas aizsardzībai – 2,9 miljoni. Jūs sakāt, ka tas nav saistāms ar šajā normā lietoto jēdzienu „pašvaldības sniegtais nodrošinājums”. Ir vai nav, jūsuprāt? Tas var tikt saistīts ar šādiem izdevumiem, kur pašvaldība var teikt, lūk, mums ir nepieciešams ieviest nodevu, lai tādā veidā kompensētu šādus izdevumus?

V. Razumovskis.

Šādas autonomās funkcijas ir saistītas ar izdevumiem. Manuprāt, tas nebūtu tādā veidā traktējams, jo citādi sanāk tā, ka pašvaldība netiek galā ar savām pamatfunkcijām. Nu tad autonomās funkcijas, kā jau es minēju, ir visām pašvaldībām vienādas: kultūras pieminekļi, teritoriju uzturēšana un kopšana. Tās funkcijas ir jānodrošina katrai pašvaldībai. Jūrmala šajā gadījumā ir... mēs te runājam, protams, kā Jūrmala to norādīja, tas ir niecīgs procents... finansiāls procents pret visiem citiem ieguldījumiem, kas kopā kaut kādā veidā summē, bet tas nemaina lietas būtību, ka līdzīgu funkciju nodrošināšanu arī citas pašvaldības neiekasē nodevas par iebraukšanu īpašā režīma zonās.

A. Laviņš.

Nu, šādas īpaša režīma zonas nav noteiktas.

V. Razumovskis.

Jā.

A. Laviņš.

Labi. Nākamais jautājums. Tātad, pirmais viens no centrālajiem ministra apsvērumiem, kā var redzēt no rīkojuma, ir saistīts, lūk, ar pašvaldību nodevas objekta izpratni. Un otrs būtisks arguments ir saistīts ar to, ka pašvaldība paskaidrojuma rakstā nav sniegusi pamatojumu par šāda normatīvā akta nepieciešamību, projekta ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi un konsultācijām ar privātpersonām.

Ja mēs lūkojamies uz precizēto paskaidrojuma rakstu, kas ir uz 17 lapām, tur punkts pa punktam ir sarakstīts. 1. punkts – īss saistošo noteikumu satura izklāsts.

Nākamais. Saistošo noteikumu nepieciešamības pamatojums – 8 lapaspuses. Informācija par saistošo noteikumu ietekmi uz pašvaldību budžetu, uz uzņēmējdarbības vidi, informācija par konsultācijām ar privātpersonām. Sakiet, lūdzu, kāds ir standarts, ko ministrs pieprasa no pašvaldības, lai šī informācija būtu atbilstoša likuma „Par pašvaldībām” 43.¹ panta pirmajā daļā noteiktajai jēgai? Tad man tā ir jāprasa. Ko sagaida pārraugošais ministrs no pašvaldībām? Ka katrs no saistošajiem noteikumiem tiks pamatots ar kādu paskaidrojuma rakstu? Kas tur iztrūkst?

V. Razumovskis.

Es nezinu, kā jums atbildēt uz šo jautājumu...

A. Laviņš.

Mēs varam iet pa katru sadaļu. Projekta nepieciešamības pamatojums. Ministrs saka, ka nav pamatots, kāpēc šāds projekts ir vajadzīgs. Es domāju, ka jūs esat izlasījuši, ko precizētajā paskaidrojuma rakstā Jūrmalas valstspilsētas dome ir norādījusi un arī šajā tiesas sēdē pārstāvji minēja, ka būtiski tika pārstrādāts paskaidrojuma raksts. Kas tajā pietrūkst attiecībā uz šo sadaļu? Varbūt jautājums, kas tajā pietrūkst ir ļoti detalizēts. Varbūt vispirms varam sākt ar to, kas ir tas standarts, kam tur ir jābūt? Tas ir sava veida tāds labas likumdošanas princips pašvaldībām. Ko jūs sagaidāt kā uzraugošais ministrs? Jūs katrā ziņā šobrīd pārstāvat tiesas sēdē ministru... šobrīd esošo ministru... tādā ziņā, lai ir skaidrs, kā vārdā jūs runājat. Kas ir tas, ko jūs sagaidāt no pašvaldībām? Tās izdod ļoti daudz saistošos noteikumus. Kas ir tas standarts, lai Satversmes tiesa saprastu... Protams, mēs sniegsim savu vērtējumu, bet, lai saprastu, kā uzraugošais ministrs to redz.

V. Razumovskis.

Tātad tas, ko mēs... es nevarēšu laikam atbildēt konkrēti attiecībā uz šo konkrēto lietu. Bet tas, kas būtu jāsaprot, ir jautājums, kā... Šobrīd ministrija ļoti koncentrējas tieši uz paskaidrojumu rakstu kā instrumentu sabiedrības viedokļa... Teiksim tā, lai sabiedrība saprastu, par ko ir normatīvais akts. Mums būs vieglāk ar saistošajiem noteikumiem, piemēram, pie sociālajiem pabalstiem.... cilvēks jutīs, ka viņam būs 30 eiro vai 50 eiro, pieliks klāt vai noņems nost tad, kad viņam iedos kaut kādus noteikumus. Bet ir kaut kādi saistošie noteikumi, kā piemēram, arī šai strīdus gadījumā, ir tādi, kuri ir jāsaprot, kas tad ir bijuši šie apstākļi. Pirms pārtraukuma jau sarunas laikā mēs arī... tika jau izskanējusi kritika attiecībā uz to, ka saistošajos noteikumos paredzētais nodevas apmērs, lai viņš sasniegtu mērķi, nedoties cauri vai vispār uz Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības teritoriju, kas ir īpašā režīma zonā. Tas ir kā piemērs, lai pateiktu, vai mēs sasniegsim šādā veidā mērķi.

A. Laviņš.

Nenovirzāties... man lūgums nenovirzīties no uzdotā jautājuma. Vispirms, ja es varētu lūgt tādu abstraktāku atbildi par to, kas ir tas standarts, kā uzraugošais ministrs redz, cik daudz, kādai informācijai ir jābūt šajos paskaidrojumu rakstos. Tas, ko jūs sakāt, ka jūs nevarat atbildēt par konkrēto... es, tieši otrādi... Es sagaidītu, ka tieši par konkrēto jūs pateiktu, ka tas, ko mēs visi varam izlasīt lietas materiālos paskaidrojuma rakstā, kas ir minēts, tas ir ar trūkumiem. Ar tādiem trūkumiem, kas noved pie secinājuma, ka pamatojuma nav un tāpēc tas ir defektīvs un neatbilst normatīvajiem aktiem, vai, tieši otrādi. Šis ir viens no argumentiem, kas šajā tiesas sēdē ir jāaplūko... aspektiem, kas ir jāaplūko, piedošanu.

Tāpēc, lūdzu, kā ministrs to pienākumu redz... savā veidā atkārtojos jau... labas likumdošanas princips pašvaldību līmenī izstrādājot un pieņemot normatīvos aktus, kas viņiem ir jāievēro? Kas pašvaldībām ir jāņem vērā?

V. Razumovskis.

Kāpēc es nevarēju atbildēt attiecībā uz šiem saistošajiem noteikumiem... Tāpēc, ka 43.¹ pants šobrīd pateica tikai to apjomu, kas ir jāiekļauj vispārīgās frāzēs. Jaunajā pašvaldību likumā ir... un mēs pārraudzības ietvaros tieši pie šī arī ļoti rūpīgi strādājam... Tāpēc, ka detalizācijas pakāpe paskaidrojuma rakstā, kas ir... kāda informācija ir jāietver, šobrīd ir noteikta. Es diemžēl attiecībā uz tiem saistošajiem noteikumiem, kas ir noteikti uz likuma „Par pašvaldībām” pamata un attiecīgā paskaidrojuma raksta vispārīgās formas, diemžēl es šobrīd nu tā pa punktiem nevaru pateikt. Tajā situācijā, iepazīstoties ar saistošo noteikumu redakciju, kāda tā bija tajā brīdī, ministrs izšķīrās par šādu soli.

A. Laviņš.

Labi.

Kolēģi, vai būs jautājumi?

Būs jautājumi. Vārds tiesnesei Jautrītei Briedei.

J. Briede.

Jā. Paldies.

Ja es jūs pareizi sapratu, tad jūs redzāt, ka, teiksim, valsts nodevas... nu, respektīvi tas, kas ir noteikts kā valsts nodeva iebraukšanai Jūrmalas pilsētā, nav pēc savas būtības tam, kam patiesībā tā kā valsts nodeva ir paredzēta. Jo tā valsts nodeva ir tā kā paredzēta kaut kādiem tādiem... tā kā nodrošinājumam un tam droši vien vajadzētu būt... Nu, vismaz parastos gadījumos citādāk piepildītā ar saturu.

Mans jautājums ir. Es zinu, ka vairākās Eiropas pilsētās ir iebraukšanas maksas, varbūt ne tik lielā apjomā kā... vismaz man vienkārši nav šīs te informācijas, bet es zinu,

ka principā ir pilsētas, kurās tā kā iebraucot ir jāmaksā un tas ir darīts tieši ar vides aizsardzības mērķi.

Jūs esat pētījuši, vai jums ministrijā ir tā informācija, ar kādiem instrumentiem tas tiek noteikts? Vai tā ir kaut kāda joprojām nodeva vai tas tomēr ir kaut kāds tāds speciāls jau likumdevēja paredzēts... Nu, jā... Tad pirmais jautājums ir, vai jūs esat vispār pētījuši to jautājumu? Paldies.

V. Razumovskis.

Jā. Tātad atbilde būs īsa. Personīgi es neesmu šādu informāciju apkopojis. Protams, ka mēs zinām par pāra, nepāra numuriem un šādas idejas izskan kā vienas no alternatīvām. Bet, lai teiktu, kāds uzskaitījums ir samazināšanai, tas nebūs...

Varbūt Rīga bija domājusi, viņa ļoti vēlas uz to aiziet, lai būtu vispār energo... tātad konkrēta zona, kurā vispār neviens transports neiebrauc, kurš nav videi draudzīgs. Tātad vispār varētu pastāvēt ielas, teritorijas, kurās šāds ierobežojums varbūt tiktu attaisnots kā legītīms. Piemēram, tie rādītāji, kas ir gluži ne Meierovica ielā, bet tie, kas atrodas uz Valdemāra ielas un Brīvības ielas, tur, kur tiek mērīts slāpekļa daudzums, tā situācija šeit ir daudz, daudz drūmāka nekā ar visu iebraukšanu Jūrmalas teritorijā. Bet tas ir mans tāds personisks viedoklis.

J. Briede.

Labi. Bet nu es nezinu, vai tas būs tik ļoti attiecināms uz šo lietu, bet ministrija vispār domā par to, ka to varbūt vajadzētu ar likumu noteikt? Jo galu galā tas ir pārvietošanās brīvības ierobežojums. Varbūt tur vajadzētu kaut kādu konkrētāku regulējumu tomēr iedot likumdevējam to noteikt kā būtisku jautājumu? Paldies.

V. Razumovskis.

Tas būtu apspriežams, manuprāt. Tikko jau arī ar tiesas priekšsēdātāja teikto mēs nonācām pie secinājuma, ka citur Latvijā nav šādas īpašā režīma zonas. Tātad, īpašā režīma zona tiek šādā veidā tikai pamatota Jūrmalā vēsturiski kopš 1996. gada un tad bija MK noteikumi un tagad ir teritorijas plānojumā. Tā kā ir atrasts tas veids, lai arī šāda pieeja ir... un kāds signāls tas ir attiecībā uz citām pašvaldībām... Ir izskanējusi versija par Ogres šosejas padarīšanu par īpaša režīma zonu. Tas ir liels ceļa posms. Un mēs tā varētu par katru... katrā atsevišķā pašvaldībā par teritorijām runāt, kurās mēs negribētu kaut ko pieļaut. Tas varbūt nav tik juridisks, cik racionāls apsvērums jautājums.

Bet varbūt es varētu atbildēt atsaucoties uz vienu no jautājumiem, kas ir no tā paskaidrojuma raksta attiecībā uz to, ko tiesa uzdeva saistībā ar to, kas būtu pilnīgs paskaidrojuma raksts. Paskaidrojuma rakstā noteikti ir jautājums arī par to, un tas, protams, šobrīd jau tiek definēts daudz labāk un precīzāk, proti, kādi alternatīvi varianti

vispār ir izskatīti. Mēs saistošajos noteikumos nosakam tikai to, ka mēs to ieviešam, mēs panāksim to, to un to. Kā viens no šobrīd Pašvaldību likuma formulējumiem, kas paskaidrojuma rakstā ir jāiekļauj, ka tu esi izvērtējis citus alternatīvus risinājumus, mazāk ierobežojošus, samērīguma principā tas jautājums, proti, ka tas nav pat izskatīts kā alternatīva. Labi, vienojamies... nevis vienojamies, bet nolemjam nepaaugstināt maksu, bet celt... attīstīt *park and ride* institūtu pie pašvaldības teritorijas, lai nesanāk tā, ka tu pārbrauc pāri un tu jau esi nodevas maksātājs. *Park and ride* sistēma, piemēram, pie dzelzceļa stacijas pēdējās vai pirmās Jūrmalas teritorijā. Proti, ar tehniskiem tālāk attīstītiem risinājumiem mēs varbūt nonāktu pie vairāk saudzējoša režīma.

J. Briede.

Paldies.

A. Laviņš.

Vārds jautājumu uzdošanai tiesnesim Jānim Neimanim.

J. Neimanis.

Klausoties jūsu diskusiju šeit ar tiesnešiem un arī jūsu paskaidrojumus, bet pieturoties tomēr pie rīkojumā minētā pamatojuma. Tātad, ministrs ir iebildis pret šo pašvaldības saistošo noteikumu grozījumu tiesiskumu, jo uzskatījis, ka viens no argumentiem tātad... ka pašvaldība ir pārkāpusi likumā noteikto deleģējumu nosakot tātad situāciju, nosakot maksu par pašvaldības ielas lietošanu. Vai es tā pareizi saprotu?

V. Razumovskis.

Kā viens no, jā.

J. Neimanis.

Jā, kā viens no. Tātad, man ir šajā sakarā jautājums. Šī maksa par iebraukšanu pašvaldības attiecīgajā īpašā režīma teritorijā ir noteikta ļoti ilgi, sākot jau, man šķiet, no 1988. gada. Kā jūs izskaidrosiet to, ka visus šos gadus pašvaldību tiesiskuma uzraugošā ministrija nav neko... faktiski pēc būtības viņa ir iebildusi pret pašu maksu kā tādu, kaut gan šie ir grozījumi tikai palielinot maksas apmēru par 1 eiro. Man nav saprotams, kur šo laiku ir bijusi nu tad attiecīgā valsts uzraugošā institūcija, sakot, paklau, bet jau no 90. gadu vidus, kopš mēs esam... kopš darbojas likums „Par pašvaldībām” un ir ministrija, kas to uzrauga, mēs neesam aizrādījuši šai pašvaldībai, ka jūs esat noteikuši maksu par pašvaldības ielu lietošanu.

V. Razumovskis.

Es varu jums tikai piekrist, godātā tiesa.

J. Neimanis.

Vajadzēja ātrāk? Bet tad jau jūs esat vērsušies pret grozījumiem, kas palielina maksas apmēru, bet nevēršaties pret pašu maksu kā tādu, jo šobrīd, nu vēl pagaidām ir pārejas laiks, bet ministrija vai valsts Ministru kabineta personā nav, kā saka, prasījusi... nav neko darījusi, lai vispār, teiksim, šo maksu likvidētu, ja jūs uzskatāt, ka tā ir prettiesiska, ka šī maksa ir noteikta ārpus likuma vispār. Man nav saprotams šo divu darbību pretrunīgais raksturs. No vienas puses jūs vērsaties pret grozījumiem, kas palielina maksas apmēru par 1 eiro, sakot, ka pašvaldība pārkāpj deleģējuma apmēru... apjomu. Tajā pašā laikā... nu, kaut vai šī pati vasara... nu iebraukšanas maksa Jūrmalā pastāv.

V. Razumovskis.

Tiesiskās domas attīstība...

J. Neimanis.

Kā tā var būt tiesiskās domas attīstība, ja arguments, ka pašvaldība rīkojas ārpus likuma, ir vērsti pret grozījumiem, bet ne pret pašu normatīvo aktu kā tādu. Kā to saprast?

V. Razumovskis.

Tas būtu drīzāk...

J. Neimanis.

Domas attīstība būtu tad, ja jūs ietu uz Ministru kabinetu un teiktu: paklau, Ministru kabinet, vērsieties pret šo pašvaldību Satversmes tiesā par pašiem noteikumiem kā tādiem, re, kur pašvaldība gadiem ilgi no 1988. gada rupji pārkāpj likumu. Tā būtu domas attīstība. Nu, man nav saprotams, kā jūs izskaidrotu šo... Vai tur pastāv pretruna? Vai es nepareizi skatos uz to, ka tur pretrunas nav attiecībā uz šo argumentu, ka pašvaldība ir pārkāpusi deleģējuma apjomu?

V. Razumovskis.

Tas varētu būt arī tiesību politisks jautājums. Atvainojos... politisks... jā, tiesību politisks jautājums. Tā varētu būt arī politika... ministrijas izšķiršanās.

J. Neimanis.

Nu, labi. Nu, zināms izskaidrojums. Paldies.

Tad vēl jautājums ir. Jūsu tāpat otrs arguments, par ko aizrādat, ka pašvaldība nav pietiekami pamatojusi paskaidrojuma rakstā nodevas palielināšanas mērķi un citus veidus, kā ierobežot transporta līdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā. Vai es pareizi arī šo saprotu?

V. Razumovskis.

Vai varētu lūgt atkārtot jautājumu?

J. Neimanis.

Nu, tāpat, vai ministrijas otrs pamatarguments, kādēļ ministrs aptur pašvaldības tiesību akta darbību, grozījumus, ir tas, ka, pirmkārt, nav paskaidrojuma rakstā pamatots, kādēļ ir nepieciešams paaugstināt nodevas apmēru un otrs, ka nav pamatots, kā šo te transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā varētu mazināt ar citiem alternatīviem privātpersonu mazāk ierobežojošiem līdzekļiem.

V. Razumovskis.

Jā.

J. Neimanis.

Un šajā sakarā man ir jautājums, vai tie dati... vai, precīzāk sakot, tā... vai pašvaldības saistošo noteikumu paskaidrojuma rakstā ir jāiekļauj arī informācija, kas varētu būt vispārzināma vai balstīta uz dzīvē gūtajiem novērojumiem? Vai visai informācijai ir jābūt dokumentētai?

V. Razumovskis.

Ja ir jāatbild uz šādu jautājumu, tad tas būtu atkarībā no apstākļiem. Paskaidrojuma raksts līdzīgi kā sākotnējās ietekmes novērtējums jau tiek gatavots, lai aktualizētu problēmu, pamatotu problēmu... paskaidrotu, kā mēs šo jautājumu atrisinām un tādā veidā mēs pasakām, kāpēc šāds dokuments ir izdodams. Ja mums ir informācija tikai, kādai ir jābūt normai, kādā mēs gribam dzīvot, tāpēc mēs pieņemsim šos noteikumus un viņiem nekādas sociālas, ekonomiskas citas ietekmes analīzes, lai to darītu... vabūt arī tie būtu dabā balstīti novērojumi. Bet ja jūs, godātā tiesa, domājat, vai tas būtu saistīts ar... piemēram, vai kāds apstrīd, ka automašīnu plūsma palielina vides riskus, tad es domāju, ka tas speciāli nebūtu jāpamato. Ja tas bija jūsu jautājums.

J. Neimanis.

Nu, vai arī, teiksim, kaut kāds maksas palielinājums kalpo kā stimuls personas noteiktas rīcības modeļa izvēlei. Nu, teiksim, ja jums ir jāmaksā par ieeju 10 eiro, tad jūs rīkojaties vienā veidā, ja jums ir jāmaksā 2 eiro, tad jūs rīkojaties citā veidā un tamlīdzīgi.

V. Razumovskis.

Jā, tajā skaitā.

J. Neimanis.

Labi. Nu, jā... tas būtu viss.

A. Laviņš.

Paldies.

Turpināsim ar jautājumiem. Vārds tiesnesim Artūram Kučam.

A. Kučs.

Jā, man būtu divi precizējoši jautājumi.

Viens būtu par... jūs jau teicāt, ka bija arī iebildumi no jūrmalniekiem. Un tad es gribēju precizēt. Cik daudz aptuveni bija šādu iebildumu, ja jums ir tāda informācija? Un tad vienīgais bija par to, ka ir ierobežojums ģimenes locekļiem vai ciemiņiem? Vai bija arī kādi citi iebildumi attiecībā uz šiem saistošajiem noteikumiem?

V. Razumovskis.

Bija vairākas sūdzības. Es nevaru jums šobrīd pateikt skaitu, lai tas būtu. Tātad bija mašīnu speciālisti, es tagad nevaru atklāt ar identitāti, jo nav viņa šobrīd man zināms... Bet sūdzējās ģimenes locekļi. Man liekas, arī tas pats lietas dalībnieks, kas mums ir... ar Jūrmalas aizsardzību saistīt... „Jūrmalas aizsardzības” biedrība, jā. Bet ir cilvēks, kurš nodarbojas ar automašīnu lietām, un viņš aktualizēja to problēmu ar to, ko neatrisina Jūrmalas saistošie noteikumi gadījumā, kad tavā deklarētajā dzīvesvietā ir reģistrēta automašīna, bet tajā brīdī, kad viņa noplīst, tad tu paņem maiņas mašīnu un tev pat ne kā iedzīvotājam, bet tev ir jāsamaksā par šīs mašīnas ieviešanu tajā dienā, kad tu nonāc mājās kā deklarēta persona. Proti, nav šādi jautājumi arī risināti.

Un es saņemu tieši telefona zvanus un tiešas sūdzības no iedzīvotājiem, kas paplašina to problēmu aspektu.

A. Kučs.

Labi. Paldies.

Un vēl viens jautājums. Jūrmala ir vienīgā Latvijā, kam ir noteikta šāda īpašā režīma zona? Un ja viņa ir, vai ir bijušas kādas citas pašvaldības, kuras ir mēģinājušas to darīt? Jūs varbūt varētu paraksturot, vai tādi gadījumi ir bijuši, kad ministrija ir atteikusi.

V. Razumovskis.

Kolēģe Ilze.

I. Aigare.

Es varbūt papildināšu.

Savulaik bija Rīgai. Rīgā, tāpat kā Jūrmalā, bija uz īpašiem Ministru kabineta noteikumiem sākotnēji, arī Rīgai bija savi Ministru kabineta noteikumi. Un šobrīd šī īpašā iebraukšanas zona, maksas zona nepastāv. Šobrīd viss tiek risināts ar autostāvvietām uz vietas ar maksu. Tādā veidā.

Pārējās pašvaldībās šādu īpašo zonu nav.

A. Kučs.

Labi. Paldies.

Tad vēl viens jautājums droši vien kolēģim, nobeidzošais no manas puses. Vēl par to pašvaldības nodrošinājumu pretī. Un jūs teicāt, ka jebkurai pašvaldībai ir jāpilda autonomās funkcijas un citām pašvaldībām nu nav šādas īpašas maksas. Tajā pat laikā tas, ko pieteikuma iesniedzējas pārstāvji minēja, nu vismaz es tā nolasīju, ka var būt situācijas, kad pārklājās šis te mērķis, ko viņa vēlas ar šo nodevu sasniegt ar autonomo funkciju izpildi. Piemēram, tie paši velociņi izbūve, viņi var veicināt gan vides sasniegšanu, gan, protams, to varētu uztvert kā tādas plašākas autonomās funkcijas izpildi. Vai viens otru autonomiski izslēdz, teiksim tā?

V. Razumovskis.

Jā. Ļoti labs uz izziņu vērsts jautājums. Es tāpēc vēlreiz paņēmu jūsu uzdoto... ministrijā saņemto jautājumu. Mēs runājam par to... ministrs uzskata, ka paskaidrojuma rakstā sniegtā informācija par pieteikuma iesniedzējas veiktajiem ieguldījumiem nav pietiekama, lai secinātu, ka no nodevas gūtie ienākumi segtu ieguldījumus pašvaldības nodrošināšanai. Tad iekavās ir ielas, ceļu infrastruktūras uzturēšana un tādas lietas.

Te būtu ļoti interesanti jāskatās uz to vispār, kas ir... un tāpēc arī bija aicināts Finanšu ministrijai šo te nodevas un nodokļu nodevas vispār to sfēru vairāk komentēt kā šīs konkrētās jomas speciālistiem, tieši kas specializējas nodokļu un nodevu jautājumos saskaņā ar nolikumu... Un tad tā lieta, kas būtu, ja tas ir pašmērķis saņemt,

pieņemsim, 2 komats miljonus priekš autonomās funkcijas izpildes, tad mēs... es atvainojos, to es saku personīgi, tad mēs vēl nevaram prezumēt, vai tiešām tā naudiņa, kas aiziet tev no *Mobilly* vai kaut kā tā... aiziet tieši uz to kvadrātmetru, kur šis nodrošinājums ir ietverts ceļu institūtā, sabiedrības veselībā vai kārtībā un tamlīdzīgi.

Bet tas, kā mēs vispār raugāties uz nodevu.. nu, nodevas var būt dažādas, mēs nodokļos un nodevās mums ir akcīzes nodokļi tabakai un alkoholam. Mēs samaksājam kaut kādas vairāk naudiņas, lai kaut ko dabūtu.

Mēs maksājam nodevu par būvatļaujas saņemšanu. Nodeva par būvatļaujas saņemšanu, lai veiktu attiecīgos darbus. Pašvaldība, lai administrētu šo te pakalpojumu, lai būvniecība būtu tiesiska un lai viņa būtu izsekojama un lai šīs nodevas sasniegtu mērķi, tās ir administratīvās izmaksas, kas ir darbiniekam attiecībā uz to, lai būvatļauju kā dokumentu tev sanāktu.

Ielu tirdzniecībā nodeva kā lieta, ka personai tiek legalizētas tādā veidā iespējas nodarboties ar ielu tirdzniecību noteiktajās jomās, noteiktajās sfērās.

Un tas ir jautājums par to, kas tad ir tas nodevas nodrošinājums, proti, ja mēs skatāmies uz ielu, ceļu infrastruktūras uzturēšanu un tā... mēs pasakām personas, kuras maksā par šo nodevas objektu, bet persona to izmanto tranzītā. Viņa ir izmantojusi ietves? Labi, viņa ir izmantojusi publiskos ceļus, bet viņa varbūt nav saskrējusies ne ar pašvaldības policiju, ne veselības centrā ieskrējusi, nekur. Viņa nav... viņa ir samaksājusi nodevu pa šķērsošanu, bet viņa nav dabūjusi nodrošinājumu. Tā ir abstrakta, tā ir fikcija. Tā ir fikcija. Mēs braucam cauri tranzītā vai ne tā, bet mēs nesaņemam to nodrošinājumu.

Es ceru, ka es...

A. Kučs.

Labi. Paldies.

A. Laviņš.

Turpināsim ar tiesnešu jautājumiem.

Vārds tiesnesim Gunāram Kusiņam.

G. Kusiņš.

Jā, labdien. Man būtu vairāki jautājumi no tā, kas ir jau rakstveida dokumentos un no tā, ko jūs esat izteicis arī šodienas tiesas sēdē.

Pirmais ir tas, kas jau ir izskanējis, ka ministrs uzskata, ka pašvaldībām nav dots deleģējums noteikt maksu par pašvaldības ceļu un ielu lietošanu. Tiesas sēdē mums Jūrmalas pārstāvji norādīja, ka tā nav maksa pa ceļu un ielu lietošanu, un viņu arguments balstījās uz to, ka tā ir maksa par iebraukšanu un persona pēc tam var brīvi pārvietoties Jūrmalas teritorijā, nemaksājot par ielu un ceļu lietošanu.

Sakiet, lūdzu, kāpēc jūs vēl aizvien uzskatāt, ka tas atbilst tam, ka pašvaldības ir pārkāpušas deleģējumu noteikt maksu par pašvaldības ceļu un ielu lietošanu?

V. Razumovskis.

Tas varētu būt balstīts empīriskos novērojumos, proti, tad, kad mēs šķērsojam Jūrmalas teritoriju no Rīgas puses, tur, ja mēs šķērsojam tiltu, tur ir rakstīts, ka jūs iebraucat īpašā režīma zonā vai maksas teritorijā. Un es fiziski pārvietojos pa tiltu, bet es jau tajā brīdī maksāju par to, ka es esmu uzbraucis uz tā tilta. Un tāpēc tas jautājums ir par to, ka nevar neizmantot, braucot no šosejas un iebraucot Jūrmalā, nevar neizmantot šo te ceļu.

G. Kusiņš.

Nu, labi. Bet par iebraukšanu šādā teritorijā... tā teritorija jau nav norobežota ar žogu. Jūs, piemēram, ar kājām varat apiet no citas puses, ieejot Jūrmalā pilnīgi savādākā kārtībā. Vai tas, ka tas ir vienkārši tāds ūdens šķērslis un pāri pār ūdens šķērslī uzreiz ir tilts, tas automātiski, jūsuprāt, noved pie secinājuma, ka pašvaldības ir ieviesušas maksas pa ceļu un ielu lietošanu?

V. Razumovskis.

Cilvēkam nav bijusi iespēja izvēlēties, vai viņš maksās vai nemaksās. Viņš atrodas transportlīdzeklī, dodas iekšā Jūrmalā un pār tiltu kā pirmo infrastruktūras objektu.

G. Kusiņš.

Un tad, jūsuprāt, tas, ka ir noteikts ierobežojums īpaša režīma zonā, iebraucot ar transportlīdzekļiem, uzreiz noved pie tā, ka notiek pašvaldības ceļu un ielu lietošana.

V. Razumovskis.

Par maksu...

G. Kusiņš.

Tā, jūsuprāt, ir vienādības zīme?

V. Razumovskis.

Tāda tā tiesiskā doma tajā brīdī nonāk. Es sākotnējā uzrunā minēju to piemēru, ka jautājums bija par mērogiem, bet būtu, piemēram, tīrelī. Tīrelī ir desmit stāvvietas... labi divdesmit stāvvietas. Nodevu maksā tāpēc, ka tu brauksi šajā zaļajā zonā, dosies pa tām dēļu laipām un mērķtiecīgi tur to visu izmantosi tajā vietā. Nu, jā.. piemēram. Tajā brīdī mēs varam ļoti labi secināt, ka tā tad es tur iebraucot iekšā... pirmām kārtām,

jau nodevas mērķis ir arī kontrolēt kaut kādā veidā to plūsmu, tas ir neapšaubāmi, bet tad tu saproti, ka tu esi samaksājis nodevu un tu izmanto to nodrošinājumu, ko tas dod. Tīrelī dēļi tiek atjaunoti, uzturēti, miskastes arī tiek uzturētas un visu laiku ir kaut kas tīrs... Nodevas mērķis ir kaut kādam pakalpojumam.

Tagad sanāk tā, ka mēs iebraucam iekšā Jūrmalas teritorijā pa tiltu, un sākam izmantot vispār pieejamo infrastruktūru, bet jau par maksu, ja atrodamies automašīnā ar iekšdedzes dzinēju.

G. Kusiņš.

Labi. Skaidrs.

A. Laviņš.

Paturpinot šo argumentu, ka jūs sakāt, ka cilvēkam nav izvēles. Tikko šķērso un uzbrauc uz tilta, nerasniedz vēl zīmi, kur ir uzraksts „Jūs esat iebraukuši īpašā režīma zonā”, par ko ir jāmaksā, bet vai tad ministrs un ministrija neuzrauga arī kārtību, kādā šī īpašā režīma zona tiek noteikta? Tā tiek noteikta ar teritorijas plānojumu. Ja teritorijas plānojums neatbilst normatīvajiem aktiem, pašvaldību uzraugošajam ministram nav iespēja izteikt iebildumus pret to?

I. Aigare.

Es varbūtās par Jūrmalas konkrēto gadījumu. Tātad, šī te īpašā režīma zona, kā jau izskanēja, 2010. gadā parādījās ar vecā, ja tā var teikt, teritorijas plānojuma grozījumiem. Tajā brīdī ministrijai nebija noteikts pienākums izvērtēt teritorijas plānojumu, līdz ar to tā zona bija iezīmēta tāda, kāda viņa bija. 2012. gadā izstrādājot, tāpatās kā 2016. gadā veicot grozījumus, šai teritorijai šī īpašā režīma zona tika saglabāta, bija saņemti iesniegumi un atbilstoši jau šobrīd spēkā esošajam regulējumam, tika apstrīdēti ministrijā. Ministrija izvērtēja, bet ministrija nevērtēja to, vai tā funkcionālā zona vai teritorija īpašiem noteikumiem ir noteikta tādā vai citādā platībā, bet vai viņai ir pamatojums to noteikt. Un šajā gadījumā paskaidrojuma rakstā, teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā ir norādīti šie te Ministru kabineta 480. noteikumi. Un veicot grozījumus 2016. gadā šī te zona, šis skatījums, netika pārvērtēts, jo jau 2012. gadā neviens par to neiebilda.

A. Laviņš.

Jā. Mans jautājums jau bija tieši par to. Ja reiz tiek izvirzīts apgalvojums, ka nav iespējas cilvēkam izvēlēties, iebraucot no Rīgas Jūrmalā, tad kāpēc netika izmantota šī iespēja teikt, ka ir jākorrigē šī teritorija, lai būtu iespējams iebaukt un tad būtu priekšā zīme par to, ka seko īpašā režīma zona, par ko būs jāmaksā, un cilvēkam ir izvēles iespējas: manevrs pa kreisi vai pa labi, apbrauc šo zonu, ja tas ir nepieciešams. Kāpēc

tas netika izmantots? Un jūs izmantojiet šo argumentu šobrīd kā tādu, ka pašvaldība ir pārkāpusi tai noteikto pilnvarojumu, jo ir noteikusi maksas ceļus. Tāda ir loģika?

Tātad, atgriezīties solīti atpakaļ.

V. Razumovskis.

Kāpēc tas netika darīts?

A. Laviņš.

Kāpēc neizmantojāt tādu iespēju? Zonu koriģēt... īpašā režīma zonu, es domāju.

V. Razumovskis.

Es par teritorijas plānojumu... es neesmu teritorijas plānojuma eksperts, bet varētu teikt tikai to, ka laikam teritorijas plānojuma pieņemšanas process pats par sevi ir smagnējs šobrīd. Un līdz ar to tas arī, par ko Ilze iesāka, saruna bija par... pamatojuma atbilde bija, ka tātad tajā brīdī, kad viņš jau tur bija, tad mūsu koriģētās... iespējas koriģēt šos jautājumus, ņemot vērā to, cik smagnējs šis process ir, nebūtu varbūt rezultējušās.

A. Laviņš.

Labi. Paldies. Es saņēmu atbildi.

Lūgums tiesnesim Gunāram Kusiņam turpināt ar nākamajiem jautājumiem, kuri vēl ir. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā. Man vēl ir jautājums. Jūs teicāt, ka saņēmāt vairākas vēstules vai telefona zvanus, es tā īsti nesapratu... un tajos bija argumenti, ka liedz ģimenes locekļiem... Sakiet, lūdzu, vai patiešām šie saistošie noteikumi liedz ģimenes locekļiem aizbraukt pie cita ģimenes locekļa uz Jūrmalu?

V. Razumovskis.

Nē.

G. Kusiņš.

Bet tad tas pamatojums, ka liedz... tad es saprotu, ka tas nav izmantojums kā pamatojums, lai šādi apturētu pašvaldības saistošos noteikumus. Ja jūs tagad šobrīd sakāt, ka nē.

V. Razumovskis.

Es varētu prezumēt, ka ar nodevu apliekamie objekti jebšu subjekti, tie, kuri maksā šķērsojot Jūrmalas teritoriju, nes pašvaldībai labumu budžetā jebkādā tajā izpratnē. Līdz ar to mēs šim jautājumam pieskārāmies tajā brīdā, kad konstatējām, ka nav bijušas konsultācijas ar iedzīvotājiem. Tā problēma, ko es no savas puses saņēmu attiecībā uz šiem saistošajiem noteikumiem, bija tā, ka cilvēki... viņi, protams, varētu būt priecīgi par 2 komats un tamlīdzīgiem ienākumiem gadā, bet viņi saka, labāk nelieciēt tās naudas... par to tā kā sūdzās man un nevis par pašvaldībai attiecībā uz saistošajiem noteikumiem... jo mūsu ģimenes locekļi tad negrib maksāt tās iebraukšanas maksas, lai pie mums ierastos. Tāda tā problēma veidojas un attīstās. Proti, tas ir subjektīvs aizskārums cilvēkam, kurš skaitās Jūrmalas pilsētas iedzīvotājs.

G. Kusiņš.

Labi. Skaidrs.

Tad jūs esat arī norādījuši, ka pašvaldība varēja izmantot dažādas alternatīvas. Es saprotu, ka jūs arī norādat, ka ministrs nav tiesīgs aizstāt pašvaldību meklēt kaut kādu racionālāko risinājumu, bet tomēr ir norādītas vairākas alternatīvas. Viena no tām ir diferencēt nodevas apmēru atkarībā no radītā oglekļa dioksīda daudzuma gramos uz vienu kilometru un līdzīgi kā tas šobrīd notiek ar transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli.

Sakiet, lūdzu, vai šī ir alternatīva apstākļos, kad Jūrmalā iebrauc regulāri vairākkārt, savukārt transportlīdzekļa nodokļa maksājums ir vienreiz gadā. Vai šī ir alternatīva?

V. Razumovskis.

Jā, vienā aspektā. Attiecībā kā alternatīva viņa tiek piedāvāta tāpēc, ka, ja mēs runājam par emisiju apjomu, tad ir arī skaidrs, ka atkarībā no iekšdedzes dzinēja un vecuma šīs emisijas būs lielākas un lielākas vienai vai citai mašīnai. Un ja būs mazākas emisijas... kopējais emisiju daudzums... tad nav tik liela sasīšana, bet tas laikam ir vairāk no tāda klimata jautājuma. Es teiktu, ka tam ir ļoti ciešs sakars ar...

G. Kusiņš.

Bet no tādas aministrēšanas viedokļa, jūsuprāt, to varētu tehniski realizēt neskatoties uz to, ka valsts nodeva ir vienreiz gadā, bet šis, jūsuprāt, varētu būt kaut kāds kritērijs, ko pēc transportlīdzekļa numura nolasīšanas... tikai pēc numura un nekā cita... un pēc tam pēc citiem datiem varētu mēģināt administrēt Jūrmala?

V. Razumovskis.

Es neesmu CSDD speciālists... Bet nu tur pēc numura jau arī var saprast, kāda gabarīta mašīnas ir, bet nu tas nebūtu man.

G. Kusiņš.

Un otrs papildu kritērijs, kas ir norādīts arī, ka kritērijs varētu būt transportlīdzekļa svars. Sakiet, lūdzu, kā jūs šo saprotat, ka varētu būt transportlīdzekļa svars kā kritērijs? Notiktu to transportlīdzekļu svēršana, vai kā jūs to domājat?

V. Razumovskis.

Nu, svars... tas ir tāds viens lielums... bet nu ja man personīgi uzdotu jautājumu, jo es varbūt nepratīšu...

G. Kusiņš.

Nē, tas nav jautājums jums personīgi... saprotiet... tas ir ministra rakstveida arguments, kas ir šobrīd iesniegts tiesai.

Viens no argumentiem pie alternatīvo līdzekļu esamības bija transportlīdzekļu radītā oglekļa dioksīda daudzums gramos uz vienu kilometru. Es jums uzdevu jautājumu. Jūs mums uz šo jautājumu agtbildējāt.

Otrs jautājums. Tas kritērijs... „papildu kritērijs diferencētas maksas piemērošanai varētu būt arī transportlīdzekļa svars”.

Šie ir divi argumenti, ko es saprotu, ko ministrs izvirza, lai pamatotu, ka nav pārliecinājies, vai nodeva ir nepieciešama un attaisnojama. Tie ir divi kritēriji, lai ļautu izdarīt šādu secinājumu.

Es gribu saprast, kas ir tas transportlīdzekļa svars? Kā jūs to esat domājuši?

V. Razumovskis.

Tas varbūt arī ir empīriski no gabarītiem. Lielāki gabarīti, pieņemsim... kaut vai acīmredzami smagās mašīnas ir... lielgabarieta transports...

G. Kusiņš.

Kā jūs to saprotat „acīmredzami”? Tur stāv kāds un skatās?

V. Razumovskis.

Nē, nē... nu, kaut vai tā būtu vieglā automašīna, buss vai smagā mašīna, piemēram. Nu, tātad tas arī ir saistīts ar emisiju daudzumu. Nu, smagā mašīna, protams, ka ražo vairāk emisijas nekā vieglā automašīna. Motors ir jaudīgāks.

G. Kusiņš.

Nu, labi. Paldies par atbildi.

A. Laviņš.

Vārds tiesnesei Anitai Rodiņai. Lūdzu!

A. Rodiņa.

Jā, paldies. Labdien!

Man arī ir jautājums. Es vēlreiz skatos lietas materiālus un es redzu, ka Jūrmalas dome savā paskaidrojuma rakstā ir vērtējusi alternatīvas, bet jūs savā runā norādījāt, ka tagad te salīdzinoši jaunais normatīvais regulējums pieprasa šo alternatīvu vērtēšanu.

Tad es gribu saprast. Vai jūs joprojām uzskatāt, ka Jūrmalas dome nav vērtējusi alternatīvas, jo šeit ir rakstīts šajā paskaidrojuma rakstā un analizētas vismaz divas alternatīvas, ko es redzu. Kas tad ir vēl tas, ko jūs gribētu redzēt? Kādas vēl citas alternatīvas? Vai nepietiek ar šīm? Vai ir jābūt desmit alternatīvām izvērtētām? Kas ir tas, ko jūs joprojām šodien pārmetat Jūrmalas domei? Paldies.

A. Laviņš.

Pirms atbildat, es, lai būtu skaidrāk, par ko kolēģe Rodiņas kundze ir uzdevusi jautājumu... papildinājumi... respektīvi, precizētais saistību raksts, 13. lapaspuse, divas alternatīvas. Par to, ka jāievieš ir maksas stāvvieta, uz ko Jūrmalas dome atbild, ka tā nebūs pieņemama, viņuprāt, alternatīva, jo tas negatīvi ietekmēs jūrmalniekus. Tāpat ieviest zemas emisijas zonu, kā to dara citviet Eiropā, tad konkrētajā gadījumā ir sniegta atbilde, ka nē, tā nebūs pietiekama, Jūrmalas domesprāt, alternatīva, jo tas ņemot vērā automobiļu struktūru Latvijas iedzīvotājiem, ka tas atkal negatīvi ietekmēs jūrmalniekus.

Šāda informācija ir iesniegta. Un turpinot Rodiņas kundzes uzdoto jautājumu, tad šīs nav alternatīvas pēc būtības? Tur ir vēl kādām citām... tur ir skaits alternatīvu skaits? Vai alternatīvu būtība? Kas tur ir iztrūcis? Joprojām tas jautājums.

V. Razumovskis.

Jā, nu normatīvais akts nenosaka, cik alternatīvu ir jāprasa paskaidrojumu rakstā. Nu, vispirms ar to būtu jāsāk.

Bet, ņemot vērā tābrīža situāciju, kad rīkojums ir izdots, protams, ka normatīvais akts, saistošie noteikumi un tā pirmreizējais paskaidrojuma raksts ir vērtēts tajā brīdī. Ja ministrs izpilda pārraudzības instrumentu pār pašvaldību, tātad tas ir viņa motīvs un paskaidrojumu nepieciešamība.

Vienīgais, ko varu, teikt, jā, ja tur ir divi, tad tas ir labi, pie tā acīmredzot vairāk sāk strādāt, bet, protams, būtu jāizskata visie iespējamie varianti.

A. Laviņš.

Labi. Paldies.

Vai Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības pārstāvjiem būs jautājumi ministra pārstāvjiem? Lūdzu! Un man lūgums būtu neatkārtot tiesnešu jautājumus.

K. Zaķis.

Jā. Paldies.

Tātad, pakavējoties uz man uzdotā jautājuma, ko uzdeva godātā tiesnese Briedes kundze... pēc jūsu teiktā, ka tomēr šie te 3 eiro sabiedrībai varētu būt arī tāds motivējošs apstāklis, lai nedotos ciemos. Un vai tad es pareizi saprotu, ka VARAM arī tā uzskata? Teiksim, ja jums bija sūdzības vai telefona sarunas, vai vēstules, to mēs nezinām, bet faktiski no tā, ko jūs teicāt, tad sanāk, ka šie 3 eiro tad tomēr var pildīt arī tādu regulatīvu motivējošu to funkciju, ka kāds pie kāda nedodas dēļ viņiem... un, teiksim, neizmanto šo te infrastruktūru? Nu, tā sanāk.

V. Razumovskis.

Nu, tā sanāk. Ja iedzīvotāji šādā veidā pauž savu sašutumu, tad ir zināms iemesls.

K. Zaķis.

Paldies.

Vai es pareizi saprotu, ka VARAM faktiski arī šobrīd iebilst vispār pret šīs te tādas režīmu zonas esamību kā tādu? Ka šāda te īpaša režīma zona eksistē Jūrmalā kā tāda? Faktiski iebildumi pret to pastāv vai kādas, teikim, iniciatīvas, ka šādai te, teiksim, zonai būtu jābūt.

V. Razumovskis.

Tādā veidā, kāda viņa ir šobrīd, jā.

K. Zaķis.

Paldies.

Un nedaudz paturpinot tiesas jautājumu par to, vai, teiksim, šīs te autonomās funkcijas vienlaikus var pārklāties ar tiem mērķiem, kam nodeva ir domāta, jautājums ir sekojošs. Vai apturot šos te noteikumus... respektīvi, izdodot rīkojumus, rīkojumu izdošanas brīdī vai pašam tad VARAM bija skaidrs tajā brīdī, vai var pārklāties vai nevar pārklāties, teiksim, šīs te autonomās funkcijas ar mērķiem, kam domātas nodevas tajā brīdī? Jo tā arī tādu skaidru atbildi nedzirdēju. Tad es saprotu, ka arī tajā brīdī apturot noteikumus, nebija tādas stingras pārlicības, ka tiesību normas tādu stāvokli nepieļauj.

V. Razumovskis.

Jā. Tas nebūtu vienīgais un izšķirošais iemesls, kāpēc saistošie noteikumi tiek apturēti.

K. Zaķis.

Skaidrs.

Tad tā rīkojuma 7. lapa pirmā rindkopa... man jālieto drīzāk tad 4. punkts, jo es viņu no likumi.lv esmu izdrukājis, tad 4. punkts. Tas teikums skan šādi, es nocitēšu. „Vienlaikus, piemērojot nodevu par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā, Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā visu kalendāro gadu ir prognozējams būtisks Jūrmalas valstspilsētas viesu skaita kritums rudens un ziemas mēnešos, kā rezultātā prognozējams uzņēmumu ienākumu kritums.”

Vai jums ir dati, teiksim, par šādu apgalvojumu? Kur ir šādu apgalvojumu pamatojums? Vai uz kādiem datiem ir balstīts šāds te apgalvojums?

V. Razumovskis.

Tie ir Jūrmalas dati. Jā. 2013. gadā paustie paskaidrojuma rakstā.

K. Zaķis.

Jā. Skaidrs. Labi.

Jaunāku datu tad nav?

V. Razumovskis.

Nē.

K. Zaķis.

Jā. Tad varbūt jautājums, ko varētu uzdot arī... ja nevarēsiet atbildēt, tad sapratīšu, bet varbūt es varu... Kāpēc ministrija, teiksim, izdeva šo te rīkojumu par darbības apturēšanu, nesagaidot Jūrmalas pilsētas domes atbildi uz šo te VARAM vēstuli... 13. decembra vēstuli... 16. decembrī izdeva? Varbūt arī ministrijai kā tādai varētu pajautāt. 13. decembra vēstulē ministrija lūdza izsniegt uzņēmēju konsultatīvās padomes 2021. gada 22. oktobra vēstules kopiju, kā arī informāciju par investīciju projektiem, bet trīs dienas vēlāk, 2021. gada 16. decembrī, tika izdots šis te rīkojums. Nu noteikti, ka ministrs viens pats nerakstīja šo te rīkojumu. Varbūt tīri no tāda ierēdniecības līmenī, lai varētu būt skaidrs, kāpēc netika sagaidīta reakcija no pašvaldības?

V. Razumovskis.

Es nezinu, vai es varētu atbildēt uz šo jautājumu.

K. Zaķis.

Skaidrs. Paldies.

Tad vēl viens jautājums. Kādi VARAM apsvērumi... es atvainojos, kādi ministrijas apsvērumi bija pamatā lēmumam par pilnīgi visu noteikumu Nr. 38 darbības apturēšanu, nevis to apturēšanu tikai daļā par nodevas apmēru un piemērošanas laiku? Es saprotu, ka varbūt kolēģi vēl papildinās, ko pašvaldība, teiksim, ir izdarījusi tajā laikā, kopš rīkojums ir izdots un kas faktiski vairs neatbilst īstenībā faktiskajiem apstākļiem, kas bija tajā laikā.

A. Laviņš.

Jā, Jautājums bija par saistošo noteikumu darbības apturēšanas apjomu. Lūdzu!

E. Silova.

Ir jāņem vērā, ka saistošie noteikumi paredzēja vairākas normas. Protams, ka vienas no būtiskākajām tiešām bija saistītas ar nodevas apmēru un ar nodevas piemērošanas periodu, bet tajā skaitā arī bija iekļautas personām labvēlīgas normas, piemēram, par to, ka nodevu par iebraukšanu var samaksāt ne tikai iebraukšanas dienā, bet arī nākamajā dienā. Tādējādi stimulējot cilvēkus tomēr maksāt šo nodevu, lai nepieļautu pārkāpumus. Un sanāk, ka ar šo saistošo noteikumu apturēšanu bija apturēts pilnīgi visu saistošo noteikumu projekts, nevis tikai atsevišķas normas.

V. Razumovskis.

Jā, paldies par jautājumu. Tātad, būtu atsevišķi jāveic... lai es varētu detalizēti atbildēt uz šo jautājumu, tad man, protams, būtu... ja es varētu to iesniegt rakstveidā... bet jāsaka tā, ka šie noteikumi kompleksi... kompleksi saturēja problēmu saknē – cenas paaugstinājums, termiņa periods. Un vēl tad mūsu šobrīd esošie strīdīgie jautājumi par to, kas ir nodevas nodrošinājums un tamlīdzīgi. Līdz ar to, ņemot vērā to saistošo noteikumu tvērumu, kādi viņi grozījumu tekstā bija izstrādāti, tad tajā brīdī tas apturēt visus saistošos noteikumus tika uzskatīts par samērīgāko instrumentu pārraudzības ietvaros.

A. Laviņš.

Nu, šāda ir atbilde.

Viss? Jautājumu nav?

K. Zaķis.

Nē, būs tomēr vēl jautājuma precizējums.

A. Laviņš.

Jā, lūdzu, virzāties uz priekšu.

E. Silova.

Jā, es gribētu uzdot jautājumu papildus. Ministrija šobrīd ir izstrādājusi likumprojektu „Gaisa aizsardzības likums”, kas šobrīd atrodas starpministriju saskaņošanas procesā. Un šis likumprojekts paredz tiesības valstspilsētām arī pieņemt saistošos noteikumus ar mērķi samazināt gaisa piesārņojumu un tajā skaitā izveidot vai nu zemu emisiju zonas vai arī maksas zonas. Un arī likumprojekta anotācijā ir vērtēta citu valstu pieredze attiecībā uz to, kā ar šādu nodevu vai maksu ieviešanu varētu samazināt transportlīdzekļu plūsmu un attiecīgi arī samazināt šo gaisa piesārņojumu. Un pēc būtības mēs secinām, ka ministrija savu izstrādāto likumprojektu ir pamatojusi ar tieši tādiem pašiem argumentiem, ar ko Jūrmalas dome ir pamatojusi savus izdotos saistošos noteikumus, kas ir apturēti. Vai jūs, lūdzu, varētu to komentēt?

V. Razumovskis.

Tieši kādā daļā man komentēt jūsu uzdoto jautājumu?

E. Silova.

Tieši attiecībā uz pamatojumu...

A. Laviņš.

Piedošanu... jautājuma būtība bija skaidri saprotama.

V. Razumovskis.

Jā, bet es diemžēl nevaru komentēt ne anotāciju, ne arī likumprojektu, jo diemžēl tur ir vides sektora cilvēki... es diemžēl esmu Pašvaldības departamenta direktors un man nav informācijas par šī likuma gaitu.

A. Laviņš.

Jā, es tikai... Labi, šāda atbilde ir, bet es tikai vēlreiz norādīšu uz jūsu statusu. Jūs esat ministra pilnvarotā persona šajā tiesas sēdē un runājat ministra vārdā... esošā ministra vārdā.

Labi, tāda ir atbilde.

Vēl citi jautājumi?

K. Zaķis.

Paldies, nebūs vairāk jautājumu.

A. Laviņš.

Paldies. Lūdzu, sēdieties.

Pēc šī jautājuma tiesai ir radies jautājums Jūrmalas domes pārstāvjiem. Lūdzu, Kusiņa kungs!

G. Kusiņš.

Jā, es gribēju vienu jautājumu saistībā ar jūsu nupat teikto.

Jūs norādījāt, ka ir izstrādāts šāds likumprojekts, un jautājāt ministra pārstāvim šādu jautājumu. Sakiet, lūdzu, vai šis arguments, ka šobrīd ir izstrādāts likumprojekts, ir juridisks pamats, lai ministrs apturētu vai neapturētu 2021. gadā Jūrmalas izdotos saistošos noteikumus? Vai, jūsuprāt, šis likumprojekts apstiprina to, ka ministrs bija tiesīgs vai nebija tiesīgs to darīt?

E. Silova.

Mans jautājums vairāk nebija saistīts ar tiesībām apturēt saistošos noteikumus, bet tieši ar ministra rīkojumā minēto, ka Jūrmalas dome nav pamatojusi... nav pieteikami ar šo pamatojumu, jo vienkārši mēs redzam no likumprojekta anotācijas, ka tie argumenti ir tieši tādi paši. Es domāju, ka tas neietekmē ministra tiesības apturēt vai neapturēt saistošo noteikumu projektu, bet jebkurā gadījumā mēs redzam, ka tā argumentācija ir pilnīgi vienāda.

G. Kusiņš.

Labi. Paldies, skaidrs.

A. Laviņš.

Paldies.

Turpinām lietas izskatīšanu ar pieaicināto personu uzklausīšanu.

Un, kā esam jau vienojušies, kā pirmā pieaicinātā persona būs vides aizsardzības un reģionālās attīstības lietu ministrs laikā, kad tika pieņemts rīkojums, ar kuru tika apturēti Jūrmalas valstspilsētas domes izdotie saistošie noteikumi par iebraukšanas maksas palielināšanu Jūrmalā.

Tiesas sēžu sekretārei, vai personas apliecinātie dokumenti ir pārbaudīti?

L. Stutāne.

Dokumenti ir pārbaudīti.

A. Laviņš.

Paldies.

Pleša kungs, aicinām jūs pie tiesas tribīnes.

Satversmes tiesa uzskatīja par lietderīgu uzklaut arī jūs kā ministru, kurš ir parakstījis šo rīkojumu. Un jūs jau tiesas sēdes gaitā dzirdējāt, kādi ir tiesas jautājumi, kas ir tie strīdīgie aspekti, par kuriem labprāt tiesa saņemtu atbildi. Un jums ir dota iespēja izteikties tieši. Lūdzu!

A. T. Plešs.

Godātā tiesa, paldies par iespēju šodien būt klāt un izteikties par lietas faktiskajiem apstākļiem.

Kā jau iepriekš arī ir izskanējis, liela daļa argumentācijas ir atrodama gan manis izdotajā rīkojumā, kamēr es pildīju vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pienākumus, gan arī sniegtajā atbildes rakstā Satversmes tiesai par lietas faktiskajiem apstākļiem.

Tomēr vēlos vērst uzmanību uz atsevišķiem punktiem, kas ir tostarp gan atrodami šajos minētajos materiālos, gan arī tapuši šīsdienas diskusijā, uz kuriem būtiski ir vērst uzmanību kontekstā ar izdoto rīkojumu par saistošo noteikumu Nr. 38 apturēšanu, ko izdeva Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība.

Pirmkārt, es vēlos atzīmēt, ka gan Pašvaldību likumā, gan arī citos normatīvajos aktos pašvaldībai ir noteikta rīcības brīvība, ciktāl tā var rīkoties, pieņemot lēmumus, pārvaldot savu teritoriju, rūpējoties par iedzīvotājiem un tamlīdzīgi.

Es konkrētos punktus neuzskaitīšu. Daļa no tiem jau šodien arī izskanēja šīsdienas debatēs.

Un viens no būtiskajiem elementiem, ko, protams, ir jāatzīmē, ko pašvaldība var darīt, ir, protams, ka teritorijas plānojumā pašvaldība var noteikt īpašas teritorijas, īpašas zonas, par kuru, tā teikt, kuru iebraukšanā var piemērot nodevu. Tas likumiski pašvaldībai ir atļauts.

Taču lielais jautājums šajā kontekstā, kas tika norādīts arī gan rīkojumā, gan arī atbildes rakstā, ir par samērīgumu, cik lielā mērā pašvaldība drīkst rīkoties tādos apstākļos, kas ierobežo plašas sabiedrības rīcības brīvību vai ir ierobežojošs faktors kopumā šāda veida lēmuma pieņemšanai.

Un šie ir tie faktiskie apstākļi, kas tādā ziņā arī ir jānoskaidro.

Tajā brīdī, kad šie apstākļi un informācija tika vērtēta, manis kā toreizējā ministra ieskatā, būtu iespējams arī šāda veida, tā teikt, sasniedzamos mērķus, ko Jūrmalas valstspilsēta definēja, sasniegt ar mazāk ierobežojošiem risinājumiem, nevis lielā daļā teritorijas ierobežot... noteikt iebraukšanas maksu teritorijā. Vienlaikus jāatzīmē, ka izejot no Teritorijas attīstības plānošanas likuma un tur dotajam

deleģējumam un pilnvarām, ministram ir laika ierobežojums, kurā ministrs var rīkoties attiecībā uz teritorijas plānojumu un, teiksim, apturēt to daļā vai tamlīdzīgi.

Vienlaikus kas ir svarīgi un ko ir būtiski uzsvērt gan ar viena vai cita risinājuma piemērošanu un arī izvērtēšanu, pieņemot saistošos noteikumus, ir alternatīvu izvērtējums, kas arī tostarp šīs dienas tiesas izskatīšanas sēdē ir vairākkārt izskanējis. Un, kā tas bija arī iepriekš norādīts, šāda alternatīva izvērtējuma padziļināti nav bijis ne pirmreizējos izdotajos saistošajos noteikumos, ne atkārtoti precizētajā dokumentā, lai patiesi pārlicinātos, ka Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ir izdarījusi visu savos spēkos, lai pamatotu šāda veida lēmumu – paaugstināt iebraukšanas maksu un noteikt to visu gadu.

Un kas varbūt ir tie apstākļi, kas pamato šāda veida, tā teikt, apsvērumus.

Pirmām kārtām jau uz... tostarp arī uz Satversmes tiesas tiesneses uzdoto jautājumu par zemo emisiju zonu, kas ir apspriežams kā viens no alternatīvajiem risinājumiem, kuru pašvaldība var piemērot, un noteikti, ja viens no mērķiem ir uzlabot sabiedrības veselību, rūpes par vides aizsardzību un kopējiem aspektiem arī virzīties uz Jūrmalas valstspilsētu kā klimatnoturīgu pilsētu, ja mēs tiešām gribam precīzi sasniegt mērķus, precīzi tos izmērīt, kuri no šādā ziņā iesniegtajiem datiem un pamatojuma nav īsti skaidrs, kādā veidā Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība to vēlas sasniegt, tad šis līdzeklis ir viens no precīziem mērķiem kādā veidā to var izdarīt, diferencējot, piemēram, automašīnas, kuras iebrauc Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā pēc izmešu apjoma, pēc dzinēju tilpuma. Un šeit tādā ziņā es... varbūt manas zināšanas ir par vājām, bet es īsti neredzu problēmas, kādēļ Jūrmalas valstspilsēta šādu risinājumu nevarētu noteikt.

Vēl jo vairāk arī pievienotajos tiesas materiālos mēs varam iepazīties ar Kronberga kunga nosūtīto vēstuli Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai kontekstā ar šo te nodevas noteikšanu kā alternatīvu izvērtējumu, lai tie autobraucēji, kuri iebrauc Jūrmalā un uzturas līdz divām stundām, viņi būtu atbrīvoti no šīs te nodevas, jo tas liecinātu, ka viņi nebrauc tranzītā, bet viņi patērē konkrētus pakalpojumus Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā.

Jūrmalas valstspilsēta atbildēja uz šo te priekšlikumu, ka tas nav īsti ekonomiski pamatots un turklāt Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība šajā vēstulē atbildēja, ka viņi nevar īsti izmērīt, cik tad daudz cilvēki tranzītā izbrauc Jūrmalai, ko mēs arī šodien dzirdējām tiesas sēdē.

Līdz ar to izejot no šādiem faktiskajiem datiem un analīzes, īsti nav skaidrs, kas tad ir tas patiesais mērķis, ko Jūrmalas valstspilsēta vēlas sasniegt ar šādu saistošo noteikumu precizēšanu un saistošajiem noteikumiem kopumā kā tādiem, ņemot tostarp vērā, ka gan saistošajos noteikumos viens no mērķiem bija tostarp arī noteikts ierobežot šos te tranzīta mērķus.

Vēl jo vairāk. Kā būtisks apstākļi ir jāuzsver arī tas, ka balstoties uz izvērtējumu, kuru... nezinu, kā tas ir šobrīd ministrijā, bet toreiz, kad pildīju pienākumus, izvērtējot saistošos noteikumus, ļoti būtiski bija balstīties tiešām uz šo pamatojumu, ko pašvaldība sniedz, pieņemot dažāda veida saistošos noteikumus un šeit mēs arī no vieniem tādiem apstākļiem varam secināt, ka Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības pieņemtie lēmumi ir manā ieskatā arī pretrunīgi no mērķu sasniegšanas viedokļa.

Kādēļ? Ja mēs raugāties no tā aspekta, kādā veidā pašvaldības plāno savu darbību, kādā veidā tiek pieņemti saistošie noteikumi, vidēja termiņa attīstības programmas un cita veida plānošanas dokumenti, ir tomēr zināma hierarhija, kādā veidā pašvaldībā šie dokumenti tiek organizēti. Un viens no pamatu pamata dokumentiem pašvaldībā ir, kas nosaka ilgāka perioda, kā lai saka, attīstību un to, kā pašvaldība organizē savu dzīvi, ir ilgtspējīgas attīstības stratēģija, kura Jūrmalā ir spēkā no 2010. gada un paredzēta līdz 2030. gadam. Un šeit ir bijusi arī tostarp argumentācija, ka šāda veida, teiksim, Jūrmalas problemātika ir... es atvainojos... Jūrmalas, teiksim tā viens no tādiem izaicinājumiem ir jautājumi, kas skar tūrisma attīstību, uzņēmējdarbības attīstību, kurai ir sezonāla ietekme.

Un, kā jau arī šodien tas tiesas sēdē tika norādīts, 2013. gadā, tostarp balstoties uz šiem te apsvērumiem, tika pieņemts lēmums iet prom no nodevas, kas tika iekasēta uz visu gadu, uz šaurāku periodu – attiecīgi no 1. aprīļa līdz oktobra beigām... es atvainojos, līdz septembra beigām, lai tādā veidā sasniegtu vienus no šiem mērķiem, kas ir definēti šajā dokumentā. Šobrīd Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība, pieņemot saistošos noteikumus, kuri tiek pagarināti uz visu gadu, šī te nodevas iekasēšana ir pretrunā ar ilgtspējības attīstības stratēģiju tādā aspektā, ka tas nedod pārlicību, kādā veidā Jūrmalas valstspilsēta plāno savu darbību kopumā.

Vēl es vēlos uzsvērt kontekstā ar šo te, tā teikt, pamatojumu un datus balstītu informāciju, ir arī šī te Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra vēstule un dati, kas šodien arī tiesas sēdē izskanēja. Bet šeit es vēlos vērst uzmanību uz vēl vienu faktoru, kas varbūt vēl neizskanēja, ir tas, ka arī institūcija šajā vēstulē norādīja, ka viens no būtiskajiem aspektiem, lai samazinātu vides piesārņojuma... vides riskus, kas tostarp arī ietekmētu sabiedrības veselību, ir nevis transports, bet apkures ierīces, kas ir problemātika Jūrmalā. Līdz ar to šeit atkal ir jautājums, kas ir tas mērķis saistošajiem noteikumiem, ko mēs īsti gribam panākt un kāds ir tas pamatojums, ko Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība attiecīgi arī sniedz.

Līdz ar to arī kontekstā ar likumu „Par nodokļiem un nodevām” arī īsti tādā ziņā nav skaidrs un saprotams šis, teiksim arī tā, nodrošinājuma apmērs. Kas ir tas, ko Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība pie šiem te līdzekļiem... ko viņa gan iegūst, gan plāno, kādā veidā šos te konkrētos mērķus tas arī sasniedz... Un līdz ar to tur arī ir kaut kādas pretrunas, kas ir minētas arī dokumentos par to, kas vienā pusē ir... kā mēs

redzam, ka tas ir preventīvs mērs, ka tomēr tas ir kaut kāds jautājums, kas ir saistīts ar nodrošinājumu un līdz ar to nerodas skaidrība, kas tad ir tie faktiski apstākļi, kādēļ šāda te nodevas noteikšana visu gadu un tā paaugstināšana tiek noteikta.

Papildus tam vēl vienu aspektu, ko noteikti ir vērts minēt, ir par izņēmumiem, kas ir noteikti saistošajos noteikumos, jo tur patiesībā šis te izņēmumu, kā lai saka, segments un kategorijas ir daudz plašāks par tikai Jūrmalā deklarētajiem iedzīvotājiem, vai kuriem ir tiesības dzīvot... īpašumi, īres tiesības un tā tālāk... Tur, tostarp, ir noteikti darbinieki vai institūcijas, kuras ir Jūrmalas pašvaldības institūcijas, vai tostarp arī valsts institūcijas, kurām tādā ziņā šī te darbība ir saitīta ar Jūrmalas valstspilsētas pašvaldību un vēl arī citi jautājumi.

Un līdz ar to arī no tāda mērķa sasniegšanas viedokļa, ja mēs vēlamies samazināt transporta intensitāti un līdz ar to visus saistošos elementus, ja mēs līdz galam īsti nevaram gūt pārlicību par to, cik tad lielā mērā un kādā apjomā šī te kustība gan, teiksim tā, valstspilsētas iekšienē notiek, gan arī transzīta kustība notiek, tad līdz ar to ir ļoti grūti secināt, kādā veidā šie te konkrētie mērķi varētu tikt sasniegti. Jo pretējā gadījumā, ja pašvaldība vēlas rūpēties par kultūrvēsturiskām vērtībām, vēlas rūpēties par sabiedrības veselību, rūpēties par ceļu infrastruktūru. Ja drīkst atļauties tādu piemēru, tad arī noteikti daudzas pašvaldības Latvijā ar šādu argumentāciju varētu ieviest iebraukšanas maksu un arī tostarp daļēji finansēt savas autonomās funkcijas, kas noteikti ir pretrunā tam, kādā veidā šīs te tiesiskās normas ir konstruētas un kādā veidā šim te pamatojumam būtu jābūt.

Līdz ar to kopsavelkot un secinot, es personīgi tajā brīdī, kad arī tika parakstīts šis te rīkojums par saistošo noteikumu Nr. 38 apturēšanu, gan arī šodien klausoties argumentāciju gan pieteicēju pusē, gan ministrijas pusē, arī godātās tiesas uzdotos jautājumus, man tā teikt, kā galvenie aspekti šeit vēl jo vairāk apstiprinās tas, ka trūkst nozīmīgu alternatīvu izvērtējums šim te projektam, ņemot vērā, ka tas tomēr ir nozīmīgs sabiedrības tiesību ierobežojums vienā pusē, jo tas neskar tikai Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības iedzīvotājus, tas, kādā veidā ir vērtēts šo te noteikumu samērīgums, kas tika minēts ir uzskaitīts arī rīkojumā, un, protams, šis te datu jautājums, kas ir svarīgs, lai vispār lēmumus varētu pieņemt un šeit tādas skaidrības līdz galam varētu arī nebūt.

Paldies, godātā tiesa. Tas no manis šobrīd ir viss.

A. Laviņš.

Pleša kungs, paldies jums par sniegto viedokli.

Vairāki jautājumi būs.

Pirmais ir saistīts ar šīs procesuālās kārtības ievērošanu, kā Jūrmalas valstspilsētas dome ir vērsusies tiesā. Un te ir šis aspekts, ka pēc tam, kad ir negatīvs atzinums no ministrijas bijis, Jūrmalas valstspilsētas dome ir precizējusi, kā pārstāvji norādīja šodienas tiesas sēdē, gan pašus saistošos noteikumus, gan paskaidrojuma

rakstu, kas ir nosūtīts arī ministrijai. Ministrija, saņemot šo, ir pieprasījusi papildu informāciju un, nesagaidot atbildi, redzot paskaidrojumu raksta papildinājumus, trīs dienas pēc tam, kad ir pieprasīta informācija, jūs pieņemat lēmumu par šo saistošo noteikumu darbības apturēšanu.

Varētu reflektēt par šo? Prasāt informāciju, nesagaidāt... precizējumi ir iesniegti, un tajā pat laikā sakāt, ka pašvaldība nav ievērojusi kātībūm kādā vērsties tiesā. Lūdzu!

A. T. Plešs.

Jā. Šī te argumentācija detalizēti jau ir norādīta atbildes rakstā, bet reflektējot arī šeit tiesas sēdē uz uzdoto jautājumu, tas pamats, kas ministrijai no tāda likumiskā viedokļa ir svarīgs, bija tajā brīdī, ir gūtais paskaidrojuma raksts uz, tā teikt, ministrijas izdoto atzinumu, ka ir kaut kādas konkrētas lietas jāprecizē. Un šis ir tas pamata dokuments uz kuru ministrija arī reflektēja secinot, vai konkrētie punkti, konkrētās problēmas pašvaldības izdotajā normatīvajā aktā ir novērstas.

Šajā gadījumā arī konstatējot un saņemot informāciju, kas tika iesniegta pēc 25. novembra, kad pašvaldība pieņēma precizējumus, kā jau izskanēja šobrīd arī no esošā ministra pārstāvjiem, netika gūta pārliecība, ka šis te paskaidrojuma raksts un saistošie noteikumi ir izlaboti pēc būtības, bet ir bijis formāls piegājiens šī te dokumenta labošanai, lai panāktu potenciāli tā pieņemšanu. Līdz ar to tas manā ieskatā ir bijis pamats tam, lai apturētu saistošos noteikumus.

A. Laviņš.

Respektīvi, ja reiz precizējumi neattiecas uz nodevas apmēru un uz nodevas piemērošanas termiņu, tad visa pārējā informācija, kas papildus tika sniegta, jūs uzskatījāt, ka tā nav atzinuma sniegto trūkumu novēršana pēc būtības. Tāda ir pieeja?

A. T. Plešs.

Jā, jo galvenokārt arī tie problēmjautājumi, kurus mēs norādījām pašvaldībai, tostarp, pieminētās konsultācijas ar privātpersonām un jau jūsu minētie galvenie aspekti saistošajos noteikumos par nodevas apmēru un nodevas maksu, netika laboti un netika izlaboti pēc būtības.

Šeit arī ir būtiski minēt, ka tas apjoms jau tikpat labi... kā lai saka... pēc būtības ir iespējams labot dokumentus arī uz īsāku lapu, tā teikt, apjomu, tur noteiktu lapu skaits nav tas būtiskākais, bet tikpat labi arī uz 100 un 120 lapām var uzrakstīt tādu pamatojumu, kur, iespējams, kāda jēga un satura nemaz nav.

A. Laviņš.

Paldies.

Nākamais jautājums attiecas uz jūsu rīkojuma 2.1. punktā norādīto. Citēšu... „saskaņā ar saistošo noteikumu Nr. 1 2. punktu saistošo noteikumu mērķis ir ierobežot tranzīta satiksmi...” tāpat, tie ir tie sākotnējie saistošie noteikumi... „caur Jūrmalas valstspilsētas teritoriju un veicināt videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu, nosakot nodevu ar mērķi ierobežot tranzīta satiksmi caur pilsētu, pēc būtības pašvaldība ir noteikusi nodevu par pašvaldības ielu lietošanu.”

Kāpēc jūs tā uzskatāt, ka tā ir nodeva par ielu lietošanu?

Jūrmalas valstspilsētas domes paskaidrojuma rakstā ir norādīts, ka tranzīta plūsmu samazināt, transportlīdzekļu daudzumu, kas atstāj izmešus Jūrmalas valstspilsētas teritorijā un īpašajā zonā, tādā veidā šo sasniedz un droši vien, ka to mēs varētu atzīt par vispārzināmu faktu, ka iekšdedzes dzinēji ir tie, kas rada noteiktus izmešus. Jūs rakstāt, ka, ja reiz ir noteikta nodeva, tad to ir jāuzskata kā nodevu par ielu lietošanu Jūrmalā.

A. T. Plešs.

Jā, tiesas priekšsēdētāja kungs, tas arguments, kas ir minēts rīkojumā, arī tika kā teikt, arī pamatots un tajā brīdī arī uzturēts un arī šobrīd es varu pievienoties ministrijas pārstāvjiem šajā te argumentācijā, jo, izejot no, tā teikt, normatīvā regulējuma klāsta, kas tajā brīdī tika secināts, un to, kādā veidā ir būvēti saistošie noteikumi Jūrmalas pašvaldībā, tas tieši tā arī izskatās, ka tiek iekasēta maksa par pašvaldības... teiksim tā, par ielas lietošanu, kur citādā veidā pašvaldībai šāds pilnvarojums nav dots.

Es varu piekrist jūsu argumentācijai tajā faktā, ka tas noteikti ir vispārzināms fakts, ka iekšdedzes automobiļi ietekmē negatīvi piesārņojumu, pilsētvidi un sabiedrības veselību, bet ņemot vērā jau šos te minētos faktus, ka īsti arī pašai Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai no tās informācijas, kas man ir pieejama, nav īsti skaidrs, cik lielā mērā tad transporta automobiļi tiek ierobežoti un kādā veidā tā kustība notiek pilsētā, tas rada jautājumus, kas ir šis te mērķis saistošajiem noteikumiem. Un līdz ar to tas ir viens no tādiem secinājumiem, uz kuru pamata mēs varam izdarīt šādu secinājumu, ka tas ir faktiski... kā lai saka... naudas iekasēšana par ceļa lietošanu no pašvaldības puses.

A. Laviņš.

Labi.

No 2.2. punkta jūsu rīkojuma ir lasāmi šādi teikumi: „ministrija secina, ka pašvaldība, pieņemot saistošos noteikumus Nr. 38, nav vērtējusi pašvaldības sniegto nodrošinājumu un tā samērīgumu ar nodevas likmes apmēru”. Un pašvaldībai neesot

bijusi izpratne par nodevas par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā objektu.

Labprāt dzirdētu jūsu apsvērumus, kur pašvaldība ir kļūdījies izpratnē par nodevas objektu. Nodevas objekts, kā mums paskaidroja, tā ir iebraukšanas maksa īpaša režīma zonā. Šajā tiesas sēdē netika apstrīdēts tas un no pārstāvja mēs saņēmām atbildi, ka nesaskata nekādus likuma pārkāpumus tajā, kādā ir noteikta īpaša režīma zona.

Kur jūs saskatījāt, ka pašvaldība ir maldījies izpratnē par nodevas objektu?

A. T. Plešs.

Jā, ja tas kā pašvaldība ir minējusi un kā tas šodien ir izskanējis tiesas sēdē šis te nodevas objekts ir par iebraukšanu, bet saistošo noteikumu viens no mērķiem ir tostarp mazināt transporta plūsmu, tranzīta plūsmu cauri pilsētai. Iebraukšana valstspilsētas teritorijā un tranzīta plūsma ir divas dažādas lietas.

A. Laviņš.

Tātad, iebraukšanas maksa un tranzīta plūsma ir divas dažādas lietas. Bet tas, ko mēs dzirdam tiesas sēdē un to es nesaku šobrīd no sevis, es tikai reflektēju, ko es dzirdēju, noteiktas maksas ieviešana regulējot personas rīcību. Ja šķērsojot noteiktu robežu par to jāmaksā, bet ir blakus apkārtceļš, par kuru nav jāmaksā, persona izvēlas doties pa apkārtceļu. Tātad šajā zonā par kuru tiek prasīta maksa, neiebrauc un izmešus neatstāj... es domāju, transportlīdzeklis, ar kuru persona iebrauc izmešus neatstāj. Tātad, lai kā būtu, vai tranzītā izbrauktu cauri šai zonai, vai arī aizbrauktu šajā zonā pie dzīvojošajiem radniekiem, par ko šeit tiek runāts, šis transportlīdzeklis noteiktus izmešus, ja tam ir iekšdedzes dzinējs atstāj.

Vai nodevas noteikšana nekoriģē personas rīcību? Jo jūsu arguments bija, ka tiesa, lūdzu, skatieties, tranzīta plūsma un transportlīdzekļu iebraukšana ir divas atšķirīgas lietas.

Izskaidrojiet šo, lūdzu.

A. T. Plešs.

Es arī uz jūsu komentāru, priekšsēdētāja kungs, arī varētu reflektēt arī jau uz šodien tiesā izskanējušo par to, kādā veidā ir salīdzināmi statistikas dati nosacīti salīdzināmos mēnešos, gados un tā teikt, rādītājus, lai varētu izdarīt kaut kādus secinājumus.

Un arī man neradās pārliecība, ka šādā kontekstā iekasētais nodevas apjoms, tostarp, arī līdz šim nosacīti varētu būt tik būtisks elements, lai samazinātu transportlīdzekļu plūsmu valstspilsētas teritorijā, tādā veidā ļaujot sasniegt mērķus, kurus pašvaldība ir nodefinējusi. Jo, kā mēs redzam, arī pietieicējas sniegtajā informācijā... nu, vasara ir ļoti loģiski, tā teikt, bagāts un ražīgs periods, kad Jūrmalas

valstspilsēta tiek apmeklēta un līdz ar to tas... kur tad ir korelācija, ja mēs tiešām varbūt arī vēlētos... ja Jūrmalas valstspilsēta vēlētos, iespējams, arī sasniegt mērķus, kā to ir definējusi un tostarp arī... kā lai saka, apkalpotu noteikto nodrošinājumu, par kuru Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības pārstāvji arī minēja, tad šeit būtu, iespējams, jāreflektē uz arī tiesneses pausto viedokli, iespējams, šai te iebraukšanas maksai būtu jābūt radikāli augstākai, lai tādā ziņā šos te konkrētos mērķus varētu sasniegt.

Bet vēl jo vairāk. Es domāju, tas pastiprina šo te situāciju, ka šāda veida arī nodevas iekasēšana un tā paredzēšana iekasēt visu gadu un nodevas apmērs nav salāgojams ar tiem mērķiem, ko pašvaldība pati ir definējusi.

A. Laviņš.

Paldies. Turpināsim vēl ar tiesnešu jautājumiem.

Un vārds jautājumu uzdošanai tiesnesim Jānim Neimanim. Lūdzu!

J. Neimanis.

Paldies.

Jā, es jums uzdošu jautājumu. Pirmkārt, es jūs neuzlūkošu kā liecinieku vai es nepratināšu par faktiskajiem apstākļiem, bet tā drīzāk kā politiķi, kas tajā laikā darbojās attiecīgajā jomā. Mēs dzirdējām no ministra pārstāvja šodien, ka iemesls rīkojuma izdošanai bija cilvēku zvani un vēstules, saņemot šo regulējuma projektu ministrijā. Un jūs esat... jūs pirms šī rīkojuma izdošanas bijāt ilgu laiku arī ministrijas vadītājs politiskajā līmenī arī vēl laiku atpakaļ, parlamentārais sekretārs, kad ministriju vadīja jūsu pārstāvētā politiskā spēka kolēģis, un es mēģinu saprast, ka jū... tātad rīkojums ir pamatots ar apsvērumu, ka pašvaldība ir rīkojusies ārpus likuma, ka tā nosaka faktiski maksu par ielu lietošanu, ka tātad tie iebildumi ir vērsti pret maksu par iebraukšanu Jūrmalā īpašā rezīma zonā kā tādu vispār.

Un mani urda šis jautājums, kāpēc tieši 2021. gada beigās, tātad valsts jūsu pārstāvētā politiskā spēka personā vērsas pret šo jautājumu, kāpēc tas netiek aktualizēts ātrāk vai tas ir, piemēram, ticis aktualizēts ātrāk? Un varbūt jūs esat informēts, kāpēc vēl joprojām valsts nesaskaņo jaunus Jūrmalas šīs iebraukšanas maksas noteikumus? Tajā pašā laikā, ja tie argumenti ir vērsti pret pašu pašvaldības rīcību nosakot maksu kā tādu, lai tie būtu 2 eiro vai 1,50 vai simboliski 10 centi par iebraukšanu, nu kas tur ir apakšā šim jautājumam?

A. T. Plešs.

Paldies par uzdoto jautājumu.

Es, jā, varu reflektēt uz to laiku, kamēr es pildīju ministra pienākumus ministrijā, iespējams, nedaudz arī uz, tā teikt, mūsu politiskā spēka pārstāvniecību ministrijā tajā laikā. Un es varētu secināt un teikt, ka viens no tādiem būtiskiem

uzstādījumiem gan manā ministrēšanas laikā, gan arī tad, kad es pildīju parlamentārā sekretāra pienākumus, bija ļoti būtiski un padziļināti vērtēt pašvaldību tiesiskumu un to, kādā veidā pašvaldības realizē tām likumos deleģētās tiesības, pilnvaras, tostarp arī autonomās funkcijas un visas saistītās lietas un tiesības, kas pašvaldībām izriet. Un tā bija ļoti skaidra prioritāte, lai ieviestu, ja es tā varētu teikt, savā ziņā kārtību pašvaldībās, kādā veidā saistošie noteikumi un arī tostarp teritorijas plānošana notiek.

J. Neimanis.

Paldies. Es sapratu.

Un tad man ir jautājums. Ja tā bija prioritāte, tad kāpēc visu šo laiku tātad ministrija ministra personā nevērsās valdībā un neapstrīdēja šos pašus noteikumus, kas regulēja transportlīdzekļu iebraukšanu īpašā režīma zonā pēc būtības, ka tie ir nelikumīgi vai neierosināja grozīt attiecīgi likumu „Par nodokļiem un nodevām”, kas paredz šādas maksas vispār ieviešanu un tamlīdzīgi?

A. T. Plešs.

Jā. Šeit būtiski ir atzīmēt to, ka tajā brīdī, protams, ministrija veica gan pašvaldību tiesiskuma uzraudzību, gan, kā lai saka, reaģējošā kārtā... saņemot konkrētus saistošos noteikumus vai citus normatīvos aktus, kurus pašvaldības izstrādā un uz tiem sniedzot viedokli, vienlaikus, protams, arī aktīvi raugoties, kur kaut kādi problēmjautājumi būtu.

Bet šeit ir arī praktiski jāsaprot jautājums no tā par to, cik liela ir ministrijas kapacitāte un cik daudz ekspertu var dot atzinumus, izvērtēt jautājumus uz saistošajiem noteikumiem, kuri ienāk simtiem. Ir ierobežots cilvēku loks. Bet tajā brīdī mēs darījām vislabāko, kas ir mūsu spēkos un iespējās, definējot konkrētus jautājumus, kuri pašvaldībām ir jāievēro. Ja tie netiek ievēroti, tad, protams, attiecīgi rīkojoties un šajā gadījumā arī saņemot noteikumus no Jūrmalas valstspilsētas mēs attiecīgi rīkojāties.

J. Neimanis.

Jā, es sapratu par kapacitāti. Bet tad ir jautājums nākošais, loģiski, ja bija kapacitāte izdot rīkojumu, ar kuru apturēt grozījumu spēkā stāšanos, ar tiem pašiem argumentiem jau var teorētiski... nu, viņi jau bija uzrakstīti, vērsties arī pret pašiem noteikumiem pēc būtības. Un tur nekas papildus jau vairs nav. Jeb jūs domājat, ka tur vēl kaut kas ir jāraksta klāt?

A. T. Plešs.

Nu, šajā brīdī... toreiz, 2021. gada rudenī un nogalē, kad tika iztirzāti šie te saistošie noteikumi un beigās arī pieņemts lēmums par šo te saistošo noteikumu apturēšanu, tas, protams, ir galējais līdzeklis, kas ir ministra rokās, lai pieņemtu šādu

lēmumu. Līdz tam, protams, ir jādara viss iespējamais, lai tiesiskā ceļā, iespējams, šo situāciju censtos atrisināt bez šādas, iespējams, pārmērīgas iejaukšanās pašvaldības darbā. Kas, protams, ir likumā noteikts kā ministra pilnvaras, bet daudz labāk, arī manā ieskatā arī šobrīd, ja pašvaldību uzraugošā ministrija redz, ka konkrētajā pašvaldībā ir problēmas ar saistošajiem noteikumiem, tad tos var izlabot, tā teikt, sarunu ceļā. Un tas, patiesībā ir biežākais apstāklis un biežākais, kā lai saka, scenārijs, kā tas iepriekš arī notika.

Līdz ar to šajā situācijā arī aizejot tik tālu, ka Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība vērsās Satversmes tiesā, tostarp izmantojot un aizstāvot savas tiesības, tas noteikti arī ir precedents un arī svarīgs jautājums no tāda likumiskā viedokļa, kur svarīgākais tiesiskuma uzraugs valstī pasaka, kā tad ir...

J. Neimanis.

Paldies. Es visu sapratu jau no pāris teikumiem.

A. Laviņš.

Vārds jautājumu uzdošanai tiesnesim Gunāram Kusiņam. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā. Labdien. Man būs vairāki jautājumi.

Jūs jau bijāt klāt šodienas tiesas sēdē. Un tad mans jautājums ir par to, kā jūs saprotat to alternatīvo līdzekļu izvērtēšanas metodoloģiju. Jūs savas uzstāšanās sākumā teicāt, cik padziļināti ir jāvērtē un tad es pierakstīju... „jāizdara viss, kas ir tās spēkos”.

Sakiet, lūdzu, tad pēc kādas metodoloģijas... nu, jūs esat praktiski vērtējis, tātad jums atbilstoši kādreiz spēkā esošajam Pašvaldību likuma 49. pantam tad bija jāvērtē šie iespējamie nelikumīgie pašvaldību izdotie normatīvie akti. Kā tad jūs saprotat, cik plaši ir jāvērtē tās iespējamās alternatīvas? Šodien jau ir vairākas ir izskanējušas. Nu ko tad Jūrmala patiesībā te nav izdarījusi?

A. T. Plešs.

Manā ieskatā šīs alternatīvas ir jāvērtē atkarībā no tā, cik personu ierobežojoši vai tiesību aizskaroši konkrētie saistošie noteikumi ir, jo šādā gadījumā šie te saistošie noteikumi neregulē tikai Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā deklarēto iedzīvotāju tiesības, vai, iespējams, konkrētā Jūrmalas valstspilsētas ciemā dzīvojošo cilvēku tiesības, tas tostarp varētu pat secināt, ietekmē arī pārējo Latvijas Republikas pilsoņu tiesības pārvietoties, iebraukt, apbraukt Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai. Un arī tas, kas arī šodien tiesas sēdē izskanēja kā interesants manā ieskatā arguments, kuru noteikti arī padziļināti būtu jāvērtē, ja pašvaldībai ir svarīgi šie te sabiedrības veselības un vides apstākļi, kādēļ tad Kauguros šāda, teiksim, te zona nav noteikta. Ja drīkst tā izteikties,

kādēļ tad Kauguru iedzīvotājiem būtu jābūt tiem cietējiem, iespējams, tajā tranzīta satiksmes plūsmā, tā teikt, noņemot šo te stāstu no citas Jūrmalas daļas.

G. Kusiņš.

Mans jautājums ir tādēļ, ka Satversmes tiesai ir izstrādājusies konkrēta metodoloģija jau attiecībā uz saudzējošākiem līdzekļiem, vērtējot dažādu nodokļu likumus. Un tad tā Satversmes tiesas metodoloģija ir tāda, ka Satversmes tiesa par saudzējošāku nevar uzskatīt tādu līdzekli, kas uzliek ierobežojumus citai personai.

Sakiet, lūdzu, jūs pateicāt, ka... nu, es nezinu, es varbūt saklausīju alternatīvas... apkures iekārtu izmantotājiem uzlikt nodokli vai vēl kaut ko. Sakiet, lūdzu, vai tad ar alternatīvu būtu uzlikšana nodevas samaksāšanas pienākumu kādai citai personu grupai? Vai jūs ar tādu rīcību tad nesaskatītu, ka tas iet pretrunā ar Satversmes tiesas atzīto par alternatīvajiem līdzekļiem?

A. T. Plešs.

Šeit tātad noteikti būtu arī jāanalizē, kā tas, teiksim tā, iet kopā tostarp arī ar, kā man zināms, Vides aizsardzības un reģioinālās attīstības ministrijā izstrādātiem plānošanas dokumentiem, kas iet sasaistē tostarp ar mērķiem, kas ir Eiropas Savienības kontekstā jāsniedz attiecībā uz gaisa piesārņojumu, ja runājam par šo te konkrēto piemēru. Un tur viens no rīcības scenārijiem ir aplūkot, kā viens no vislielākajiem piesārņotājiem, patiesībā tas kritiskākais apstāklis pilsētās ir tieši apkures iekārtas, kuras potenciāli būtu jānomaina uz videi draudzīgākām apkures iekārtām, lai uzlabotu dzīves kvalitāti, sabiedrības veselību un citus ar vides aizsardzības un klimata mērķiem saistītus jautājumus. Tas ne vienmēr, manā ieskatā, nepagērētu arī konkrētu nodokļu vai nodevu uzlikšanu. Šeit arī gan valsts, gan pašvaldība var nākt talkā ar atbalsta mehānismiem, topstarp arī finansiālā formā, lai sniegtu iedzīvotājiem iespējas izmantot, tā teikt, šādus valsts vai pašvaldības rīkus, lai nomainītu apkures iekārtas, kas ir mazāk piesārņojošas.

G. Kusiņš.

Es saprotu jūs... Bet mans jautājums bija vairāk par metodoloģiju. Tātad, ja ir norādīti, kādi ir leģitīmie mērķi, kādus mērķus tad Jūrmalas pašvaldība vēlas sasniegt. Un nosaka, ka šos mērķus sasniegs... tajā skaitā, lai sasniegtu šos mērķus, nosaka nodevu par iebraukšanu īpaša režīma teritorijā un Satversmes tiesa, kas gan ir, protams, uz citu, bet jūs varbūt varat pateikt, vai tas neatbilst tām iespējām attiecināt uz šo lietu... ka tas nevar uzlikt ierobežojumus citām personām. Vai, jūsuprāt, tad ministrija var vērtēt un ieteikt šos alternatīvos līdzekļus tik plašā apjomā? Vai, citiem vārdiem sakot, pārmet Jūrmalai, ka tā nav vērtējusi, vai šo nevar sasniegt... nu, es nezinu, nosakot tur apkures katlu ierobežojumus jeb nodevas samaksāšanu vai vēl kaut ko tādu.

Jūs tā vērtējat iespējas dažādas alternatīvas?

A. T. Plešs.

Es šajā gadījumā... jā konkrēti atsaucoties un vēlreiz minot šīs te apkures iekārtas, atsaucos uz to, ka tas ir minēts LVĢC vēstulē, ka tā būtu tā kritiskākā vieta, kur Jūrmalas pašvaldībai būtu jāpievērš uzmanība, ja vēlētos sasniegt šos te mērķus, ko Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ir izvirzījusi. Un es domāju, ka šeit tas lielais jautājums un apsvērums, atgriežoties pie tā, ko es jau minēju, cik pamatoti dati un informācija ir, lai ar tostarp ar šīs nodevas noteikšanu ilgākā periodā izvirzītos mērķus var sasniegt.

G. Kusiņš.

Jā, bet vai tas, ka mēs redzam, ka ir kāda cita iespējama rīcība, vai tas, jūsuprāt, uzreiz padara par nelikumīgiem pašvaldības saistošos noteikumus, ja nav vērtētas alternatīvas, kur šo pienākumu uzliktu pilnīgi citiem subjektiem nevis tām personām, kuras iebrauc šajā zonā, bet tiem Jūrmalas iedzīvotājiem, kas izmanto apkures iekārtas. Vai tas, ka ir citi veidi, uzreiz padara par nelikumīgu to, ko Jūrmalas pilsēta ir noteikusi maksu par iebraukšanu?

A. T. Plešs.

Noteikti nē. Bet šeit būtu jābūt svarīgam šim te pamatojumam, ko es, lasot paskaidrojumu rakstu, nevarēju izdarīt secinājumu, ka šo te alternatīvu izvērtējums ir bijis pietiekams, ņemot vērā tik lielu iesaistīto un aptverošo personu loku, lai sasniegtu šos te mērķus, kas ir izvirzīti.

G. Kusiņš.

Jā.

Un tad vēl par vienu jautājumu. Kādreiz spēkā esošais Pašvaldību likuma 49. pants paredzēja, ka nelikumīgus domes noteikumus tad var apturēt vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs. Jūs pieminējāt kā argumentu, ka ir jābūt pašvaldības stratēģijai.

Sakiet, lūdzu, vai pašvaldības saistošo noteikumu iespējamā neatbilstība kādiem pašvaldības stratēģijas dokumentiem, ir pamats ministram apturēt pašvaldības saistošos noteikumus? Tad jūs tā uzskatāt, ka tā ir nelikumīgā saistošo noteikumu izdošana vai kā savādāk?

A. T. Plešs.

Es uzskatu un tajā brīdī, kad es arī biju ministra amatā, mēs vērtējām dažādu pašvaldību, kā lai saka, tostarp arī saistošo noteikumu ietvaru atbilstībā pret šiem te stratēģiskajiem attīstības dokumentiem, kas nosaka pamatu tam, kādā veidā šī te saimniecība uz vietas tiks organizēta.

Varbūt tas tieši neattiecas uz konkrēto lietas izskatīšanu, bet es kā piemēru varu minēt, ka arī pie šībrīža apstākļiem, kad mums ir svarīga enerģētiskā neatkarība, pašvaldības pēc administratīvi teritoriālās reformas izstrādāja savas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas, kur tostarp arī raudzījās, kādā veidā atjaunojamie energoresursi būtu iekļaujami vai nebūtu iekļaujami.

Un šie bija arī apstākļi, kurus mēs tostarp arī vērtējām, vai tas kas ir pateikts šajos te dokumentos, kā ilgstošā, tā teikt, attīstības plāksnē saskan ar to, ko pašvaldība pieņem saistošajos noteikumos, vai citos normatīvajos aktos. Jo tādā ziņā arī no plānošans viedokļa šai te hierarhijai ir nozīme, jo citādāk tad, atvainojiet, kāda jēga mums ir smērēt papīrus un taisīt stratēģijas, ja mēs tiem vienkārši nesekojam.

G. Kusiņš.

Labi.

Un pēdējais jautājums. Šodienas tiesas sēdē jau ir izskanējis... 49. pants deva iespēju apturēt normatīvo aktu vai to atsevišķu punktu darbību. Tātad ir apturēta visu saistošo noteikumu darbība. Šie saistošie noteikumi, lai arī lielā mērā un pārsvarā tie punkti ir saistīti ar iebraukšanu, ar dažādu maksu palielināšanu, tomēr vairāki punkti ir tādi, kas, piemēram, vienādo atvieglojumus, man liekas, sporta treneriem vai sporta iestāžu darbiniekiem, tad vēl bija atsevišķi punkti, kas attiecas uz dzīvojamās telpas īres līgumu reģistrācijas kārtību.

Sakiet, lūdzu, vai, jūsuprāt, 49. pants dod iespēju, ja ir konstatēta, jūsuprāt, neatbilstība vienos, uzreiz apturēt visus? Un vai ministra pienākums tādā gadījumā nav izvērtēt? Vai patiešām ir juridisks pamats apturēt visus vai apturēt tikai daļu? Paldies.

A. T. Plešs.

Jā, ministram vienmēr ir iespēja, izejot no juridiskā pamatojuma, balstīties un raudzīties, vai šie te saistošie noteikumi ir apturami daļā vai pilnībā.

Un šeit es varētu norādīt arī to, ko es minēju sākotnēji, ka viens no tādiem apstākļiem vai ir bijis pietiekams pamatojums kopumā ar saistošajiem noteikumiem raugoties uz mērķa sasniegšanu, ko pašvaldība ir definējusi, arī uz šo te noteikto izņēmumu klāstu, kas ir noteikti saistošo noteikumu pielikumā.

Un otrs jautājums sasaistās ar šo te jautājumu, cik kopumā šī te sistēma noteikt pašvaldība nodevu par ceļu lietošanu atbilst likumam.

G. Kusiņš.

Jā, bet, piemēram, tur bija 1.11. punkts – atbrīvojami no nodevas samaksas, piemērojot dzīvojamās telpas īres līgums ir ierakstīts Zemesgrāmatā.

Sakiet, lūdzu, kāda argumentācija tad būtu nepieciešama, lai apturētu šāda punkta darbību?

A. T. Plešs.

Kā jau minēju un kā tas bija minēts arī rīkojumā, viena no šīm te argumentācijām, kāpēc rīkojums tika izdots un saistošie noteikumi apturēti, ir kopumā raudzīties, vai pašvaldība ir tiesīga noteikt maksu par ceļa lietošanu.

G. Kusiņš.

Tāpat, tas arguments ir, vai pašvaldība ir tiesīga noteikt maksu. Līdz ar to tas atbrīvojums vienkārši ir nākamās pakāpes jautājums, jo pamatjautājums jau ir...

A. T. Plešs.

Nu, viņš būtu sasaistīts tad tādā ziņā...

G. Kusiņš.

Jā. Paldies. Sapratu.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds tiesnesim Artūram Kučam. Lūdzu!

A. Kučs.

Labvakar! Man būs viens jautājums.

Kā es saprotu, tad arī jūsu iebildumi... jūs mani precizējiet, ja es nepareizi saprotu, jo te ir jāatšķir ministrijas viedoklis un jūsu viedoklis... ka paskaidrojuma rakstā tie veiktie precizējumi, ko pašvaldība veic, ka tie ir tikai tehniski un formāli. Un ka tie principā pienācīgi nenovērsa atzinumā norādītos trūkumus. Līdz ar to pašvaldība arī nav ievērojusi to kārtību, kādā viņai bija jādara. Principā, ja es pareizi saprotu, pašvaldībai tad vajadzēja publicēt „Latvijas Vēstnesī” iebildumus un iet to ceļu.

Un tad mans jautājums... sasaistot arī ar ministra, šībrīža ministra pārstāvja pozīciju, viņš teica, ka precizējumi būtu tad, ja pašvaldība būtu norādījusi, ka viņa atceļ šo nodevu uz gadu vai arī atceļ to paaugstinājumu. Vai to precizējumu var saprast tik šauri? Vai tikai pie tādiem gadījumiem jūs teiktu, ka pēc būtības pašvaldība ir novērsusi ministra iebildumus? Vai jūs redzētu viņu plašāk?

A. T. Plešs.

Es teiktu, ka tie būtu vieni no galvenajiem apsvērumiem, kuri būtu vērtējami. Kā tas šodien arī tiesas sēdē jau ir izskanējis un arī rīkojumā pēc tam arī detalizēti vērtējot šos te apstākļus, arī tiek nonākts līdz citiem secinājumiem. Līdzīgi kā šīs dienas tiesas sēdē... nāk klajā vēl papildus argumenti, kuri iepriekš, iespējams, nebija zināmi.

A. Kučs.

Un kāpēc es to jautājumu uzdošu, ja es paskatos ministrijas atzinumu 2021. gada tāpat oktobri... es tā īsi tagad nolasīšu, ir jautājums, vai no tā atzinuma varēja saprast, ka jūs tiešām vēlaties, lai tā nodeva tiktu atcelta uz gadu, vai arī... jo tur ir pateikts: lūdzu pārskatīt noteikumus, tajā skaitā pārvērtēt nodevas nepeiciešamību, tas tur ir... pārvērtēt nodevas objektu, nodevas mērķi un tāpat izvērtēt arī alternatīvas. Vai no šī varēja saprast pašvaldība, vai tas bija pietiekami skaidrs arī lasot tekstu, ka tāpat tie iebildumi bija tādi, ka pašvaldībai tad tiešām pēc būtības bija jāatceļ nodevas apmērs uz gadu vai arī tā summa...

A. T. Plešs.

Manā ieskatā arī jūsu citētais teksts no atzinuma ir pietiekams pamats, lai tālāk gan ministrija rīkotos, gan arī manā ieskatā pašvaldība saprastu, kas ir tas darba tvērums, kas ir nepieciešams.

A. Kučs.

Labi. Paldies.

A. Laviņš.

Lai arī vispārīga atbilde, bet tādu esam saņēmuši un pieņemam.

Jūrmalas valstspilsētas domes pārstāvjiem jautājums, vai jums būs jautājumi Pleša kungam?

K. Zaķis.

Pāris.

A. Laviņš.

Lūdzu.

K. Zaķis.

Pleša kungs, labdien.

Par cik es zinu, ka jūs neesat ar juridisko izglītību, man būs tiešām tikai pāris jautājumu.

Teiksim, tikko atbildot uz jautājumiem un arī, teiksim, iesaistot sarunā arī tiesas iepriekš apgalvoto, tad viens no veidiem, teiksim, šī te alternatīva jūsu ieskatā varētu būt, teiksim, arī tāda nodeva... 10 eiro jūs pieminējāt... bet kas jau tā kā liktu apdomāt šo te iebraukt vai neiebraukt, ka tas varētu būt viens no alternatīvajiem veidiem. Tāda summa, kas jau varēt likt aizdomāties cilvēkiem, vai braukt vai nebraukt iekšā, vai es saprotu pareizi?

A. T. Plešs.

Tam būtu jābūt vienam no pamatotajiem apsvērumiem, kas pašvaldībai būtu jāvērtē, pirmkārt, lai sasniegtu mērķi un, otrkārt, arī raudzīties, kā tas iekļaujas kopējā tiesiskajā ietvarā.

K. Zaķis.

Un es pieļauju, ka šādi te apsvērumi arī ministrijā tajā laikā noteikti arī bija. Tas varētu būt viens no veidiem, teiksim...

A. T. Plešs.

Grūti būs atbildēt, nevaru apgalvot, kas katrā gaitenī virmoja ministrijā tajā laikā.

K. Zaķis.

Labi. Skaidrs.

Bet vai, tiksim, jums vai, teiksim, kā ministrija tobrīd esot ministram, šādus te pieņēmumus vērtējot... vai vispār tika izvērtēts arī tas, ka pašvaldības mērķis jau nav aizbiedēt cilvēkus projām? Vai jūs... kā pats sakāt... tad vērtējot šos te tiesību mazāk ierobežojošos līdzekļus, viņus vērtējāt tādā izpratnē, kā Kusiņa kungs arī teica, teiksim, tādā samērīguma testa izpratnē vai vienkārši... teiksim, 10 eiro nodeva, nu, jā, viņa varbūt liktu cilvēkiem izvērtēt, vai vai braukt vai nebraukt iekšā... jūs vienkārši vērtējat šīs te alternatīvas kā vispār ir tādas vai nav tādas, nevis samērīgumu tieši testa izpratnē?

A. T. Plešs.

Man noteikti grūti... tā kā jūs minējāt, ka es neesmu jurists, grūti varbūt precīzi nodefinēt, ko nozīmē samērīguma tests, bet reflektējot gan uz rīkojumā pausto, gan pēcāk arī, tā teikt, ministrijas sniegtajā viedoklī, samērīgums ir viens no būtiskiem faktoriem, kas kopumā tiek vērtēts tajos brīžos, kad saistošie noteikumi no pašvaldības tiek izdoti. It sevišķi tādos gadījumos, kad tie ir izteikti ierobežojoši vai aizliedzoši plašām sabiedrības grupām.

K. Zaķis.

Skaidrs. Labi. Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Vai ministra pārstāvjiem būs jautājumi Pleša kungam?

V. Razumovskis.

Nē, nebūs jautājumu.

A. Laviņš.

Paldies.

Pleša kungs, paldies jums par dalību tiesas sēdē, par atbildēm uz jautājumiem.

Parasti es tādās reizēs novēlu jauku pēcpusdienu un variet doties savās ieplānotajās gaitās, bet šoreiz es palūgšu uzkavēties vēl tiesas sēžu zālē. Iespējams, vēl kādi citi jautājumi radīsies pēc tam, kad citas pieaicinātās personas uzklausīsim. Paldies par sapratni.

Paldies.

Turpinām uz klausīt pieaicinātās personas.

Kā nākamā pieaicinātā persona ir tiesību zinātņu doktors, valststiesību zinātņu eksperts Edvīns Danovskis.

Personas apliecinājoši dokumenti ir pārbaudīti?

L. Stutāne.

Dokumenti ir pārbaudīti.

A. Laviņš.

Paldies.

Danovska kungs, aicinām jūs sniegt viedokli šajā lietā.

Un būtībā labprāt dzirdētu refleksiju uz aspektiem, ko mēs esam dzirdējuši šajā tiesas sēdē, kas ir viens no tādiem strīdus āboliem: kas ir nodrošinājums Ministru kabineta noteikumu Nr. 480 4. punkta izpratnē. Pašvaldība uzskata, ka tie izdevumi, kas attiecas uz dažādu autonomo funkciju izpildi, var tikt ieskaitīti kā nodrošinājums, kas pamato šādas pašvaldības nodevas ieviešanu. Turpretī mēs dzirdam no ministra pārstāvjiem, ka pašvaldību autonomo funkciju veikšanā izlietotie līdzekļi nebūtu sasaistāmi ar nodrošinājumu šo Ministru kabineta noteikumu 4. punkta izpratnē.

Tātad, jautājums ir pašvaldību autonomo funkciju izpratne un sasaiste ar iespējamām pašvaldību nodevām, un nodevu izpratne par to, ka nodeva ir kā sava veida ienākums par to, kādus pakalpojumus pašvaldība sniedz.

Tie ir tie primārie aspekti, kur mēs labprāt dzirdētu no jums refleksiju. Paldies.

E. Danovskis.

Paldies, godātā tiesa.

Klasisks pašvaldību ienākumu avots ir gan nodokļi, gan nodevas. Un ja ir nepieciešams pašvaldībai pildīt jaunus uzdevumus un arī Pašvaldību likums nosaka, ka ir jāpafredz finanšu avoti. Un tāpēc nodevas un nodokļi vispār tas ir viens no tradicionālajiem pašvaldību ieņēmumu avotiem.

Ja man jums ir jāsaka par šo Ministru kabineta noteikumos ietvertu jēdzienu „pašvaldību nodrošinājums”, man ir jāatzīst, ka es šo jēdzienu, līdz pat šim gadam man nebija nācies ar viņu saskarties manā profesionālajā darbībā.

Man nav arī zināmi apsvērumi, kas ir bijuši par pamatu Ministru kabineta noteikumos šādam regulējumam, tas ir, 2005. gada Ministru kabineta noteikumi.

Es nevarēju iepazīties ar šo noteikumu izstrādes materiāliem, kas varētu būt noderīgi. Taču kas nu gan ir svarīgi likumā „Par nodokļiem un nodevām” ir noteikts, ka pašvaldības nodeva nav uzskatāma tiešā veidā par šiem... viņu nedrīkstētu tieši saistīt ar pašvaldības sniegtajām izmaksām. Un tas tāpat attiecībā uz pašvaldību nodevām ir noteikts likuma „Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 3. punktā, proti, pašvaldības nodevas apmērs nav tiešā veidā saistīts ar pašvaldības institūcijas vai tās struktūrvienības veiktās darbības izmaksu segšanu. Tas tur ir noteikts. Līdz ar to man ir zināmas tādas, pat varētu teikt, pārdomas jautājumā par to, kas Ministru kabineta noteikumos bija domāts ar šo pašvaldības nodrošinājumu. Es varu labākajā gadījumā saprast, ka pašvaldība nedrīkstētu prasīt nodevu par kaut ko tādu, ar ko viņa vispār nav saistīta. Bet likumā taču ir jau šie nodevu objekti ir izsmeļoši uzskaitīti. Un skaidrs, ka tur nav šīs nodevas paredzētas tikai un vienīgi pašvaldības izmaksu segšanai. Viņām ir arī nepārprotami regulatīva nozīme, tostarp, tādā kontekstā, kā tas ir pieņemts ar šiem Jūrmalas pilsētas domes saistošajiem noteikumiem.

A. Laviņš.

Šis aspekts, ko mēs varam tiesas sēdē dzirdēt no pieteikuma iesniedzējas pārstāvja, ka samērā apjomīgi izdevumi par ceļu, ielu infrastruktūras uzturēšanu, par ieguldījumiem vides uzlabošanā, kas ir pašvaldības autonomās funkcijas, ka pašvaldība uzskata tos kā sava veida nodrošinājumu, kas var pamatot nodevas noteikšanu

Jūs uz šo nevarat reflektēt, jo, kā jūs minējāt, ar jēdzienu „pašvaldību nodrošinājums” savā profesionālajā darbībā līdz šim neesat operējis, ja?

E. Danovskis.

Jā.

A. Laviņš.

Jā... būtībā tas arī ir galvenais apsvērumš, kas mūs interesēja saistībā ar šo.

Labi. Turpināsim vēl ar citiem tiesnešu jautājumiem.

Vārds tiesnesim Gunāram Kusiņam. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā, labdien, Danovska kungs.

Man viens jautājums. Līdzīgi, kā es uzdevu jautājumu arī Pleša kungam. Tātad ministram ir tiesības apturēt nelikumīgi izdotos pašvaldības saistošos noteikumus. Un šodien mēs diskutējam par to metodoloģiju jeb par to, cik plaši ministrs var izteikt argumentus par saudzējošākiem līdzekļiem... pa alternatīvām, par saudzējošākiem līdzekļiem.

Sakiet, lūdzu... nu, tāds abstrakts jautājums... vai, jūsuprāt, ministram varētu būt tāda pati metodoloģija par alternatīvu izvērtēšanu, kā līdzīgi Satversmes tiesai, vai arī kāda atšķirīga metodoloģija, un ja atšķirīga, tad vai tā varētu būt kaut kā pamatota? Paldies.

E. Danovskis.

Jā. Paldies.

Ministrs vērtēt saistošos noteikumus var vienīgi juridiskā aspektā. Un nekādā veidā ne politiski, ne lietderības... Piemēram, jautājums par to, vai... šeit es nerunāju atkal tieši šī otrā samērīguma testa nepieciešamības kontekstā, bet atkal, vai ir lietderīgi vai nelietderīgi noteikt, tie ir politiski jautājumi. Šeit, protams, ministrs var izmantot tikai un vienīgi juridiskus apsvērumus. Tikai un vienīgi juridiskus apsvērumus, lai pamatotu, kā attiecīgie saistošie noteikumi ir prettiesiski.

Un ja drīkst jūsu uzdotā jautājuma kontekstā, es vēlētos vienu atkāpi, ko es nevaru paturēt pie sevis.

Atkal redzot, kā ir ierosināta... ar kādu nosaukumu šī lieta... Es, protams, saprotu, ka Satversmes tiesa ierosina šo lietu, ņemot vērā to, kā to ir formulējis pieteikuma iesniedzējs. Bet Satversmes tiesā, kā zināms, lietas par Ministru kabineta rīkojumu atbilstību, viņas līdz šim ir ierosinātas... varētu teikt, divi paņēmieni, kā viņas ir ierosinātas. Viens ir par atbilstību... ministra rīkojuma atbilstību likuma „Par pašvaldībām” 49. pantam. Un tad ir šie gadījumi, kad ir ierosināta lieta nevis par ministra rīkojuma atbilstību likumam, bet gan par normām par kurām pašvaldība pamato savu saistošo noteikumu izdošanu. Un, manuprāt, tas ļoti sarežģī tiesas darbu tad, kad ir jāraksta spriedums. Piemēram, šajā konkrētajā lietā. Nu, kāds ministra rīkojumam ir sakars ar Satversmes 115. pantu? Vai arī ar likumu „Par nodokļiem un nodevām”? Precīzāk, manuprāt, es esmu to jau vienā publikācijā rakstījis... tiesas resursu taupošāka pieeja ir, ja šajās lietās tiek vērtēts tikai un vienīgi tas... nu, pēc

būtības formāli tiek vērtēts, bez šaubām, ministra rīkojums saskaņā ar Satversmes tiesas likumu. Bet pēc būtības tiek vērtēti pašvaldības saistošie noteikumi un to atbilstība likumam. Jo arī kā kritērijs ministra rīkojuma tiesiskumam ir tas, ka pašvaldības saistošie noteikumi ir prettiesiski un otrādāk, ja pašvaldības apturētie saistošie noteikumi ir prettiesiski, tad savukārt... tas ir, ja viņi ir tiesiski, tad savukārt ministra rīkojums ir prettiesisks.

Jo šeit tik tiešām, es esmu redzējis arī iepriekšējo spiedumu Ikšķiles lietā, man šķiet, tas no metodoloģijas viedokļa ir diezgan apgrūtinoši, ja ir jāmēģina uzrakstīt pamatojums tik tiešām tā, kā tas ir šobrīd un arī tā kā šī lieta ir ierosināta. Tāpēc mans sauciens un aicinājums droši vien pašvaldībām būtu ņemt vērā labo praksi un arī tiesas resursu taupošāku praksi un šīs lietas ierosināt vienkārši par ministra rīkojuma atbilstību un šobrīd tas būtu Pašvaldību likuma 66. panta 1. daļai, tas būtu daudz, daudz arī vienkāršāk metodoloģiskajā aspektā.

Es atvainojos par šo garo piebildi, bet to es nevarēju šīs lietas sakarā paturēt pie sevis.

A. Laviņš.

Paturpināšu ar vēl šādu jautājumu.

Tātad, viens no ministra rīkojumā ietvertajiem galvenajiem argumentiem ir saistīts ar to, ka pašvaldība, izdodot saistošos noteikumus, nav ievērojusi pienākumu pienācīgi pamatot šo saistošo noteikumu izdošanas nepieciešamību, nav izvērtējusi uzņēmējdarbības ietekmi... ietekmi uz uzņēmējdarbību tās teritorijā un nav veikusi konsultācijas. Tātad, sava veida likumā noteiktu pienākumu pašvaldībai, lai, īstenojot šo funkciju izdot ārējos normatīvos aktus, ievērotu, ja tā varētu teikt, pašvaldības līmenī labas likumdošanas principu.

Danovska kungs, vai jūs varētu reflektēt par to... iespējams, cik lielā mērā jūs varat reflektēt... par iespējamu to standartu, kāds pašvaldībām būtu saprātīgs standarts šajā ziņā, ko sabiedrība, ko uzraugošā ministrija varētu sagaidīt no paskaidrojuma rakstiem, kas tiek pievienoti saistošajiem noteikumiem, ko pašvaldības izdod.

E. Danovskis.

Jā, paldies, godātā tiesa par jautājumu.

Attiecībā uz spēku zaudējušā Pašvaldību likuma 43.¹ pantu, tur ir norādītas sastāvdaļas, kurām vajadzētu būt pašvaldības saistošajos noteikumos, bet tas nenozīmē, ka tām sastāvdaļām ir jābūt aizpildītām. Tas, ka tur ir rakstīts, ka ir jānorāda informācija arī saistošajos noteikumos... nu, piemēram, par plānoto projektu ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā. Tas ir jānorāda šī sadaļa tikai tad, ja tur ir ko rakstīt. Ir vesela virkne pašvaldības saistošo noteikumu, piemēram, tur par citām autonomajām funkcijām, kurām nav nekāds sakars ar uzņēmējdarbību.

Un tieši tas pats ir arī attiecībā uz konsultācijām ar privātpersonām. No likuma „Par pašvaldībām” 43.¹ panta neizriet pienākums konsultēties ar privātpersonām pašvaldības saistošo noteikumu izdošanas procesā. Tur ir norādītas sastāvdaļas, ja varētu teikt tāpat kā līdzīgi likumprojekta anotācijai. Ja tur nav, ko rakstīt, tad tur nav ko rakstīt. Ja konsultācijas nav bijušas, tad tā arī ir jāraksta: nav bijušas. Bet no šī panta neizriet pienākums konsultēties tajā laikā par saistošajiem noteikumiem. Šis pienākums iegūt sabiedrības viedokli Pašvaldību likumā ir notiprināts tikai no tā brīža, kad stājās spēkā jaunais Pašvaldību likums un tā ir arī būtiska atšķirība starp veco likumu un jauno likumu. Vecais likums neparedzēja pienākumu šādā veidā visos gadījumos saistošo noteikumu izdošanas procesā konsultēties ar sabiedrību. Tās ir sastāvdaļas, kuras ir jānorāda, bet nevis pienākums veikt visas šīs darbības, kas ir norādītas paskaidrojuma rakstā.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai tiesnesei Anitai Rodiņai. Lūdzu!

A. Rodiņa.

Jā. Paldies.

Priekšsēdētāja kungs jau uzdeva manu jautājumu, bet, Danovska kungs, jūs jau dzirdējāt tiesas sēdē tika skaidrots, ka tiešām no Pašvaldību likuma izriet, no vecā Pašvaldību likuma, izriet pienākums, izdodot saistošos noteikumus tomēr konsultēties. Tātad, vēl vienu reizi pārjautāšu. Tad jūsu kā valststiesību eksperta viedoklis ir, ka nebija šis te pienākums, nebija jāveic konsultācijas ar privātpersonām?

E. Danovskis.

Paldies.

Konsultācijas ir vēlamas un var būt, bet tas noteikti nebija kā juridisks pienākums. Tas neizriet no likuma „Par pašvaldībām” 43.¹ panta, kurā ir tikai norādāmi elementi, kuri paskaidrojuma rakstā ir jānorāda, jo konsultācijas ar privātās normas... mērķis, es vēlreiz uzsveru, nebija paredzēt pienākumu konsultēties ar privātpersonām. Tās normas mērķis ir vienkārši norādīt, nu, kaut vai atkal līdzību ņemot ar likumprojektu, arī tur ir sadaļa likumprojekta anotācijā, ar kādām institūcijām un tā tālāk ir notikušas konsultācijas. Tas nenozīmē, ka ir pienākums tāpēc konsultēties ar kādu, bet tas paskaidrojuma rakstā līdz ar to ir atspoguļots, vai šādas konsultācijas ir notikušas, ar ko viņas ir notikušas, tīri informatīviem nolūkiem, bet nevis kā juridisks pienākums šādas konsultācijas rīkot. Vismaz ne vecajā likumā „Par pašvaldībām”. Jaunajā Pašvaldību likumā tas bija viens no, teiksim tā, būtiskiem... būtiskām

pārmaiņām saistošo noteikumu izdošanas procesā. Jaunajā Pašvaldību likumā tā ir noteikta kā prasība, bet tāda nebija, līdz Pašvaldību likuma spēkā stāšanās dienai.

Paldies.

A. Laviņš.

Bet te tika lietots jēdziens vecais likums „Par pašvaldību”, jaunais regulējums, uz ko jūs norādījāt, ka jaunajā normatīvajā aktā tekstuāli ir nostiprināts pienākums, lūk, norādīt šāda veida informāciju. Vai mēs nevaram pieņemt, ka tiesību sistēmā arī tad, kad bija iepriekšējais regulējums, tas pastāvēja kā sava veida princips, ka pašvaldība, ja reiz tā ir pilnvarota izdot personām saistošus ārējos normatīvos aktus, tad ir pienākums paskaidrot, kāpēc šāds normatīvais akts ir nepieciešams, kāpēc tas, kas ietekmē sabiedrību, ka tā ir konsultējusies ar sabiedrības pārstāvjiem? Vai to nevar uzskatīt, ka tas ir sava veida tiesisks princips, kurš pastāvēja iepretim tekstam, kurš noteica tikai iespējamu sadaļu aizpildīšanu, bet ne pienākumu?

E. Danovskis.

Paldies.

Nē. Kā vispārēju principu es arī to nevarētu formulēt, jo nūdien... es neesmu, protams, veicis šeit pētījumu par to, cik pašvaldības ir bieži rīkojušas konsultācijas pirms Pašvaldību likuma pieņemšanas, izdodot un sagatavojot saistošo noteikumu projektus. Es varu tikai apliecināt to, ka jaunajā Pašvaldību likumā, tāpat tas tik tiešām tiek traktēts kā jauns pienākums, kurš līdz... protams, pašvaldību aktivitāte un vēlme iesaistīt sabiedrību pašvaldību saistošo noteikumu izstrādē, viņa var būt atšķirīga. Tas nav. Bet tas nenozīmē, ka pašvaldībai pirms saistošo noteikumu pieņemšanas būtu bijis pienākums rīkot tādu procedūru, kāda šobrīd ir noteikta Pašvaldību likumā. Tas nebija tiesību normās noteikts procesuāls pienākums, kas pašvaldībai būtu bijis jāievēro.

A. Laviņš.

Un man vēl beidzamais jautājums. Jūs pieminējāt šos tiesiskos apsvērumus un politiskos jeb lietderības jautājumus. Sakiet, lūdzu, vai aspekts par iebraukšanas maksas apmēru, vai tie ir 2 eiro vai 2,50, vai 3 vai 10 eiro, kā te izskan, tie apsvērumi ir saistīti ar lietderību jeb tie ir politikas argumenti? Vai tomēr tie var tikt sasaistīti arī ar tiesiskuma izvērtēšanu?

E. Danovskis.

Protams, ka nodevai un arī šiem saistošajiem noteikumiem, viņiem ir jāatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normām, tostarp, arī samērīguma principam. Par to nav šaubu.

Taču attiecībā uz šo konkrēto gadījumu man būtu jāsaka, ka... nu, ja tā apkopojot varētu teikt, ka ņemot vērā gan šajos saistošajos noteikumos paredzētos atbrīvojumus no nodevas un tās atvieglojumus, gan arī iespēju doties uz Jūrmalu, izmantojot pārvietošanās līdzekļus, par kuriem nav maksājama nodeva, gan arī iespēja nokļūt citās sev vēlamajās Latvijas vietās, neiebraucot īpašā režīma zonā Jūrmalā, un to, ka līdzšinējais nodevas apmērs vienai dienai nav bijis mainīts gandrīz 9 gadus, man šķistu, ka vienas dienas nodevas palielināšana pa 1 eiro nebūtu atzīstama par nesamērīgu.

Nu, šeit nav iespējams, manuprāt, nonākt pie konkrētas metodoloģijas arī šīs lietas izskatīšanā, kura būtu tālāk pielietojama citās līdzīga rakstura lietās. Šeit, vai viņa nav acīmredzami nesamērīga. Uz to nu, man šķistu arī... bet, protams, neiedziļinoties lietas konkrētajos apstākļos, procentuālā izteiksmē 1 eiro pret 2 eiro palielinājums, protams, tas ir zināms procents. Par to nav nekādu šaubu. Bet vai šis palielinājums ir acīmredzami nesamērīgs, es to, protams, tā nevarētu apgalvot.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds jautājumu uzdošanai tiesnesei Jautrītei Briedei. Lūdzu!

J. Briede.

Jā, paldies.

Turpinot to, ko priekšsēdētājs tikko uzdeva. Tātad, mēs tikko runājām par samērīgumu. Bet, pirms... lai mēs nonāktu pie samērīguma, mums ir jāskatās mērķis. Tātad, tiesību normai ir kaut kāds mērķis. Tas, ko saka pašvaldība tas mērķis ir samazināt tās emisijas, par ko mēs principā nešaubāties, ka automašīnu neiebraukšana tiešām samazina emisijas. Bet vai tie 2 eiro vai 3 eiro reāli šobrīd pie benzīna izmaksām, pie tā, kā mēs zinām, cik maksā automašīnas un vai tie 2 vai 3 eiro reāli sasniedz to mērķi? Ja mēs zinām un arī pašvaldības pārstāvji piekrita, ka apbraukt apkārt tiem vismaz, kas nevis brauc uz pašu pilsētu, bet izmanto kā tranzītu, esot ātrāk.

Es ceru, ka jūs sapratāt manu jautājumu.

E. Danovskis.

Jā. Paldies.

Ministru kabineta noteikumos ir noteikta virkne iemeslu, kāpēc šādu speciālā režīma zonu varētu noteikt un vides apsvērumi ir viens no tiem. Bet, protams, protams, ir jāuzsver, ka šī nodeva nav vienīgais un arī nebūs vienīgais mehānisms ar kuru varētu uzlabot vides kvalitāti. Tas ir, jā... viņam ir kaut kāda ietekme, teiksim tā, hipotētiska iespējamība, ka brauks Jūrmalā mazāk... iespējams. Bet, man šķiet, ka to nav iespējams matemātiski pierādīt un pat nav nepieciešams matemātiski pierādīt, ka šādas nodevas palielināšanas rezultātā, piemēram, ievērojami samazinātos transportlīdzekļu plūsma.

Tā nodeva ir, jā, viņai, bez šaubām, ir savs noteikts mērķis. Bet tai nodevai ir arī, protams, mērķis un nenoliedzami, tas ir arī pašvaldības ienākumu avots.

Un šajā aspektā jau arī es nezinu kā konkrētajā Jūrmalas pilsētas pašvaldībā notiek šī ieņēmumu uzskaitē, bet es pieļauju, ka šie ienākumi no šīm nodevām, viņi netiek novirzīti tikai un vienīgi vienam mērķim. Tas varētu būt pat normāli, ka šie ienākumi, kas tiek iegūti no nodevām, tiek paredzēti pēc tam vairākiem mērķiem.

J. Briede.

Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Vēl vārds tiesnesei Anitai Rodiņai. Lūdzu!

A. Rodiņa.

Jā, Danovska kungs. Jūs skaidrojot nodrošinājuma nozīmi un vienlīdz atzīstoties, ka neesat īpaši pētījis šo jautājumu, teicāt... un saki, vai es pareizi piefiksēju, ka tā mērķis varētu būt segt ne tikai izmaksas, bet tam var būt arī regulatīva nozīme.

Vai jūs varētu ilustrēt un paskaidrot, kā jūs domājat to „regulatīva nozīme”.

E. Danovskis.

Nodeva, tāpat kā nodoklis ir noteiktas politikas instruments. Nodokļi tiek noteikti un arī atvieglojumi no tiem tiek noteikti, lai sasniegtu dažādus politikas mērķus. Šajā konkrētajā gadījumā ar Jūrmalas pašvaldības noteikto nodevu tas mērķis arī no vienas puses tā ir, jā, vides aizsardzība, bet es pat neizslēgtu, ka šeit var būt arī vēl citi blakus mērķi, kuri var būt tikpat leģitīmi. Sprotams, ka speciālā režīma zona tiek noteikta saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem tikai šiem konkrētajiem nolūkiem.

Bet tā regulatīvā nozīme ir kaut vai tajā... pieņemot šo konkrēto nodevu un izveidojot šo īpašā režīma zonu, tik tiešām panākt, lai Jūrmalas pilsētā tajā nedzīvojošie izmantotu citus transporta veidus, ja viņi grib apmeklēt Jūrmalu, vai arī izmantot Jūrmalas apvedceļu, ja viņiem ir jānokļūst Kurzemē. Un tā šādā ziņā, bez šaubām, ir regulatīva nozīme un politikas mērķis ir skaidrs, tas ir, novērst, ka Jūrmalas pilsētā ir ievērojama satiksmes plūsma, kura tālāk var apdraudēt sabiedrības, satiksmes drošību, var arī kaut kādu kaitējumu hipotētisku videi nodarīt un tamlīdzīgi. Šādā veidā es saprotu šo regulatīvo nozīmi, ka caur šo nodevu un arī caur šo likumā paredzēto iespēju pašvaldībai ir šis instruments regulēt šo satiksmes plūsmu tā kā viņa to ir darījusi.

A. Laviņš.

Sakiet, lūdzu, šāds aspekts. Vai nodevas ieviešana, kas ir kā regulatīvs rīks personu paradumiem iebraukt šādā zonā, par ko ir jāmaksā, apbraukt to. Un mēs dzirdējām, ka tā ir saistīta ar personas brīvas pārvietošanās brīvību. Vai šādiem jautājumiem, jūsuprāt, nebūtu jābūt regulētām no paša likumdevēja puses kā būtiskiem? Nevis dodot pilnvarojumu pašvaldībām caur likumu „Par nodokļiem un nodevām” noteikt noteiktos gadījumos, par ko šeit ir strīds, tikai sakarā ar sniegto nodrošinājumu varat noteikt pašvaldību nodevu. Ja to mēs noliekam malā, bet palūkojamies uz to, ka šāda nodeva ierobežo ikvienu Latvijas... ierobežo... es šeit nelietošu jēdzienu „liedz iebraukt”, bet „ierobežo”, jo pieprasa samaksāt par iebraukšanu, vai šāds jautājums nav tik būtisks, ka pašam likumdevējam būtu jāregulē arī nodokļu objekts un likme?

E. Danovskis.

Jā. Paldies.

Pirms es atbildu tieši uz šo jautājumu, es pieminēju, ka, šķiet, konkrētajā gadījumā tā kā ministrs to nav izmantojis kā apsvērumu, lai pamatotu, ka pašvaldības saistošie noteikumi ir prettiesiski, tad tas droši vien nevarētu būt iemesls, lai šīs lietas ietvaros atzītu šos saistošos noteikumus... tieši ministra... jo Satversmes tiesa, šķiet, vērtē tikai ministra rīkojumā norādītos apsvērumus.

Taču par šo konkrēto būtiskumu, manuprāt, likumā jau ir noteikts un tāpēc jau šie nodevu objekti ir likumā noteikti. Likumdevējs jau ir lēmis par šo varbūt un šim nodevu objektim viņi arī ir izmeļoši likumā noteikti. Pašvaldībai jau nav piešķirtas tiesības radīt kaut kādas jaunas nodevas un tāpēc šajā aspektā likumdevējs jau ir šo svarīgo jautājumu noregulējis. Viņš nav noregulējis, protams, šo no vienas puses tehnisko jautājumu par maksas apmēru, bet šis maksas apmērs, tik tiešām, es neredzētu tur nepieciešamību katras nodevas likmei būt noteiktai tieši likumā. Pietiekami ir ar to šajā būtiskuma aspektā[nav skatījis 5:57:27 - 5:57:30] iespēja kā tāda ir paredzēta likumā, pārējo atstājot Ministru kabineta noteikumu un pašvaldības saistošo noteikumu regulējumam.

A. Laviņš.

Paldies.

Vēl vārds jautājumu uzdošanai tiesnesim Artūram Kučam. Lūdzu!

A. Kučs.

Labvakar! Es gribēju precizēt par iepriekšējā Pašvaldību likuma 43.¹ pantu.

Jūs teicāt, ka, ja es pareizi sapratu, ka iepriekšējais likums neprasīja pašvaldībām konsultēties ar iedzīvotājiem pirms izdot saistošos noteikumus.

Jāsaka, ka mums neviens šīs lietas gaitā, pat pieteikuma iesniedzējs, nav to apšaubījis, principā viņš ir teicis, ka viņš to ir paveicis, veicot SKDS aptauju un citādi vērtējot iedzīvotāju viedokli. Tāpēc es gribēju jautāt, vai tas, ko jūs sakāt, kā jūs redzat šo iepriekšējā likuma normu, tas ir arī kaut kur tiesu praksē nostiprināts, arī kāda cita kolēģa, teiksim, tiesību doktrīnā, vai tas ir, teiksim, jūsu viedoklis, kā jūs redzat šo normu?

E. Danovskis.

Man tik tiešām nav zināmi, teiksim tā, praksē praktiski gadījumi, kad šis apstāklis būtu izvirzīts kā izšķirošs, lai pateiktu, ka pašvaldības saistošie noteikumi ir prettiesiski. Tā nebija šīs normas mēr... viņu nevar... es lasu to, ko mēs šeit visi varam izlasīt. Tā norma nosaka pašvaldības paskaidrojuma rakstā ietveramo informāciju. Un acīmredzami no pārējiem šiem elementiem, piemēram, par to pašu paskaidrojuma rakstā ietverto informāciju par saistošo noteikumu ietekmi uz uzņēmējdarbību, administratīvajām procedūrām. Skaidrs, ka šīs sadaļas varētu arī nebūt. No tā nevar secināt, ka tāpēc katrā pašvaldības saistošo noteikumu paskaidrojuma rakstā ir jānorāda informācija par to, kāda būs šo saistošo noteikumu ietekme uz budžeta vidi, piemēram, saistošajiem noteikumiem, kuri paredz kultūras organizēšanu pašvaldībā vai izglītības funkcijas īstenošanu vai tamlīdzīgi.

A. Kučs.

Nē, ja es pareizi jūs sapratu, jūs sakāt, ka nevienā gadījumā, arī tad, kad tas varbūt pavisam tieši ietekmē iedzīvotājus, pašvaldībai nebūtu pienākums konsultēties ar iedzīvotājiem. Vai es pareizi jūs sapratu?

E. Danovskis.

Tā ir, protams, vēlamā līdzdalības forma tur, kur pašvaldības dome uzskata to par nepieciešamu.

Un tad ir, protams, tie gadījumi, kas likumā nosaka pienākumu rīkot publiskās apspriešanas. Un tad gan tie, protams, ir kā priekšnoteikums, lai atzītu konkrēto pašvaldības saistošo noteikumu normu par pieņemtu attiecīgā procesuālā kārtībā. Bet tāpēc arī tajos gadījumos, piemēram, attiecībā uz teritorijas plānošanu, tāpēc tur arī ir noteikta šī publiskā apspriešana kā īpaša sabiedrības līdzdalības forma. Pārējos gadījumos tādas nav. Tad jau nebūtu nekāda vajadzība bijusi tajā Teritorijas attīstības plānošanas likumā to paredzēt, ja tā būtu bijusi universāla prasība visiem pašvaldības saistošajiem noteikumiem. Tā ir vēlamība.

Bet ir arī vesela virkne saistošo noteikumu, kuri var noregulēt arī pietiekami administratīvus jautājumus un kur arī nav vajadzīga nekāda pašvaldības iedzīvotāju

iesaiste. Bet, lai šo procesu formalizētu un vienādotu, tāpēc arī ir Pašvaldību likumā šī jaunā kārtība paredzēta.

A. Laviņš.

Labi. Vēl tāds precizējošs jautājums. Mēs sapratām jūsu domu, ka tā ir vēlamība.

Bet tad man tāds tiešām nelielas detaļas precizējošs aspekts, ko es gribētu uzdot. Ja reiz būtu vēlamība, ja tā būtu vēlamība, kāpēc likumdevējs šajā tekstā nav izmantojis, ko parasti no juridiskās tehnikas izmanto, šo vienkāršo vārdu „var”. Proti, izstrādājot saistošo noteikumu projektu, kā šobrīd nu jau spēkā vairs neesošajā tekstā, tam pievieno paskaidrojuma rakstu, kas nozīmē bez paskaidrojuma raksta pievienošanas tā nevarētu būt. Tas ir sava veida pienākums.

Ja tam būtu pievienots vārds „var”... tam var pievienot paskaidrojuma rakstu, kurā var sniegt īsu projekta satura izklāstu. Tad, iespējams, to normu varētu nolasīt kā vēlamību, bet ne kā vienkārši paskaidrojuma rakstu, kurā varētu būt šādas sadaļas. Un ja noteiktie aspekti neskar, tad tādu nemaz nepievienojam un nenorādām informācijā.

Es teiktu pat juridiskās tehnikas pat jautājums. Kāpēc likumdevējs ir gājis šādu ceļu, lai noregulētu vēlamību tik imperatīvā formā?

E. Danovskis.

Jūsu minētajā piemērā par paskaidrojumam rakstu nav nekādu šaubu par to, ka paskaidrojuma rakstam ir jābūt. Par to nav nekādu šaubu. Un minētā norma to arī noteic, ka izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno paskaidrojumu rakstu un tālāk kurā sniegts īss projekta satura izklāsts. Nu skaidrs, ka tam izklāstam vajadzētu būt.

Tālāk. Projekta nepieciešamības pamatojumam arī. Bet, ja man būtu jāraksta tagad šī norma pat no juridiskās tehnikas, es neredzētu lielu lietderību tagad skaldīt tās paskaidrojuma raksta sadaļas, kurām būtu jābūt obligāti un kuras aizpilda tad, ja tas tiešām ir lietderīgi. No tās normas jēgas arī ir jāsaprot, ka katra no tām sadaļām, viņa nav pašmērķīga. Satura izklāsts, projekta nepieciešamības pamatojums, informācija par ietekmi uz pašvaldības budžetu... Atkal, ja tāda ir. Un, ja tādas nav, tur arī nav ko rakstīt.

Un atkal vēl joprojām tas pats: uzņēmējdarbības vide pašvaldības teritorijā. Nu nav šī sadaļa katriem pašvaldības saistošajiem noteikumiem, tas ir acīmredzami pēc šīs normas mērķa, ka šīs pārējās sadaļas, kas tur ir rakstītas, viņas ir pievienojamas, paskaidrojuma rakstam ir jābūt, bet viņas ir pievienojamas un aizpildāmas tikai tad, ja tur ir ko rakstīt.

A. Laviņš.

Paldies.

Tiesnešiem jautājumu vairāk nav.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības pārstāvjiem. Vai būs jautājumi? Lūdzu!

K. Zaķis.

Jā. Pāris jautājumi būs.

Jūs jau tā ar pāris vārdiem, citstarp, pieminējāt jautājumus par jūsu ieskatā, tātad par metodoloģiju.

Tātad, lai izvērtētu ministra rīkojuma šo te tiesiskumu, tad jūsu ieskatā būtu jāvērtē tikai šajā rīkojumā esošais pamatojums? Nu, tas būtu līdzīgi, nezinu kā administratīvā akta pamatojumu nevar vēlāk mainīt vai papildināt, ļoti tāla salīdzināšana, bet vai arī ir jāvērtē kaut kādi papildus apstākļi, ko ministrs vai VARAM norāda arī pēc tam? Vai tikai tas, kas ir un stingri pieturamies pie tā, kas ir rīkojumā norādīts?

E. Danovskis.

Paldies.

Ministra konkrētais rīkojums par saistošo noteikumu darbības apturēšanu ir vērtējams tikai ar tiem apsvērumiem, kas ir norādīti šajā rīkojumā. Jo tieši par šiem apsvērumiem ir strīds. Ļoti iespējams, ka šie saistošie noteikumi kaut kādu citu iemeslu dēļ, kaut kādā citā kontekstā neatbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normām. Bet tad tas jau ir cita rīkojuma jautājums, citas personas var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.

Arī šajā lietu kategorijā, šķiet, jau nav iespējams izvērtēt visus citus iespējamus argumentus, kurus varētu izvirzīt pret šiem saistošajiem noteikumiem, piemēram, Satversmes 91. panta kontekstā un tā tālāk. Tiek vērtēts, vai ministra rīkojums ar šiem argumentiem ir vai nav tiesisks. Pārējais paliek, manuprāt, ārpus šīs lietas izskatīšanas robežām.

K. Zaķis.

Paldies.

Tad likumā „Par pašvaldībām” tad kopsakarā, kā to skata ministrija... respektīvi, kā skata ministrija kopsakarā ar 45. un 49. pantu šajā likumā jeb interpretē.. respektīvi, kā ministrijas pārstāvis teica uzsverot, ka vai precizē vai atceļ. Tad, respektīvi tāda vidusceļa ministrijas ieskatā īsti nav.

Vai jūs piekrīstu, ka šādā veidā akceptējot tādu nostāju... faktiski ministrijai piešķirtu pārāk un ministram pārāk lielas tādas varas tiesības ietekmēt, kas tad īsti beigās šajos te saistošajos noteikumos parādās.

E. Danovskis.

Jā, paldies. Tas jautājums pēc būtības ir par saistošo noteikumu pirmskontroli.

Likumā „Par pašvaldībām” šis pirmskontroles institūts visnotaļ apzināti ir paredzēts tāds, kurš ministram nedod tiesības likt veto saistošajiem noteikumiem. Ministrs var norādīt apsvērumus jau laicīgi, lai pašvaldība ņemtu tos vērā, jo īpaši situācijās gadus atpakaļ vēl pirms iepriekšējām administratīvi teritoriālajām reformām, kad nemaz nebija pašvaldībām juridiskās kapacitātes, un tad ministrijas atzinums tik tiešām nāca talkā kā ļoti labs rīks, kas samazināja to prettiesisko saistošo noteikumu skaitu, kādi ļoti bieži bija.

Bet tā ir pirmskontrolē. Un šajā kontekstā man arī ir jāuzsver par to, kas jau izskanēja tiesas sēdē, ka ir arī vēl viena nianse vecajā likumā „Par pašvaldībām” un jaunajā Pašvaldību likumā. Vecajā Pašvaldību likumā nav nekas teikts par pašvaldības saistošo noteikumu atkārtotu nosūtīšanu ministram, kā tas ir paredzēts jaunajā Pašvaldību likumā. Tā konstrukcija likumā „Par pašvaldībām” ir ļoti vienkārša. Nu, ja ministrs pieņem... ministrs ir sagatavojis atzinumu, kurā izsaka iebildumus, tad pašvaldība tam, protams, var nepiekrīst, bet vienalga publicēt šos saistošos noteikumus. Bet, kā es saprotu šajā konkrētajā gadījumā, šajos apstākļos un Kuča kungs šodien jau nolasīja šo... es neesmu pats redzējis šo sākotnējo ministrijas atzinumu, bet šis atzinums, šķiet, varēja tiešām radīt iespaidu, ka pašvaldības iecere varētu būt principā pieļaujama, ja tiktu norādīts pamatojums – detalizētāks, būtu norādītas alternatīvas, nevis uzreiz nocirsts, ka šādā veidā nedrīkst. Pie šādiem apstākļiem man ir jāpiekrīt, ka pašvaldībai nebija pamata gatavot lēmuma projektu, kurā norādīts uz neatbilstībām ministrijas atzinumā. Tas nebija, acīmredzot, kategorisks noraidījums tam, ka šī pašvaldības iecere neatbilstu likumam. Līdz ar to es gribētu teikt, ka pie šiem apstākļiem pašvaldība ir izpildījusi to, kas no viņas tolaik likumā „Par pašvaldībām” 45. pantā bija prasīts.

K. Zaķis.

Un vēl pēdējais jautājums.

Savas runas sākumā jūs norādījāt, ka ministrs nevērtē ne politiskus, ne lietderības apsvērumus šiem te iemesliem, kāpēc tiek izdots šāda veida rīkojums. Jābūt ir tikai juridiskajam.

Tad ir sekojošs jautājums. Respektīvi, ja mēs pieļaujam, ka ministrs pašlaik vērtē nodevas apmēru un mēnešu skaitu, kurā tiek šī nodeva piemērota, tad mēs neizbēgami tā nosacīti atvērsim tādu pandoras lādi saistībā, teiksim, ar likuma „Par nodokļiem un nodevām” 12. pantu... nu, tur, respektīvi ir uzskaitītas šīs te pašvaldību nodevas, ka ja mēs šāda veida vērtējumu pašlaik pieļaujam, tad mums būs jānonāk un mums būs jāvērtē kaut kādā brīdī arī, kas ir pašvaldības nodeva par visu veida dzīvnieku

turēšanu. Nu, es nevaru iedomāties, ko tur varētu apspriest, bet tas nozīmē, ka tad arī izvērtēt šīs pārējās nodevas būs pieļaujams un tostarp sastāvus viņām. Paldies.

A. Laviņš.

Uztvērāt jautājumu?

Es ne līdz galam, tāpēc es pārprasu.

E. Danovskis.

Es domāju, ka es uztvēru jautājumu, vai vismaz sniegšu tādu atbildi, kādu jautātājs acīmredzot sagaida.

Protams, ka ministrs rīkojumā nevar ietvert un to motivēt vēlreiz ar politiskiem apsvērumiem. Politiskiem apsvērumiem tas nav pieļaujams. Un, bez šaubām, attiecībā uz nodevām un nodokļiem tie ir šie sarežģītie jautājumi, kuri laiku pa laikam nāk, protams, Satversmes tiesa ir priekšā, bet tāpēc arī līdzšinējā prakse ir, ka šajos jautājumos, bez šaubām, kā likumdevējam, tā arī pašvaldībai ir ļoti, ļoti plaša rīcības brīvība, protams, ievērojot to, ka arī šīm normām ir jāatbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normām, arī samērīguma principam.

Bet šos samērīguma principu, manuprāt, nav iespējams, bez šaubām, izvērtēt tādā aspektā, ka būtu metodoloģija, pēc kuras varētu ar pirkstu braucot līdz pateikt, ir vai nav.

Un ja man jāsaka... tad lasot ministra rīkojumu, es tur tomēr drīzāk šos apsvērumus... raugos uz viņiem kā uz politiskiem lietderības apsvērumiem, bet ne kā uz juridiskiem argumentiem, lai pamatotu, ka šāds regulējums nav pieļaujams.

A. Laviņš.

Jo līdzīgs jautājums jums jau arī tika iepriekš uzdots un to kopsavelkot tātad, lai pareizi mēs uztvertu to, kas ir izskanējis nupat tiesas sēdē. Es saprotu, no pieteikuma iesniedzēja pārstāvja izskan bažas, ja uzraugošajam ministram ir tiesības izvērtēt, vai te ir jābūt nodevai 2,5 eiro vai 3, vai 4 vai 5 eiro, tad tas pavēršot iespēju politiski iejaukties pašvaldības kompetencē noteikt nodevas apmēru. Tāda tā baža bija? Un savukārt jūs atbildējāt, ka politiskos aspektus nevērtē, bet tajā pat laikā nekur nepazūd pienākums izvērtēt samērīgumu, kur šādās lietās tam būtu jābūt, ja tā varēja saprast no jums, ka tas ir acīmredzami konstatējams.

E. Danovskis.

Nu, es pat negribētu lietot šeit vārdu „acīmredzams”. Skaidrs, ka ministrs var vērtēt saistošo noteikumu atbilstību gan likumam, gan Satversmei. Un ne par velti arī Pašvaldību likumā tur ir viena tā nianse... iepriekš bija nelikumīgs, tagad ir prettiesisks, bet tā nebija izšķiroša nianse. Bez šaubām, ka ministrs arī var izmantot samērīgumu kā

argumentu, protams, jā. Bet tikai juridiskā kontekstā, piepildot to arī ar Satversmes tiesas praksē jau lemto. Ne vairāk.

A. Laviņš.

Jā. Respektīvi, šīs likmes juridiskā kontekstā caur samērīgumu ir vērtējamas. Kur tur ir robeža, tas ir katra gadījuma jautājums, kas ir jāvērtē.

Citu jautājumu nebija?

K. Zaķis.

Nebūs. Paldies.

A. Laviņš.

Paldies.

Un ministra pārstāvjiem, vai būs jautājumi Danovska kungam?

V. Razumovskis.

Ministriņai nebūs jautājumu. Paldies.

A. Laviņš.

Tā, piedošanu. Jā, vēl viens jautājums tiesnesei Jautrītei Briedei. Lūdzu!

J. Briede.

Jā, es tagad mēģinu apkopot to, ko jūs teicāt.

Tātad, likums „Par nodokļiem un nodevām” pasaka, ka pašvaldība var noteikt šo te valsts nodevu kā maksājumu budžetā likumā noteiktajos gadījumos. Likums ir pateicis, ka var noteikt par iebraukšanu īpašajā šajā te zonā un ir pietiekami ar to, ka ir noteikta šī te zona un nav jāvērtē vairs tie mērķi, kādiem šī te nodeva tiks izmantota.

Nu, mums pašvaldība ļoti, ļoti lielu uzmanību vērš uz vides aizsardzību. Arī, teiksim, pieteikums ir par 115. pantu. Un līdz ar to tad arī es savās sajūtās arī koncentrējos uz to 115. pantu. Bet es saprotu, ka tam vispār nav nekādas nozīmes pašvaldība vienkārši atbilstoši likumam, kā viņa vēlas, tā viņa var to naudā arī izmantot, nekonzentrējoties uz tās nodevas tālāku mērķi. Pietiek ar to, ka tas ir iebraukšanai šajā te zonā. Vai es pareizi sapratu?

E. Danovskis.

Nu, es gribētu uzsvērt, ka mērķim ir nozīme, jo šie mērķi ir noteikti Ministru kabineta noteikumos, kas pamato iemeslus, kādēļ ir noteikta šī nodeva par transportlīdzekļu iebraukšanu. Un šajā aspektā, protams, pašvaldībai ir jānorāda ticams pamatojums tam, kāpēc un kādā veidā, respektīvi, tie, mērķi, kuri ir noteikti šajos

Ministru kabineta noteikumos. Tajā pašā laikā naudas izlietojumam, šeit es vismaz no tiesību normām es jums nevarētu pateikt, ka būtu pienākums izlietot nu tieši tikai un vienīgi tiem mērķiem, kas tur ir noteikti, jo tas mērķis jau šajā gadījumā vispār samazināt transportlīdzekļu plūsmu šo iemeslu dēļ. Samazināt transportlīdzekļu plūsmu. Tur, ko dara ar to naudu tālāk, vai viņu novirza satiksmes drošībai, vai vides mērķiem vai vēl kaut kādiem citiem, tas ir jau, manuprāt, sekundārs jautājums. Primārais jautājums ir tik tiešām tā ir transportlīdzekļu plūsmas ierobežošana un to noteikto mērķu dēļ. Un ja viņa ar šo mērķu dēļ ir noteikta, tad šajā aspektā es problēmu neredzu.

A. Laviņš.

Un vēl tad beidzamais jautājums.

Iedvesma šim jautājumam ir saistīta ar manas kolēģes pieminēto attiecībā uz Satversmes 115. pantu.

Un jūs jau iesākāt par to runāt, ka rīkojumā par saistošo noteikumu apturēšanu, nav nekas minēts par to, ka šie noteikumi neatbilstu Satversmes 115. pantam. Turpretī pašvaldība, apstrīdot šo rīkojumu, norāda, ka tas neatbilst Satversmes 115. pantam.

Jūsaprāt, Satversmes tiesai šīs lietas gaitā robežas nosaka šis rīkojums, vai arī pašvaldības pieteikumā norādes par to, ka rīkojumam, pat ja tajā nav argumentu par tā atbilstību 115. pantam, ka Satversmes tiesai būtu tomēr jāizvērtē rīkojuma atbilstība Satversmes 115. pantam. Vai arī, kā to ministrs saka, ka tiesvedība šajā daļā būtu izbeidzama.

E. Danovskis.

Jā, paldies. Es jau jums sākumā teicu es redzu nenormālu situāciju, ja lietas tiek ierosinātas šādi, ja mēs runājam tieši par ministra rīkojumu.

Un tikpat labi šajā pieteikumā Satversmes tiesai arī prasījumā varēja norādīt dažnedažādas citas normas ar kurām pašvaldība pamatotu savas rīcības atbilstību likumam vai, kā šajā gadījumā, norādītu normu, kas visņaspriekš padara ministra rīkojumu par neatbilstošu Satversmes 115. pantam.

Man, bez šaubām... manas kā pieaicinātās personas viedoklis ar skatu no malas, būtu... Satversmes tiesa jau iepriekš ir lietojusi to formulējumu, kas paredz, ka Satversmes tiesai ir jāizvēlas visefektīvākā pieeja lietas izskatīšanai. Un ņemot vērā to, ka šī, man šķiet, tā nav pirmā lieta, kad šādi ir ierosināta lieta, tik tiešām likumam atbilstošs un arī Satversmes tiesas darbu atslogojošs mehānisms būtu tikai tas, ka Satversmes tiesa šajā lietu kategorijā vērtē pēc būtības saistošos... pašvaldības izdotos saistošos noteikumus, ministra apturētos saistošos noteikumus un secinot, ka ar šiem ministra... ja tā tad ministra rīkojumā norādītie iemesli par pašvaldības saistošo noteikumu un darbības prettiesiskumu apstiprinās, tad ministra rīkojums ir tiesisks.

Lieta beigta. Ja ministra rīkojumā norādītie argumenti par pašvaldības saistošo noteikumu prettiesiskumu neapstiprinās, tad ministra rīkojums ir prettiesisks. Un viss.

Tāpēc es arī sākumā teicu, ka es neredzu, kāds ministra rīkojumam ir sakars ar Sateversmes 115. pantu. Man liekas, ka tas ir tik bezperspektīva apcerēšana, ka es tam neredzētu lielu praktisku jēgu.

Piedodiet, lūdzu, ja es šeit kādu aizskar, tāds nebija mans nolūks.

A. Laviņš.

Paldies.

Jautājumu citu vairs nav.

Danovska kungs, vēlreiz paldies par dalību tiesas sēdē un sniegtajām atbildēm uz tiesnešu un lietas dalībnieku jautājumiem. Jauku vakaru jums! Paldies.

Cienījamie lietas dalībnieki! Neraugoties uz to, ka ir 20 minūtes pāri pieciem, mums vēl ir jāuzklausā viena pieaicinātā persona. Es pateicos par izturību, bet Ketnera kungs ir gaidījis ilgu laiku, tāpēc pārlikt viņa uzklausīšanu uz citu dienu būtu nesamērīga rīcība no mūsu puses.

Tāpēc, Ketnera kungs, aicinu jūs paust savu viedokli šajā tiesas sēdē un tiesas sēžu sekretārei, vai ir pārbaudīti personu apliecinošie dokumenti?

L. Stutāne.

Dokumenti ir pārbaudīti.

A. Laviņš.

Paldies.

Ketnera kungs, paldies un lūgums ir... mēs ne reizi vien šajā tiesas sēdē esam pieskārušies nodevas, pašvaldības nodevas, dabai un labprāt dzirdētu jūsu refleksiju par Ministru kabineta noteikumu Nr. 480 4. punkta jēgu un šo nodevas noteikšanas sasaisti ar nodrošinājumu. Paldies.

K. Ketners.

Labvakar! Nu, mēģināšu tā īsi, bet tajā pat laikā šeit ir jautājums ar garu, garu vēsturi.

Te jau tiesnesis Neimanis, man liekas, jau pieminējis, ka šī maksa tika ieviesta 1988. gadā. Principā vēsturiski pašvaldības bija ieviesušas vairākas un dažādas maksas. 1994. gadā Saeima pirmo reizi mēģināja sakārtot šo jomu ar likumprojektu „Par vietējām nodevām” un tad 1995. gadā parādījās likums „Par nodokļiem un nodevām”, kur skaidri parādījās uzskaitījums, par ko tad pašvaldības ir tiesīgas uzlikt nodevas, uzskaitot objektus un deleģējot kabinetam detalizēti noteikt likmes, kārtību, iekasēšanas procedūras un tamlīdzīgi.

Likumā „Par nodokļiem un nodevām” līdz šim mēs esam lietojuši apzīmējumu, ka nodeva tiek ieskaitīta budžetā un attiecīgi izmantojama pašvaldības finansēšanai. Man ir jāpiekrīt iepriekšējam kolēģim, kas atzīmēja šo kā galveno funkciju. Arī, ja mēs atkal ejam vēsturiski ar interpretāciju stenogrammās, tad gan prezentējot likumprojektu „Par vietējām nodevām”, gan prezentējot likumprojektu „Par nodokļiem un nodevām”, abi divi Budžeta komisijas pārstāvji definēja kā pamatmērķi fiskālo finansēšanas mērķi.

Attiecībā uz nodrošinājumu, man ir jāsaka tā, ka es drīzāk vadītos pēc tā, kāda ir definīcija likumā „Par nodokļiem un nodevām” un pašvaldības nodevas apmērs nav tiešā veidā sasaistāms ar izmaksu. Līdz ar to ciešā cēloņsakarība, ka ir iekasējama nodeva un attiecīgi sniedzamas kaut kādas darbības, kaut kāds pakalpojums precīzi tikpat lielā apmērā, nepastāv.

Protams, atkal ir jāvērtē samērīgums, uz ko atkal vēsturiski ir norādījis Piebalgs, man liekas, stenogrammā, ka iebraukšana Jūrmalas teritorijā nevajadzētu maksāt 100 latus. Un tas ir tiesnesis Briedes pieminētais variants par to, cik lielai ir jābūt šai nodevai.

Nu, un ja man prasa, cik lielai tai ir jābūt, man ir grūti atbildēt. Es neredzēju vismaz tajos materiālos, kas ir bijuši man pieejami, kāpēc tieši 3 eiro, kāpēc nav 3,50, kāpēc nav 4, bet es domāju, ka Jūrmalas pašvaldībai ir jābūt šim te pamatojumam.

Attiecībā uz nodrošinājumu, noslēdzot šo refleksiju, es teiktu tā, ka nodrošinājums šajā ziņā ir vispār pašvaldības darbības, kuras ir vērstas uz tā paša mērķa sasniegšanu, kā pašvaldības nodevas šajā gadījumā par iebraukšanu īpašā režīma zonās.

Vēl viena tāda īsa replika attiecībā vispār uz pašvaldību nodevām. Ir jāsaka tā, ka mums 1995. gadā ieviešot pašvaldības nodevas, arī tās, kas ārzemēs nosaukumā būtu *tax* vai *steuer*, arī tās būtu Latvijā būtu saucamas par nodevām. Nu, tā mums terminoloģiski ir iegājies.

Un, runājot par to pašu ārzemju praksi, ir dažādi. Ir sastrēguma maksa, *Congestion Charge*, ir... es esmu redzējis arī *tax* apzīmējumus, šis pats pēc būtības ir tas pats variants ar nodevu, kur iebrauc noteiktajā teritorijā, šķērsojot robežu tiek maksāta šī maksa par robežas šķērsošanu.

Bet tas neizslēdz to, ka šāda tipa nodevas ir arī cita veida. Par uzturēšanos attiecīgajā teritorijas zonā, un tad tas attiecīgi būtu cits nodevas paveids, par attiecīgi zonas izmantošanu vai arī ir iespējams, piemēram, noteikt... tas, kas arī izskanēja šodienas tiesas sēdē *CarbonFree* zonas aizliegums iebraukt teritorijā. Nu tad, ir jāvērtē samērīgums šim te aizliegumam, jo tas aizliegums tiešām pārkāpj tiesības pārvietoties brīvi un parasti tas tiek izmantots tikai īpašos gadījumos tad, kad tas ir saistīts ar īpašajām vides teritorijām — nacionālais parks, piemēram, vai tamlīdzīgi.

A. Laviņš.

Respektīvi, no jūsu teiktā. Jūs atsaucāties uz likumu „Par nodokļiem un nodevām”, kur 1. pantā 3. punktā ir dota legāla definīcija, kas ir pašvaldības nodeva, sasaistot to kopā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 480 4. punktu, kur ir lietots jēdziens „pašvaldības sniegto nodrošinājumu”, tas secinājums varētu būt tāds, ka šī nodeva pilda fiskālo funkciju, pašvaldība iegūst finanšu līdzekļus, bet tas nav obligāts priekšnoteikums, lai pašvaldība šos līdzekļus, piemēram, izlietotu jaunu šo maksas aparātu uzstādīšanai pie iebraukšanas robežas, lai ērtāk būtu samaksāt... nu, piemēra pēc... vai arī šos līdzekļus obligāti būtu jānovirza, piemēram, elektroauto uzlādes staciju iekārtošanai. Tātad, te runa ir par to, ka ir noteikts pienākums šos iekasētos līdzekļus par šo nodevu novirzīt kādam noteiktam mērķim. Jus drīzāk teiktu, ka tā ir pašvaldības rīcības brīvība, kur šos līdzekļus tā izlieto?

K. Ketners.

Jā, pamatošu kāpēc. Agrāk līdz 2019. gadam ir bijis arī jēdziens „pašvaldības speciālais budžets”. Jēdziens „pašvaldības speciālais budžets” prezumēja to, ka ir iezīmēti ieņēmumi, kas ir izmantojami tikai un vienīgi šim konkrētajam mērķim, kam šie ieņēmumi ir iezīmēti. Kopš 2019. gada pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un ziedojumu, dāvinājumu līdzekļiem attiecīgi. Un pamatbudžets mums nav iezīmēti fondi, kur pašvaldības bauda zināmu rīcības brīvību attiecībā uz izlietojumu. Nevar būt tāda situācija, ka ir iekasēta nodeva un mēs viņu neizmantojam tiem pašiem aparātiem, mēs tiem pašiem aparātiem mēģinām iekasēt citu maksu. Tai nevajadzētu būt šādai situācijai. Bet tas neliedz tā kā izmantot nodevas ieņēmumus arī tajā skaitā pašvaldības autonomo funkciju īstenošanai.

A. Laviņš.

Vārds tiesnesei Jautrītei Briedei. Lūdzu!

J. Briede.

Tā. Paldies jums.

Sakiet, lūdzu, nu droši vien, ka jūs nevarēsiet ieteikt pašvaldībai, bet kā jums tomēr šķiet, tai valsts nodevai būtu jābūt tik lielai, lai atturētu iebraukšanu, ņemot vērā tās emisijas samazināšanas mērķi, vai tik lielai, lai vidējais braucējs būtu ieinteresēts samaksāt un tā, lai tai pašvaldībai būtu maksimāli daudz to... nu, lai nebūtu par lielu, bet arī nebūtu par mazu.... respektīvi, lai maksimāli daudz iekasētu. Kas ir tā vēlamā valsts nodevas summa? Paldies.

K. Ketners.

Nu, šajā gadījumā es teiktu tā, ka drīzāk ir samērīgums no maksātāju viedokļa. Tas, ko maksātājs var atļauties samaksāt. Kaut gan, ja no tāda klasiska teorijas viedokļa, šai nodevai ir jābūt tādai, kas attur no apmeklējuma, kas attur no braukšanas un kur es viennozīmīgi kā racionāli domājošs subjekts, vai dārgi, brauktu ar mašīnu ar dārgo benzīnu vai dārgo dīzeli un šo nodevu, izvēlos drīzāk izmantot sabiedrisko transportu, tātad, elektrovilciens vai autobuss, vai kāds cits.

No teorijas viedokļa tas, ko mēģina publiskā sektora ekonomisti pamatot, ir tieši šī atturēšana no darbības un līdz ar to, jo lielāka maksa, jo arī tas ir tā kā labāk, jo pamatmērķis ir atturēt no iebraukšanas zonā. Bet tajā pat laikā, jo augstāka ir šī nodeva, jo lielāka vēlme ir izvairīties no šīs nodevas un attiecīgi lielāks spiediens būs uz to, ka apiešana pieaug. Un, jo pieaug apiešana, jo dārgāka ir administrēšana, un jo dārgāka ir administrēšana, jo neefektīvāka ir šī nodeva vispār.

Bet vēlreiz teikt kokrēti, kāpēc tieši 3 es nevaru... droši vien, ka kolēģi varbūt var no Jūrmalas domes pamatot, kāpēc tieši 3. Man nav argumentu, kāpēc tieši 3. Es drīzāk... nu, tā priekš sevis padomāju, ka inflācija salīdzinot 1 latu, cik tas ir bijis vērtīgs 1996. gadā... nu, tas varētu būt pamatojums, vai attiecīgi kā arī bija jūsu piedāvājumā pret vidējo atalgojumu, bet nu es neatradu priekš sevis tādu konkrētu skaitli, cik jāuzliek. Un jāņem vērā arī vispārējais sociālekonomiskais stāvoklis.

J. Briede.

Paldies jums.

A. Laviņš.

Paldies.

Vārds tiesnesim Gunāram Kusiņam. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā, labvakar! Man viens jautājums jums tieši kā nodokļu ekspertam, kas varbūt labāk pārzina arī šo nodokļu maksātāja rīcības tādu iespējamo modelēšanu.

No vienas puses Jūrmalas pašvaldība uzliek maksu, palielina šo maksu, kas attur jeb tai būtu jāattur no iebraukšanas šajā režīma zonā ar transportlīdzekli. No otras puses Jūrmalas pilsēta popularizē sevi kā tūrismu, kā kūrortu, aicina viesus, lai tie arvien vairāk un lielākā skaitā apmeklētu Jūrmalas pilsētu.

Sakiet, lūdzu, šie divi mērķi, jūsuprāt, ir savietojami? Vai arī tie ir tādi, kas runā viens otram pretī? Un līdz ar to, vai Jūrmalas pilsētas darbībā ir saskatāms arī kaut kāds tāds modelis, ko tad tas nodokļu maksātājs varētu saprast. Jā, es ar lielu prieku braukšu uz Jūrmalu kā uz kūrortu, bet es zinu, ka es nevaru tur braukt ar transportlīdzekli, tas

radīs emisijas gāzes un tāpēc es braukšu ar vilcienu vai, teiksim, ar elektromobili. Paldies.

K. Ketners.

Nu, būtībā jau jautājumā ir mazliet ietverta tā atbilde. Optimālajā variantā būtu tā, ka nodokļu... šajā gadījumā nodevas maksātājs izvēlas nebraukt ar savu privāto automobili, un visiem šiem sastrēgumu maksas veidīgajām nodevām ir kā reiz tas pamatmērķis ierobežot privāto transportlīdzekļu iebraukšanu noteiktajā teritorijā. Un tad kā tūrists, kā kūrorta apmeklētājs viņš izvēlas citu sabiedrisko transportu, kuru mēs presumējam, ka viņš ir videi draudzīgs un attiecīgi saudzējošākais pret kūrortu un palīdz kūrorta pilsētai aizsargāt tur rekreācijas vērtību, kūrortpilsētas vērtību un tamlīdzīgi.

Tā kā... nu... pretrunu starp diviem mērķiem es nesaskatu. Iespējams, ka ir vairāk jāieguldas būtu sabiedriskā transporta organizācijā, iespējams, ka varētu būt vairāk elektrobusi vai kaut kādi citi transportlīdzekļu veidi, nezinu, trolejbusi vai tramvajs... Kādreiz Jaunķemeros ir bijis tramvajs ļoti senajos laikos pirms Pirmā pasaules kara... nu, kaut kas tāds. Bet pati par sevi pretruna nav, jo šai maksai ir loģika atturēt no privātā transportlīdzekļa izmantošanas par labu citiem sabiedriskā transporta veidiem.

G. Kusiņš.

Jā. Paldies.

A. Laviņš.

Jūrmalas pašvaldības pārstāvjiem, vai būs jautājumi Ketnera kungam?

K. Zaķis.

Nebūs. Paldies.

A. Laviņš.

Nebūs.

Ministra pārstāvjiem?

I. Aigare.

Ministrijai nebūs.

A. Laviņš.

Paldies.

Ketnera kungs, pateicos par dalību tiesas sēdē un jāuzteic kārtējo reizi par atsaucību, lai Satversmes tiesai sniegtu viedokli jautājumos par nodokļiem un nodevām. Paldies jums. Lai jauks vakars!

K. Ketners.

Sirsnīgs paldies.

A. Laviņš.

Tā. Cienījamie lietas dalībnieki. Šodien ieplānotais darba apjoms ir paveikts. Informēšu jūs par nākamo, kas ir ieplānots, lai izskatītu šo lietu.

Nākamā tiesas sēde ir ieplānota 27. oktobrī pulksten 9.00. Tiekamies tiesas sēdē. Uzklusīsim Finanšu ministrijas pārstāvjus, pēc tam lemsim, vai ir pamats pabeigt lietas izskatīšanu pēc būtības, kam sekos tiesas debates. Jums 27. oktobrī ir jābūt gataviem uzstāties tiesas debatēs par izskatāmajiem tiesību jautājumiem.

Ir saprotams?

Paldies. Pārtraukums līdz 27. oktobra pulksten 9.00.

(Pārtraukums.)

Tiesas sēdes sekretāre

Alise Ziemele

Stenogrāfiste

Mārīte Ceļmalniece